Redacció i Administració: Passeig de Gràcia, 26. — Telèfon 1401-A
Tallers d'impremta: Barberà, núms. 11 i 13.—Telèfon 1816-A

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
EDICIO DIARIA

Barcelona	3	Pts. mes	
Catalunya i Espanya	7'50	"	trimestre
Amèrica llatina . .	8'50	"	"
Altres països. . .	25	"	"

LA PUBLICITAT

ANY XLV—NUM. 15443—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIMARTS, 3 DE JULIOL 1923

ENTRE TOTES LES LLENGUES, LA QUE AMB MES PERFECCIO HAN DE SABER ELS MINYONS ES LA LLENGUA PROPIA DE SA PATRIA.

Mn. Baldiri Reixach

CATALUNYA ENDINS

Tots els amics nostres que aquests últims dies han pres part en els actes organitzats per Acció Catalana a les comarques, tornen amb la mateixa impressió unànime i clara. La Catalunya comarcal, la gent de les ciutats i les viles i els vilatges, sent ja amb tota la seva força el nou corrent que per Catalunya avança. L'aplec de Vilafranca del Penedès, la conferència d'Olot, l'aplec de Castelló d'Empúries, han mostrat que és arribada a les nostres terres altes i baixes l'onada patriòtica sortida de Barcelona. A la comarca elevada d'Olot, a la plana de l'Empordà i al Penedès, terra trencada, que ni és pla ni és muntanya, s'ha manifestat el mateix sentiment de compenetració amb el nou ideari.

Heu's aquí com la jove unió de patriotes apareix, des dels seus començos, no pas com una força barcelonina, sinó com una ampla força catalana. Cal recordar que les diverses entitats directors del catalanisme, en néixer a Barcelona, han trigat molt de temps a espandir-se per les comarques. Ara veiem que Acció Catalana, tot just nascuda, s'escampa i creix Catalunya endins, en totes les direccions, les que miren als Pireneus i les que guaiten les aigües de l'Ebre, les que són vora la mar i les que pugen per la serralada.

I és que avui la terra nostra comença d'estar ben assaonada. I és també que la nova llavor és bona llavor. Podem creure que les idees i els sentiments que Acció Catalana predica estaven ja en el cor de la nostra gent, en un recó íntim, i que tan aviat com han sentit la veu dels patriotes que volen la llibertat de Catalunya sense condicions, aquelles idees i aquells sentiments han esclatat vigorosament i han aparegut a la superfície.

Mai com ara és injust el retret de Barcelonisme aplicat al moviment nacional català. Acció Catalana avança alhora amb pas segur per les amples vies ciutadanes, pels carrers estrets de les viles comarcals, pels rectes camins de la plana, pels aspres senderons de la muntanya. I és que la nova força del catalanisme treballa exclusivament Catalunya endins. Fins ara les organitzacions polítiques del catalanisme treballaven ensems dins i fora de Catalunya. Amb un braç conreaven la terra pròpia i l'altre l'estenien cap a Madrid. La feina exterior els distreia sovint de la feina interior. I sovint, cap de les dues feines era prou profitosa.

La tàctica novella, la del conreu intensiu del terrer propi, dóna ja esplèndids resultats i ofereix la prova de la seva superioritat indiscutible. No sols és la millor lògicament, doctrinalment, sinó també com a tàctica de realitat. Ara es veu el profund realisme que hi ha en el nostre idealisme. Essent idealistes toquem més d'aprop, més al viu, la realitat perennal del nostre poble.

Quedi per a altres el confondre la realitat viva amb les baixes realitats quotidianes, passatgeres i mudables. Nosaltres tenim posat el nostre esforç i el nostre esguard en la realitat nacional de Catalunya. Però la realitat sola és llenya que no crema, és terra que no produeix, és erm del cos i de l'ànima. Sobre la roca viva de la realitat catalana, de la realitat d'ahir, d'avui i de sempre, nosaltres hi posem la claror d'una antorxa idealista, que el nostre poble, el de Barcelona i el de les comarques, el de la ciutat i el del camp, va prenent per bandera de la gran lluita.

Full de dietari

AL VOLTANT DELS CORDONS DE LES SABATES.

Qui està obligat a voltar en la sínia d'una secció quotidiana, no pot pas tenir la pretensió d'interessar cada dia l'atenció dels seus llegidors. Reciprocament els llegidors d'una secció quotidiana no poden tenir la pretensió d'estar sempre conformes amb el senyor que l'escriu. Si no fos una metàfora massa equívoca i massa perillosa, podríem retreure el matrimoni per explicar algunes de les avantatges i inconvenients d'una comunió diària entre llegidor i escriptor. Però, estigueu tranquils: no retreurem el matrimoni.

Hi ha dies, sobretot, que l'home que escriu ja sospita que el seu tema no aplegarà un sufragi nombrós. Però, quantes vegades s'equivoca! Quantes vegades, en tocar un punt que creu poc o gens sensible, rep una resposta efusiva! La corda que creia trencada li torna el so més pur, el dring més insperadament emotiu.

Així m'ha passat fa pocs dies. Ningú se'n recordarà, però jo vaig escriure tot un article parlant de la inexplicable llargada dels cordons de les sabates. El tema no era gaire elevat; era, ja ho podem dir, absolutament pedestre. Responia a una petita preocupació personal que no esperava ésser compartida, ni gairebé compresa. I tanmateix!...

Tanmateix, un senyor que signa amb dues inicials (en prova de discreció no ho comento) m'ha adreçat una carta generosa, interessant, patètica.

Comença declarant-me que és un senyor Esteve que està subscrit a *La Vanguardia*, i que llegeix LA PUBLICITAT quan va a la barberia o a cal cirurgià. "No la compro — afegeix amb una ingenuitat inestimable—perquè la meva muller integrava la llista de les 500 pessetes, i us fa responsables a vosaltres de la lentitud amb què es construeix el Palau reial de Pedralbes. Si sou casat ja us fareu càrrec de tot el que vull dir i callo".

Sí: me'n faré càrrec, però proclamaré que, àdhuc en bona doctrina feminista, el marit té dret de subscriure's a LA PUBLICITAT sense el beneplàcit de la seva *muller*. La bona doctrina feminista arriba a proclamar la igualtat de drets entre el dos sexes; no arriba, però, a invertir en favor de la dona els termes de la desigualtat present.

No segueixo fent aquest camí perquè ens allunyaríem del tema, és a dir, de la llargada dels cordons de les sabates. El meu amable comunicant no està gens conforme amb la meva tesi. Ell s'ha dedicat llargament a l'estudi de la sabata i els seus accesoris, i sap el què es diu. Escoltem-lo:

"Vaig pel carrer i, de moment, sento que s'afluixa una sabata. No res. Un cordó trencat. El remei és senzill: en menyspreo un tros i lligo la sabata amb la resta. Si els cordons tinguessin la mida extricta que vós preconitzeu, podria hom resoldre aquest problema amb tanta simplicitat?"

Declaro que el meu amable comunicant té raó... des de el meu punt de vista, forçosament popular, i dubto que en tingui des del punt de vista de la seva aristocràtica esposa i des del punt de vista d'un fabricant de cordons per sabates. Els cordons es trenquen quan arriben a un cert grau de desgast, no de nou en nou. Aleshores, la solució *chic* no és portar els cordons talment llargs que sobrin dos pams per cada banda, sinó portar sempre uns cordons nous que ofereixin plena garantia. Cal dir a l'ajuda de cambra: "Joan, des d'ara endavant em mudaràs cada setmana els cordons de tot el calçat".

Carles Soldevila

Un bon exemple hongarès

Quin diari de Barcelona no ha blasmat el mal costum d'entrar al teatre un cop la cortina és enlaire? Tots els cronistes, amb diversa fortuna, han descrit la desconsideració per als actors i per als espectadors que representa aquest costum. Però, pràcticament només en els concerts la persistent prèdica dels diaris ha aconseguit un èxit remarcable.

No creguem aconçolar-nos creient que a tot arreu passa el mateix. A França, és cert, no filen gaire prim. En canvi, a Hongria, són francament severes. Heu de saber que un empresari de teatre hi acaba d'ésser condemnat a trenta dies de presó per haver autoritzat alguns espectadors a ocupar llur lloc quan la funció havia començat.

Pel que es veu, la policia i els tribunals hongaresos consideren inadmissible i delictuós que hom permeti entrar als espectadors toca-tardenes interrompent el gaudi dels que han arribat a l'hora. Llur punt de vista és sà i mor alitzador. Fet i fet, l'empresari que permet que un ens privi d'escoltar amb [illegible] de la [illegible] ció i ens privi de veure amb la interposició de la seva persona, que fa sinó estafar-nos?

Converses filològiques

"Tota vegada que ens ha estat permès..., nosaltres havem procedit a..."

No recordem d'haver trobat en català antic cap exemple de *tota vegada que* causal, com en el passatge transcrit. En canvi, tenim aplegats un gran nombre d'exemples de *tota vegada que* seguit d'un verb en subjuntiu, amb el sentit de *sempre que*. Si aquell sentit causal és, com creiem, estrany al català antic, el devem probablement a la influència de *toda vez que* espanyol. *Tota vegada que* causal, seria llavors un exemple més d'una paraula o locució catalana que ha perdut la seva significació primitiva per adoptar la significació de la paraula o locució espanyola corresponent.

El fenomen és freqüentíssim. N'és un exemple l'adjectiu determinatiu *demés* usat avui amb la significació de *altres* o *tots altres*, que té l'adjectiu espanyol *además*. I potser n'és un altre exemple la conjunció més usada, no amb el sentit de *així mateix, encara*, etcètera, que té en català antic, sinó amb el sentit adversatiu que té la conjunció espanyola *mas*, ço és, com a equivalent de *però*.

P. Fabra

La Política

"ACCIO RADICAL CATALANA" DE PARIS

El passat diumenge, dia 17, tingué lloc la renovació mig anyal del Consell directiu d'Acció Radical Catalana.

Amb gran d'entusiasme començà la reunió donant compte dels treballs acomplerts fins a la data el secretari Sr. Marlès, i un cop aprovats, es féu la designació del nou Consell. El president senyor Sugrañes, per raons comercials que el porten lluny de París, no pogué continuar al davant d'Acció, essent elegit per unanimitat el següent Consell:

President, Francesc Viñas; vicepresident, R. Salont; secretari, Joaquim Marlès; vicesecretari, J. Corner Riballa; Tresorer, Ramon Auleda; comptador, Josep Vidal, i bibliotecari, F. Vidal.

El dijous següent, dia 21, un sopar íntim fou ofert en honor del president Sr. Marius Sugrañes. En mig de la més franca companyònia transcorregué la vetllada. La presència a l'acte de l'ex-regidor santanderí senyor Rufí Pelayo donà lloc a manifestacions nacionalistes que arribaren en el seu grau màxim quan digué que el dia que Catalunya cridés els seus fills, ell en seria un més entre ells. Els Srs. Sugrañes, Viñas, així com els senyors Pera, Marlès, Dalmau i Martínez, contribuïren amb les seves paraules a què ressonés potent el nostre Himne nacional.

* * *

La Junta directiva de l'Ateneu Autonomista del districte tercer ens prega de fer constar que la Junta general extraordinària que fou convocada per al passat diumenge, dia primer de juliol, no fou possible celebrar-la per trobar-se absent el senyor Ignasi Dalmau, president de l'entitat.

La nova reunió s'avisarà oportunament.

Les ironies de la vida: Morir dolçament

"Morir dolçament", "acabar la vida dolçament..." són frases que se senten sovint, tant en el bon sentit de la paraula, com en sentit irònic. Són frases que formen part del ram de les frases fetes, aquest ram tan còmode pels homes que, si no existís, el cinquanta per cent de la gent no sabria què dir. A poc a poc, però... De vegades el destí curiós s'encarrega de donar a aquestes frases el més agut i el més tràgic dels sentits.

Nou desgraciades persones, privades que "L'Eclair", de París, 16 de l'Havana:

Nou desgraciades persones, privades evidentment de diners, s'havien introduït clandestinament en les caves d'un vapor fondejat al port de l'Havana. Aquests homes volien intentar, sense pagar el bitllet, arribar fins a Filadelfia, amagats a l'estiva del vaixell. Per una coincidència desgraciada, s'introduí ren en el subterrani de la nau abans de començar les operacions de la càrrega i en un moment determinat veieren caure sobre el seu cap una veritable allau de sucre, que tal era el carregament que havia de prendre el vapor. En pluges així, ésser embestit i caure submergit és tot u. Però algú s'adonà del que passava i féu suspendre l'allau. Fou tard. La tragèdia havia estat fulminant, cinc dels nou desgraciats homes eren ja morts asfixiats de la dolcíssima substància. Altres dos agonitzaven. I només dues persones pogueren ésser salvades.

Si no fos el respecte que la tragèdia demana caldria preguntar:

—Voleu una mort més dolça... i més amarga?

Aquests mots fan pensar en la mort del duc de Clarence, que morí ofegat dins d'un barril de malvasia, diu el redactor de "L'Eclair", que infla el telegrama i fa [illegible] aquest "massa sucre!" en [illegible] exclamació que la [illegible] la Bella Epoca [illegible].

Epíleg malencònic de les coses d'Holanda

II i darrer

La dolor més gran del poble holandès avui dia és la dolor del seu isolament espiritual en mig dels pobles més grans i més admirats pels propis holandesos. L'home d'Holanda se sent avui despreciat i avorrit de tots aquells pobles admirats que, l'un darrera l'altre, intentaren en el curs de la història fer-se amos d'aquell retalló de fang surant, sense poder-ho aconseguir mai. L'Espanya de Carles V i de Felip II ho provà, bo i esmerçant-hi fortunes immenses i esforçant-s'hi més que per a la conquesta de tota l'Amèrica i les Indies Oceàniques. La França de Lluís XIV i de Napoleó emprengueren amb braó èpic aquesta empresa. Alemanya ha cobejat la petita Neerlàndia fins al moment del gran armistici; Bismark digué un dia que no calia anar a cremar-se les ales com tants d'altres grans pobles en la llumeneta holandesa: l'Holanda ja s'anexionarà ella mateixa, digué amb el seu aplom professional el canceller de ferro. L'Angliaterra fou el més afortunat del grans golafres; és cert que no pogué conquistar l'Holanda i que més aviat es deixi esclafar els dits a les portes de Neerlàndia, però amb la perfídia tradicional i amb totes les males arts anexes a la perfídia impacient aconseguí, almenys, que l'hegemonia i l'Imperi colonial i marítim conquistats pels holandesos amb el cap ben alt i el braç ben ferm passés a les seves urpes.

Els holandesos venceren, no s'anexionaren pas i oblidaren; mai més s'han recordat d'ésser rancuniosos pels mals i greuges tan nombrosos i tan forts. Hi hagué un moment, en la segona meitat del segle XIX, que França conquistava, per mitjà de la seva gràcia, els cors dels holandesos: la llengua, la literatura, els costums francesos s'infiltraven arreu. Sempre han mantingut relacions de sincera i admirativa amistat envers els anglesos. Pels castellans senten avui dia, malgrat aquells horrors, una com veneració. Sant Nicolau, el patró dels infants i de la jovenalla, el munificent, el recader de la alegria, el Sant més estimat, el Sant nacional, ve d'Espanya cada desembre, tot carregat de presents per als holandesos de tota edat i categoria. Encara la lletra de l'himne nacional holandès és la mateixa del temps del vassallatge més o menys consentit del Taciturn, i una de les estrofes d'aquest himno nacional holandès resa així:

"Een Prince van Oranien
ben ik vrij, onver veerd.
Den Koning van Hispanien
heb ik altijd geëerd."

(Soc un Princep d'Orangè,—lliure i sense cap por.—No he deixat mai d'honorar—el Rei d'Espanya.)

Aquesta magnanimitat del poble holandès no ha estat pas corresposta. Aquells pobles rampinyosos no saben oblidar els greuges inhumans infligits a Holanda; no saben perdonar aquesta petita terra deixatada en la mar el seu constant renéixer gloriós, la seva fecunditat, el seu humanisme inexhaurible. I per aquestes culpes no cessen de mantenir envers l'Holanda, que cap mal no fa i que no para mai d'obrar bé, una sorda rancunia. Hi ha com una ordre tàcita de menysprear i de fer el buit a totes les coses d'Holanda. L'actitud d'Europa envers l'Holanda és la mateixa, o pitjor, que adopta envers Suïssa: l'Europa d'avui estima l'Holanda de la mateixa manera que la França del Rei Sol estimava Helvècia.

L'holandès se sent desgraciat d'haver de constatar sempre aquesta actitud. Antigament aquest maltracte era una molèstia suportada i acceptada després de tantes i tan vils agressions. La tranquillitat i el benestar de la pau bé es podien pagar amb aquest injust vilipendi.

Els pintors holandesos s'hi divertiren, com s'hi devia divertir tot el poble i ho pintaren així; avui aquesta pintura és, en aquest punt, un altre gran dolor de l'Holanda. Cap més altra art veren al món, diuen els holandesos, que retrati la conformitat en el vilipendi com l'art holandès; no veureu mai, com se veu a l'Holanda del XVII, que els artistes posin en ridícul els seus compatricis i a ells mateixos—això tan groller no es pot pas esborrar perquè està més bé que tot el Renaixement italià.

L'holandès d'avui admira l'orgull, la "cranerie" dels pobles fatxenders com a reacció contra aquell estat de coses. Voldria ésser orgullós, voldria fer el maco, voldria tenir gestos i actituds desenfadades com un d'aquests oficials d'exèrcit disfressats de militar que guanyu *totes les guerres*—amb un gran sabre, amb tot de medalles al pit, amb un rellotge-pulsera i amb el guant arremangat, que això fa molta tropa; voldria tenir revolades a la Mussolini i "craner" a la francesa—doncs no—i l'holandès s'hà de rendir a l'evidència, ha de constatar que ell només és bo per a la vida serena racional i noble, per a les grans coses que demanen sentiment, intelligència i continuïtat; ha de confessar que no serveix per a la vida teatralista.

Hi ha holandesos que voldrien ara, tot d'un plegat, posar als seus soldats un uniforme a la germànica quan guanyen els alemanys, i un uniforme a l'anglesa quan guanyen els anglesos, i posar-hi força llautó i plomalls, força "panache", encara que haguessin de passar per Annual i el "*Barranco del Lobo*"; qualsevol cosa que els tregués de la monòtona i isolada beatitud tan mal vista per l'Europa.

Tot això de la fatxenderia potser no és més que un aspecte passatger d'aquella neurastènia que la guerra i l'alcoholisme han provocat en la psicologia holandesa, però allò altre, l'isolament espiritual i una certa fadiga interna són coses que semblen epilogals o estacionàries. Perquè no fossin coses tan passatgeres, temps enrera desembarcà a Holanda un d'aquests professors de la Universitat nordamericana d'Harvard, que es troben arreu fent de professor de la Universitat d'Harvard; aquest professor de la Universitat d'Harvard venia, naturalment, a estudiar l'Europa malalta; es passejà pel Nord i pel Sud, per Llevant i per Ponent, estudiant, lligant caps i prenent notes per a una tesi de professor de la Universitat d'Harvard, quan el nostre professor de la Universitat d'Harvard tingué llesta la tesi se'n tornà a Holanda i cuità a fer-la conèixer als holandesos.

Sabeu "el què", oh bons holandesos que m'escolteu, digué el professor de la Universitat d'Harvard, sabeu "el què"? Dones que esteu a les acaballes, que haveu ben begut oli. Tots els pobles del Nord europeu esteu ben llestos; esteu gastats, esteu atrotinats, esteu cansats; haveu ja donat tot el que podíeu donar, i d'entre tots els pobles nòrdics, el més dat i beneït és el que ha tingut d'esforçar-se més, el més fet malbé i el més fadigat. Esteu perduts! Ara vindran els meridionals, ensinistrats pràcticament per vosaltres, completament descansats per tres centúries de de no fer res, i veureu que, *rejovenits i àgils*, se us engoliran!

Això sembla que féu un cert efecte. Els holandesos s'ho cregueren i n'esdevingueren més contristats.

Ah, les terres llatines, amarades d'epopeia i de tarongina! Quan cert és que són el rovell de l'ou i la sal de la terra, escrivia jo suara a un holandès; per res del món les bescanviaríem per les terres del Nord. Però sapigueu, bon amic, que un jorn vaig pujar fins a Holanda i m'hi aturí unes quantes setmanes. Des del meu retorn que no faig més que plorar per l'allunyament d'aquell paradís de la més humana poesia, pel record d'aquelles profuses, suaus i denses belleses que vosaltres ja no podeu tal volta apreciar perquè n'esteu saturats. La ma pàtria incomparablement bella em sent des d'alesho es conturbat i enyora.

Joan Sacs.

Acció Catalana i Acció Francesa

L'escriptor castellà Salaverría ha descobert l'Acció Francesa i ha dit que l'Acció Catalana, és una rèplica del moviment positivista, realista i monàrquic francès. El sol fet d'haver dit això, ja demostra el coneixement que l'escriptor Salaverría té del nacionalisme francès i del catalanisme. No coneix ni una cosa ni l'altra. El Salaverría és un típic intellectual germanòfil provincià d'abans de la guerra. Es un conservador de tipus *nietzcheà, un conservador* professional, diriem. En política defensa el "principi d'autoritat" i expsa aquestes idees amb un vocabulari líric d'una qualitat "maurista". Un Fitche de Sòria, així, ha de tenir, naturalment, les planes de "La Vanguàrdia" obertes de bat a bat i efectivament les hi té o almenys les hi tenia, en el temps que jo era a *Barcelona*.

Tot això no vol dir, però, que no hagi arribat l'hora de dir quatre paraules sobre l'Acció Francesa si més no, per prendre posició davant d'aquest moviment.

Dos fets de caràcter geogràfic em concedirà fàcilment el llegidor. Primer, que Londres és la capital d'Europa. Ara bé: malgrat l'esforç que fa molta gent per convertir Barcelona en una ciutat d'antropòfags, Barcelona és una ciutat d'Europa. Això vol dir que París influencia Barcelna constantment i ininterrompudament. I això succeeix en l'ordre de les idees, sobretot. Tot moviment intellectual que a París es produeix, té un ressò immediat, es projecta de seguida sobre Barcelona. I, a Barcelona, el moviment fa el seu curs. De vegades desapareix deixant no més una lleu petjada.

De les coses llençades per París en aquests darrers anys, el moviment d'Acció Fancesa ha tingut, no ja a Barcelona, sinó a tot el món, un gran èxit de comprensió. Només cal recordar que el nacional-feixisme d'Itàlia és, intellectualment, una criatura de Maurràs. No és que Maurràs i Daudet siguin populars a Itàlia. Es simplement que, els intellectuals italians de dreta, han saquejat les obres dels escriptors de l'Acció Francesa i les han adoptades "pro domo sua". Això mateix ha passat a Catalunya. Una pila d'intellectuals no fan sinó repetir els arguments i les conclusions de l'Acció Francesa. Aquests arguments i aquestes conclusions, de catalans, només en tenen el vestit exterior.

Sera molt llarg d'explicar per què el moviment d'Acció Francesa ha arrelat un poc a tot arreu. Els més fins glossadors de Maurras, provenen del camp anarquista. Són senyors que, en un moment determinat de la seva vida han sentit amb *un dolor gairebé físic*, la fam de l'ordre. L'Enric Jardí provè de l'anarquisme social; En Junoy, de l'anarquisme estètic; En Josep M. Capdevila, de l'anarquisme d'orsià. Són tres convertits. Havien, naturalment, de seguir el més illustre convertit e la nostra època, val a dir, a M. Maurras, perquè el mal era el mateix.

I encara seria més llarg d'explicar, per què les noves generacions que no conèixen més que l'intuició de la vida, siguin amb Maurras. Però, això es deu a l'època. L'època no comporta pas massa lirismes. Es té fam de saber la veritat fins i tot arriscant els perills del cinisme. Les torres d'ivori són torres poc higièniques. No es suporten les mitjes tintes, va a dir, la demcràcia. Es demana que els burgesos siguin burgesos i els sindicalistes, sindicalistes. Per això fa menys por la violència que la pell tova de la medusa. S'exigeix caràcter, s'exalten les valors vitals (l'ambició, la passió, la raó) es demana que es diguin les coses pel seu nom, com fa Daudet, que tothom tingui el sentit de la responsabilitat i un mínim de competència i de sensibilitat.

Ara bé. Tot això és a l'Acció francesa. Direm més: les seleccions intellectuals del món s'empernen avui sobre la dreta. Això és un fet. Chesterton, Maurras i Pareto són tres noms d'una força imponent. Però—i aquest és el punt central—no cal confondre aquesta nomsamb la política que, en llur respectiu país, els reivindica com a cosa seva. Una cosa és la direcció ideal i l'altra la pràctica política. Com és possible confondre l'emoció amb què Chesterton parla de la "política dels pobles" i de l'Angliaterra d'abans de la revolució anglesa, amb les tartarinades absurdes de la "Morning Post"? I encara que Maurras reivindiqui per la seva glòria, les gasconades dels "camelots del rei", és fàcilment separable, i de fet es separa, el Maurras polític amb el Maurras dels escrits. Els "camelots del rei" són una mena d'esquirols honoraris que serveixen en totes les vaques als patrons contra els obrers. Per què no ha d'ésser possible figurar-se un Maurras sense els galons de cap dels esquirols?

Aquesta separació l'han feta uns quants maurrasians de Barcelona, pocs. En Junoy, em sembla. Els altres d'acord, en aquest punt, no ja amb Maurras, sinó amb els comunistes, no ja amb els del Lliure, sinó amb els de l'Unió, han saquejat no ja el Maurras dels llibres, sinó la política que comporta aquest nom.

El llegidor demanarà?

—Però tot això què té que veure amb el catalanisme i l'acció catalana?

Això és el que caldria demanar a l'escriptor Salaverría. Nosaltres sostenim, i ho hem sostingut en els diaris i en moltes converses, que el moviment d'Acció francesa no solament no té res que veure amb el nostre moviment, sinó que, intellectualment, és un moviment contrari. Maurras ha fet més mal que bé a Catalunya, perquè hem notat que tots els catalanistes que s'han lliurat a la seva obra han deixat, de fet, d'ésser-ho.

Primer s'ha de comprendre això: que el moviment d'Acció francesa vol unir en un feix una doctrina i uns elements imperialistes. El nacionalisme català per contra, no solament és un fet anti-imperialista, sinó que és un nacionalisme de poble oprès que no s'ha de confondre amb el nacionalisme d'un Estat organitzat, com el feixisme. Són, en un mot, dues sensibilitats contradictòries.

Nosaltres anteposem la justícia a l'ordre. Ells anteposen l'ordre a la justícia. Són, en el fons, molt més germànics del que ells es pensen. La seva finalitat és imposar als altres el seu dogma i la nostra és substreure'ns d'un dogma dels altres. Es per això que tot nacionalista català és, per definició, un home que va a la justícia, desfent, naturalment, l'ordre injust avui vigent.

Es visible a simple vista que ni pel cantó del seny té cap relació el catalanisme amb l'Acció francesa, ni menys encara aquesta amb Acció Catalana.

Josep Pla

MODIFICACIO MINISTERIAL A POLONIA

Varsòvia, 2.—El ministre de Finances polonès ha presentat la dimissió.—Havas.

Varsòvia, 2.—El senyor Linde, exministre de Comunicacions, ha estat nomenat ministre de Finances, en substitució del senyor Grabski.—Havas.

TOPADA DE TRENS A TRANSILVANIA

7 MORTS I 20 FERITS

Londres, 2. — A Felix (Transilvània) ha tingut lloc una topada de trens, resultant set morts i uns vint ferits.—Havas.

La situació à Europa

La Comissió interallada de les regions ocupades, prenent peu de l'atemptat comès en el tren en el pont de Duisburg, ha declarat, entre altres sancions, tancada la frontera entre les regions ocupades i Alemanya.

Si augmenten, però, [illegible] de resistència "passiva", aquesta és també més enèrgicament condemnada pels habitants i la premsa socialista. A Wiesbaden s'ha celebrat una reunió, on [illegible] forces vives han protestat contra la política del Govern que, diuen, portarà Rhenània a la ruïna.

Es prevéuen noves [illegible] cions alemanyes.

A Lausana el delegat [illegible] [illegible] les [illegible] del Govern. Tot [illegible] cap la [illegible] collectiva projectada [illegible].

A Moscou ha estat nomenat el patriarca Tikhon, recentment alliberat, per substituir l'empresonat arquebisbe Antonin.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 1 DE JULIOL DE 1923

BORSÍ MATÍ

	Ob.	Alt	Baix	Tanc
Nord	67'50			67'50
Alacant	71'65	71'65	71'55	71'61
Orenses	19'10			19'50
Felgueres	55'50			55'50
Filipines	232	232'75	232	232'75
Andalusos				

BORSÍ NIT

	Ob.	Alt	Baix	Tanc
Nord	67'35			67'63
Alacant	67'80	67'63	67'50	67'31
Orenses	19'15			19'15
Felgueres	55'5J			55'5J
Filipines				
Andalusos	56'70			56'70

DIVISES ESTRANGERES

Francs	41'80
Suissos	129'90
Belgues	35'60
Lires	30'55
Lliures	3'5
Dòlars	7'50
Marcs	0'0073
Corones	0'01 [illegible]
C. Txecoslovaques	

BORSA DE MADRID

	Com.	1 mes	dobl.
Interiors	70'40		
Amortitzable 4 0/0			
Amortitzable 5 0/0	95'15		
Exterior 4 0/0	86'45		
Banc d'Espanya	590		
Banc Esp. de Crèdit	152'50		
Banc Esp. Río Plata	240		
Tabacs	243'50		
Sucres pref.	35'50		
Sucres ord.			
Cèdules	89		
Nords	334'50		
Alacants			
Francs	41'70		
Lliures	32'10		

BORSA DE PARÍS

Londres	77'07	73'90
Bèlgica	84'90	
Espanya	241'25	241
Holanda	1 6'7[illegible]	
Itàlia	75'10	73'00
Nova York	158 15	16'79
Portugal		
Suècia	444'75	
Suissa	285	294'75
Argentina		
Brasil		
Grècia	54	
Noruega		
Dinamarca	294'75	
Berlín	00'7[illegible]	0'01
Viena	00'24	0'235
Praga	50'50	

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	125
" " Isabel	128'33
" " unses	124'33
" " petites	124'33
" " franceses	124'33
" " lliures	31'33
" " dòllars	6'45

SUCRES

New York	Tanc 29 juny
Juliol	505
Setembre	553
Desembre	455
Març	355
New York	**Obert. juny**
Juliol	
Desembre	

CAFÈS

New York	Tanc 29 juny
Disponible	11'12
Juliol	871
Setembre	770
Desembre	733
Març	720
Maig	7.0

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del 1 Juliol 1923

	Disp.	Juliol	Oct.	Dbre.	Gener	Març	Maig
NEW YORK							
Tanca anterior							
Obertura		27'08	24'51	23'82	23'58		
Segon telegrama		26'67	24'35	23'82	23'50		
Tanca							
LIVERPOOL							
Tanca anterior							
Obertura		15'18	13'63		13'02	12'87	
Segon telegrama		15'11	13'50		12'96		12'[illegible]
Tanca		14'89	13'39		12'77	12'82	12'[illegible]
New Orleans							
Tanca anterior	28'50	27'13	23'88				
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

BORSA TARDA

Nord	67'50	67'70	67'50	67'70
Alacant	71'85	71'83	71'55	71'60
Orenses	19'05	19'10	19'05	19'10
Colonial	67'25	68	67'25	68
Filipines	240	240	239	239
Gran Metrop.	144'75	145'75	144'75	145'50
C. C. Metrop.	157'50	157'65	157'25	157'25
Aigües	122			122

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	59 5/8	Montevideo	4262
Exterior	71 1/2	Xile	3460
França	77'625	Berlín	810000
Nova York	455'50	Copenhague	26135
Espanya	32'35	Yokohama	26135
Suïssa	2605	Bèlgica	9065
Holanda	11'605	Noruega	2875
Itàlia	10525		
Suècia	1730		
Portugal	228		
Argentina	4200		

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

	Anter.	Corrent
Empréstit 1914	74'75	
" 1920	74'50	74'
C. C. Comunal	74'75	
DIPUTACIÓ BARCELONA		
Emp. 9.000.000	79'75	79'
" 5.000.000	79'75	
" 13.000.000 B	78'25	
" " C	79'35	77'75
AJUNTAMENT BARCELONA		
Emissió 1903	81'25	76'65
" 1904	80'75	78'55
" 1905	80'75	68'65
" 1906 A	87'50	
" 1906 B	78'75	78'25
" 1906 C	87'75	
" 1907 D	79'35	
" 1910 D	75'25	
" 1912 B	79'50	77'
" 1912 E	74'50	
" 1912 F	74'	
" 1913 B	79'75	
" 1916 B	79'0	
" 1917 B	78'50	77'
" 1918 B	79'50	77'
" 1919 B	78'50	77'50
" 1920 B	78'50	
" 1921	77'75	66'65
Eixample 1899	57'25	
" 1907	61'	
" 1918	89'30	86'75
Bons Reforma	41'	41'15
PORTS		
Port de Barcelona	86'	85'
" Melill	100'	
" Sevilla	92'25	93'
" Gijon-Musel	87'50	

DEUTES DE L'ESTAT

		Anter.	Corrent
Interior 4 %	A	71'55	70'40
"	B	71'50	70'40
"	C	71'50	70'35
"	D	71'40	70'25
"	E	71'10	
"	F	71'50	
"	G H	70'75	71'25
Exterior 4 %	A	18'	8'9[illegible]
"	B	88'	86'60
"	C	87'93	86'0[illegible]
"	D	87'75	86'65
"	E	87'10	86'50
"	F	87'40	86'50
"	G H	88'	
Amortitzable 4 %	A	97'25	95'50
"	B	95'25	
"	C	97'5	83'60
"	D	95'25	
"	E	96'	
" 5 %	A	96'25	96'65
"	B	96'5[illegible]	96'50
"	C	96'65	96'65
"	D	96'25	96'55
"	E	96'55	96'6[illegible]
"	F	96'55	
" 1917	A	96'80	96'20
"	B	96'	96'53
"	C	95'	96'35
"	D	95'60	
"	E	95'6[illegible]	
"	F	95'8[illegible]	
O. Tres. G. 1921	A	102'50	100'90
"	B	102'50	102'6[illegible]
" P. "	A	101'9	101'[illegible]
"	B	101'90	101'60
" O. 1923	A	101'	100'65
"	B	100'90	100'8[illegible]

OBLIGACIONS FERROCARRILS

		Antr.	Corrent
Villadecs	4%	76'50	75'
Andaluses	4%	77'15	77'35
Vasques	4%	77'50	77'50
Tudela	5%	89'	
Nord 1.a hip.	3%	64'85	65'25
" 2.a		62'75	62'75
" 3.a		63'75	63'
" 4.a		63'25	
" 5.a		63'65	63'50
Pamplona		63'50	62'25
Central		67'80	66'50
Segovia		61'	55'85
M. S. Joan		66'	65'25
Asturies 1.a		64'	64'
" 2.a		62'50	62'50
" 3.a		62'50	62'35
M.Z.A. A	5%	94'25	
" B	4 1/2%	77'25	77'
" C	4%	72'35	70'
" D	4%	66'35	68'50
" E	4 1/2%	77'25	78'25
" F	5%	57'85	65'25
" G	6%	101'50	100'15
" 1.a		78'35	79'25
" 2.a		70'25	65'50
" 3.a		70'25	69'50
Fran. 1864	2 1/2%	57'	56'
" 1878	2 1/2%	53'25	52'25
Directes	2 1/4%	52'	52'25
Reus Roda	2 1/4%	47'	47'
Lleides		63'25	65'50
Orenses 1.a	3%	65'	61'50
Orenses	var.	56'50	
Càceres	5%	59'	
"	4%	72'50	
"	Variable	23'75	38'25
Vasc Asturiana	1.a	55'	
"	2.a	97'50	
Olot Girona	4%	66'	
"	5%	85'	
Andalús	5%	79'75	
Secundaris	4%	68'	

OBLIGACIONS FERROCARRILS

		Ant.	Corr.
Manresa Berga	4%	89'50	
G. Gral Tram.	4%	89'50	
"	5%	94'	94'
Tramvies BEG	5%	98'	
"	4%	77'	
" St. And.	4%	74'75	
Sarrià-Barcel.	6%	102'75	
Ferr. Catal.	5%	81'75	89'50
Ferr. Catalans	6%	97'75	96'50

AIGUA, GAS I ELECTRICITAT

		Antr.	Corrent
C. Bar. E. 1909	5%	18'	97'
" 1907	4%	81'50	
" 1908	4%	82'	
" 1912	5%	92'75	96'50
" 1913	5%	83'75	81'
" 1920	6%	97'50	95'25
Aigües Barna.	5%	96'25	59'50
"	4%	70'75	70'50
"	5%	87'65	
"	6%	66'	
"	6%	78'50	53'83
Catal. G.-E. D	4 1/2	76'50	
" E	4 1/2	74'35	73'
" F	4 1/2	74'25	
" G	6 0/0	97'	91'15
" Bons	6 0/0	88'75	87'15
Alum. Sod. G	5 0/0		
" H	5 0/0	80'	
Energos	5 0/0	77'50	
"	6 0/0	85'	93'25
" Bons	6 0/0	92'50	91'25
E. del Cinca	5 0/0	18'	
"	6 0/0	92'50	83'75
E. M. de Ebre	5 0/0	75'	
S. P. F. Mot	6 0/0	19'50	82'25
" Bons	7 0/0	88'	
S. E. C. Elect.	6 0/0	91'50	61'
H. A. Elect.	5 0/0	103'	99'
"	6 0/0	111'75	

AIGUA, GAS I ELECTRICITAT

		Ant.	Cont.
C. Fluit Elect.	6 0/0	93'25	
C. Mall. Elect.	6 0/0	103'	
Manresana	5 0/0	88'75	
"	6 0/0	94'	
C. Gral. Elect.	6 0/0	83'	

OBLIGACIONS VARIES

		Antr.	Corrent
Trasatlàntica	4 0/0	86'	85'
"	5 0/0	100'50	99'
"	6 0/0	103'65	103'00
Urgells var.		65'	
Filipines	4 1/2 %	99'50	99'30
Fabra Coats		50'	
Sucres	4 0/0	71'75	
"	estamp.	82'	
" Bons	6 0/0	95'25	96'25
Asland	5 0/0	88'	
"	pref.	87'50	
"	6 0/0	96'	
"	7 0/0	100'65	101
Reg. del Ebre	4 0/0	66'	
F. d'Obres	4 1/2 %	84'50	94'
"	5 0/0	99'50	
C. Col. i Ant.	5 0/0	82'	
Unió Vidriera	5 0/0	99'	
Siemens	5 0/0	93'	
Carbs. Berga	4 1/2	85'	
Cons. Naval	5 0/0	84'	
" Bons	6 0/0	99'25	97'75
A. i Gràcia A	7 0/0	100'	
" B	7 0/0	103'	
" A 1 1	7 0/0	94'	
Cons. i Pavts.	6 0/0	64'	
U. E. P. fun.	5 3/4	83'	
"	4 3/4	85'	
St. G. de Recs	5 0/0	83'	
C. G. Carbons	6 0/0	103'	
Casa Batalla	6 0/0	73	71'
Mines del Rif	6 0/0	84'	
"	6 0/0	87'	
I. Fran. Esp.	7 0/0	98'	97'50

ACCIONS

	Anter.	Corrent
Banc d'Espanya	548'	
Banc de Vilanova	50'	
Banc de Catalunya	110'	
Crèdit i Docks	185'	
FERROCARRILS I TRAMVIES		
Sarrià Barcelona	100'	
Orense Vigo	19'	
Manresa Berga	15'	
Andalusos	59'15	
Sud d'Espanya		
Vallat M. Riesseco	6'	
Olot Girona	28'	
Alsandara	75'	
C. Ferros. i Tramvs	18'	
Canal Ebre	22'	
Villena Alcoy	29'	
AIGUA, GAS I ELECTRICITAT		
Catalana D	81'50	77'
" E	83'	77'
" F pf. 5 0/0	97'	
" F pf. 6 0/0	81'50	81'50
Barcelonesa	122'	
Metalurg. Ebre	97'	
La Electricitat Sub	85'	
Forces Motrius O		
" P	71'	
Const. Elèctriques	92'50	
Aigües Barna. O	122'50	
" diferides	91'	
C. H. A. Elect. A	280'50	280'
" B	280'	
C. Fluit Elèctric B	101'	
" C		
" D	91'	

ACCIONS VARIES

		Anter.	Corr.
C. Gl. Tabacs F 1.a		230'75	225'50
" F 2.a		150'	
C. Trasatlàntica	O	160'	
"	P	165'	
Canal Urgell		13'50	
La Maquinista		48'	
Espanya Industrial		168'	
Hidro. del Ebre			
Sucrera del Segre	O		
"	P		
Gral. Telèfons	O		
"	P	93'	
C. Peninsular	O		
"	P	85'65	85'15
F. d'Obres i Cons.		150'	
Unió Resinera			
Asland		117'50	117'
C. Metal·lúrgica	O		
"	P	73'50	
Sucreres	O	39'	
"	P	60'	
Mútua Propietaris		60'	
Indus. Agrícoles		177'	
Unió Vidriera	A	40'	
"	B	73'	
Cotxes i Autos	A	50'	
"	B	50'	
Indus. Elèctrica		97'	
Cons. i pav. A B C	D	57'	
"	E	36'	
Autòmnibus S. A.		114'	169'
Hispano Suïssa		204'	235'

ACCIONS VARIES

		Anter.	Corr.
Indus. Alcoholera		73'	
Foment Propietat		57'	
C. Transmedit.		30'	
S. A. Monegal		45'	
S. A. Damm		103'	
Catalana G. i Nav.	A	107'	
"	B	100'	
Làmpara Z. Saiat	O	90'	
"	P	61'	
Torras Fer. i Con.		130'	
Manuf. Suro		105'	
Astillers Tarrag.	A	72'	
"	B	72'	
Hotel Ritz		72'	
Carburs Metàl·lics		123'	
La Bohèmia	A	29'	
"	B	98'	
"	C	96'	
S. A. Cros		13[illegible]	
MINES I CARBONS			
Carbonilleres		28'50	
Hulleres		170'	
S. i Sondeigs	O	3'	
"	P	5'	
Carbons Elèctrics			
Mines del Rif		253'	
Carbons Berga	O	80'	
"	P	100'	
S. Carbonera	P	75'	
"	O 1.a	125'	
"	O 2.a	150'	
I. Minera		65'	
General de Carbons		41'	
Unió Minera		50'	

BORSA DE PARÍS

		Anter.	Corr.
Interior esp.		173'	
Exterior	4 0/0	204'80	
Banc Espanyol		580'	
Ac. Alacant		855'	
Ac. Andalusos		615'	
Obs. "	1.a	260'	
Obs. "	2.a	288'	
Obs. Càceres var.		353	
Accions Nort		820'	
"	1.a	782'	
Pamplona	1.a	751'	75[illegible]
Barcelona	1.a	760'50	81[illegible]
Asturies	1.a	768'25	7[illegible]
"	2.a	754'25	
Tabas Filip.		27'80	2[illegible]
Riotinto		26'80	27'[illegible]
Hedia Franc.	3%	55'[illegible]	5[illegible]
"	5%	74'55	75'[illegible]
Nort 2.a sèrie		750'	7[illegible]
" 3.a "		728'	
" 4.a "		730'50	
" 5.a "		736'50	752'
Lleydas		750'	
Asturies 3.a		734'25	
Priorat		751'5	81[illegible]
Pamplona esp.		753'	[illegible]
Valencia Utiel		71[illegible]	
Alacant 2.a		7[illegible]9	
" 3.a		756'	
Càceres acció			
Cordobés			
Andalusos 1.a var.		[illegible]	
" 2.a "		[illegible]	
" 1917 3%		549	8[illegible]
Badajoz		1121'	
Céd. Argent.		283'7	281'

Mercats

Mercat de Borges Blanques

Blat roig hortà, a 27.
Ordi, de 12 a 13.
Civada, de 12'50 a 13.
Panís, a 20.
Faves, a 21.
Fesols, de 45 a 60.
Preus per quartera de quatre dobles.
Patates, de 2'10 a 2'25 pessetes els 10 quilos.
Alfals, de 3 a 3'50.
Palla, de 3 a 3'25.
Fulla d'olivera, de 3'75 a [illegible]
Garrofes, de 10 a 11.
Preus per pessetes els 40 quilos.
Gallines, a 8 pessetes una.
Galls, a 7 un.
Conills, a 4 un.
Ous, a 2'50 la rotzena.

OLIS D'OLIVES

Fruitat extra, de 29'50 a 30 rals.
Fi, de 2 9a 29'50.
Corrent, de 27 a 28.
Preus per pessetes el quartà de 5'000 quilos.

OLIS DE PINYOLA

Groc, de 130 a 135 duros.
Verd, de 120 a 125 duros.
Preus per càrrega de 115 quilos.

EL SUCRE DE JAVA

El *Butlletí de la companyia universal del canal de Suez* publica interessants informacions sobre la collita del sucre a Java. La nova d'una molt bona collita del sucre a la illa és acollida amb un viu interès als mercats occidentals. El conreu de la canya és afavorit, a Java, per un clima constantment càlid i humit. La quantitat de canyes, recollides per hectàrea permet de treure'n un rendiment en sucre brut podent elevar-se fins a 130 sacs, ço que equival a 14 tones; generalment, aquest rendiment és de 10 tones per hectàrea. A Europa, la producció mitjana del cultiu remolatxer és de 5 tones per hectàrea; el conreu de la canya del sucre té, doncs, una importància considerable des del punt de vista de la població javanesa. Seguint les produccions de venda i la demanda de sucre en els països importadors d'Àsia i d'Occident, hom consagra cada any una superfície més o menys vasta als camps de canya. D'això en resulta un augment d'ofertes d'un cap a l'altre de la illa. L'activitat de la indústria sucrera té, doncs, una influència particular sobre la capacitat d'adquisició de tot el país. Els perfeccionaments en la plantació de la canya i en els adobs emprats, han permès d'elevar la producció durant la guerra a 1.600.000 tones, quan de 1909 a 1914 no despassà de 1.300.000. Enguany, hom anuncia 1.770.000 tones.

Abans de la guerra, Anglaterra i els Estats Units importaven el sucre javanès quan la producció del sucre de canya cubà era en dèficit. L'endemà de la guerra, el conreu cubà s'és accentuat, però els conreus remolatxers de l'Europa continental han estat reduïts: això explica les grosses expedicions de sucre javanès pel canal de Suez en 1919 i 1920. Avui, la producció del sucre de remolatxa és refeta a Europa; amb tot, no deixa encara el disponible necessari a la indústria sucrera anglesa. Hom creu que Anglaterra recorrerà al producte javanès: l'exportació d'aquest es troba d'altra part afavorit per un augment del consum a Europa i als Estats Units.

Java exporta igualment el sucre vers destinacions asiàtiques. Heus ací una avaluació aproximativa de les exportacions, en tones, de sucre javanès a l'Àsia:

	India ang.	Japó	Xina
1919	340.000	270.070	279.000
1920	272.000	421.000	230.000
1921	313.000	432.000	438.000
1922	347.000	600.000	400.000

Segons estadístiques recents manca, per al proveïment mundial de sucre, un milió de tones. Això sembla molt fafavorable per a l'exportació del sucre javanès.

LA BORSA, SETMANA PER SETMANA

Havem raonat en les cròniques anteriors el que volíem i devíem, i trobant-nos en el moment actual, lliures d'història, d'altra banda minuciosament constatada, podem ara tenir les nostres cròniques bursàtils el laconisme necessari en aquesta mena de treballs adreçats als homes d'afers i la claredat d'*orientació* pretesa pel públic en general.

La *setmana bursàtil*, closa abans d'ahir, dijous, amb motiu del pont entre la diada de Sant Pere i diumenge, ha tingut un to de baixa, sorollosa en els valors a terme, i sòrdida defensada amb por, en els de renda que es cotitzen al *comptat*.

Cal molt de seny en aquests moviments bursàtils, collocant-nos equidistantment dels que es complauen en pànics i calamitats, i dels optimistes que es preveuen tot descens com una traïdoria i somien en reaccions massa fàcils.

Al fi de més havem tingut valor com el Metropolità Transversal, que d'un dia a l'altre ha marcat variacions del 20 per 100.

En el Borsí de la tarda del dia 27 foren oferts en baixa aparatosa fins a 135, i en la mateixa sessió de l'endemà a la tarda eren sollicitats a 155.

L'anàlisi que en una crònica anterior fèiem d'aquest valor i altres similars, portats al rotlle per necessitat de vida durant l'atonia dels ferrocarrils, explica aquests moviments d'avui.

La base de l'afer bursàtil deu trobar-se en necessitats de collocacions d'estalvi o d'efectiu provinent d'altres operacions i riquesa liquidada, encaixant amb les sollicitacions raonables de corporacions i empreses.

Aquest concepte estricte pot reduir, però moralitzar indubtablement, la vida bursàtil. L'altre és afavorir vents d'aventura i, per tant, de perill, que té nom de joc.

La baixa d'accions de ferrocarrils des de la setmana anterior, si bé en certs moments determinats va arribar a un enter i mig, clou amb refeta de la meitat de la pèrdua, limitant-la a o'75.

Es comprèn: si bé destinats a especulació per la tradició bursàtil, es tracta de valors sòlids, i si mai pugen desmesuradament—travats per la quasi regularitat del dividend—, just és que les depressions no sien extraordinàries.

En les sessions imminents cal que ningú es sorprengui de les primeres de l'Alacant, car ho seran ja amb deducció de 4 enters representatius de les 20 pessetes netes de dividend acordat per a primer de juliol, com i també de les cotitzacions dels Andalusos que tallaran el dia 2 el cupó 42, com a dividend, dit d'altra manera "prima de gestió", de 14 pessetes, reduïdes a 12'84 líquides, segons fou acordat en la Junta general del dia 23 a Madrid.

Havem tingut a fi d'aquesta setmana els reforts o dobles per a fi de juliol. En valors de doble *tranquil·la* —permeteu-nos dir-ho d'una forma o altra—, com Nords, Alacants i Andalusos, la doble ha representat d'un 8 a un 7 per 100, en els diferents tipus que han oscillat des del primer casament d'operacions a l'aportament de diners principalment de la clientela que torna confiada a aquesta mena d'operacions, garantides sàviament per la dura ensenyança del 14.

En altres valors de especulació més perillosa o de menys arrel ha arribat la doble pagada a representar un interès, d'un 9 a un 12 i més per 100 anual.

La raó de semblant manca d'aportació bancària a la doble d'aquest mes, pot trobar-se d'una altra banda a la previsió d'ésser preparats amb efectiu davant qualsevol contingència que en les actuals circumstàncies es produís, i d'altra banda a l'interès bancari en reeixir bé de l'interès i compromís posat en l'emissió de les 50.000 obligacions al 6 per 100 de la Unió Elèctrica de Catalunya anunciada insistentment per al dia 3 de juliol.

En moneda estrangera ha continuat la puja persistent de dolars i lliures esterlines: clouen, respectivament, a 6.23 i 31.39.

Poc hi pot influir contràriament a ço que algú creu, les adquisicions de valors nord-americans i anglesos que fan alguns capitalistes. Es més aviat la pesseta que es desprestigia i l'especulació que acut als signes monetaris dels dos forts països.

Als que somien puges ràpides i extraordinàries—inquiets pel graonament ascendent però amb lentitud d'aquestes monedes—els recordarem que si, per exemple, la lliura esterlina va tenir el seu 7 de maig de 1918, en plena guerra de Cuba, tocant en relació a la pesseta el canvi de 54.50 (quan els francs eren enfilats a 115), també va tenir el seu 16 de juny de 1918 que es va veure oferta a 16.69.

En valors al comptat mantenen canvis quelcom deprimits de l'Estat, Interior, Exterior i Tresors, baixant pocs cèntims. La depressió més marcada es veu en l'Amortitzable.

En Amortitzable sembla assenyalada per a un dia o altre, per a un any o altre, la accentuada i obsessionant *operació de consolidació*.

La Mancomunitat si no millora tampoc perd gran cosa: continua oferta de 74'50 a 74'25.

Es defensen els Municipis malgrat veure's un xic oferts, i el més castigat, el de l'Exposició, fins reacciona a 98, havent-se fet, però, en l'última sessió, el fort de les operacions a 97'50.

Immòbils les obligacions del Nord i Alacant de les últimes emissions i ferm que ferm l'agrupament dels del 3 per cent, on segueix acudint la preferència bursàtil.

De les indústries castigades, les de la Catalana del Gas i Electricitat, davant el perill de la vaga, s'han vist sorpreses fa unes setmanes en la seva marxa ascendent.

Les de l'Energia segueixen un xic a la davallada.

Les de la Hispano-Americana d'Electricitat, en excepció valenta de puja.

Moltes altres Obligacions industrials ofertes i altres callades, potser tement la inutilitat d'ésser ofertes.

Sense cap reacció, les Peninsulars de Telèfons, després de l'última fluxedat que els ha fet perdre més de [illegible] per cent.

Dels valors nous es distingeix [illegible] *Cremallera. La sollicitació popular* de petites partides les porta a 100.

Repetim, en conclusió: es fa necessari molt seny per salvar-se dels perills que la Borsa amaga i que ja hem procurat, en cròniques anteriors, assenyalar: *si el moment difícil passa*, [illegible] solament ens haurem salvat en el present, sinó que haurem tret ensenyaments per a l'esdevenidor.

R. Suriñach Sentíes

Dissabte, 30 de juny de 1923.

SOLER i TORRA G.MANS
BANQUERS
RAMBLA DELS ESTUDIS, 13, i BONSUCCES, 1
VALORS - CUPONS - GIRS - CANVI
Negociem tots els cupons
venciment 1 de juliol

Dr. Montañá dels Hospitals de París. Pell i veneri. Sant Pau, 28, principal 2.a

Dr. M. Nadal Vilallonga
OCULISTA
Ex-ajudant del Dr. Lapersonne, de París
Tractament especial i ràpid del tracoma (granulacions); malalties externes; correcció de tots els defectes òptico-visuals.
De 4 a 6 i hores convingudes
CUCURULLA, 2, 1er.

Dr. F. Falgueras i Falgueras
METGE DENTISTA
Cirurgia de la boca. Correcció de les desviacions dentals; de les deformacions i vicis de creixença dels maxilars. Dentats sense paladar ajustats als principis anatòmics de la funció masticatòria, a l'objecte d'ésser de perfecta adaptació. Ronda St. Pere, 15, primer. D'11 a 1 i de 4 a 6.

Chaves i C.a, S. en C.ta
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centro, núm. 6
Telèfons 1230-1231 A.

Dr. NOGUER MORE
Cap de servei de dermatologia de l'Hospital de Santa Creu, s'ha encarregat, de tornada del seu viatge d'investigació científica, de la seva consulta especial de malalties de la pell i cabell. València, 200

Fills de F. Mas Sardà
Banca - Canvi - Valors - Cupons
20, Rambla del Centro, 20
Telèfon. 1430 A.

Estiuejants
Al cor de la Costa Brava, gran edifici, ex-convent, amb cel·les disponibles per a famílies. Aigua riquíssima i abundant que neix de roca al mateix convent. Vista panoràmica del Golf de Roses, Illes Medes i Cap de Creus. A minuts de la casa hi ha una bella platja per a banys de mar. Centre d'excursions. Per a informes, a l'Administració d'aquest diari, de 9 a 10 i de 7 a 8.

BANC DE CATALUNYA
BARCELONA
Rambla dels Estudis, 10 :: Telèfons A. 561 i 562 :: Apartat de Correus 561
Direcció telegràfica i telefònica: CATALONIABANK
COMPTES CORRENTS — COMPTES DE VALORS — CAIXA D'ESTALVIS — BANCA BORSA — CUPONS — GIRS — CAMBI DE MONEDES — DELEGACIÓ DEL BANC HIPOTECARI D'ESPANYA — DIPOSIT DE VALORS EN CUSTODIA — SUBSCRIPCIONS A EMPRESTITS
AGENCIA núm. 1: Carrer Creu Coberta, 8 - Telèfon H. 667
AGENCIA núm. 2: „ Sant Andreu, 146 - „ S. M. 671
AGENCIA núm 3: „ Salmerón, 111 - „ G 184
Sucursals a Girona i Lleyda

MAS i ROCA
Camiseria - Corbateria - Gèneres de Punt - Mitgeria
24-26-PORTAFERRISSA-24-26- TELEFON 1574 A.

Camises "Esports" de Panamà Extra amb Blanc i Cru a 12'50 ptes. Tres 36'50 pessetes
" "Tennis" " " " " " a 13 " " 38 "
CONFECCIO i MIDA ESPECIALITAT
Camises "Blanques" forma Americana bona clase a 7'50 pessetes Tres 21'50 pessetes
" " davants semi-seda i piqué amb refort 10'50 " " 30'50 "

EL VATICA

—o—

La famosa carta del Papa Pius XI al cardenal Gasparri

—o—

El Sant Pare ha dirigit la següent carta al cardenal Gasparri, secretari d'Estat:

"Quan, al començament del nostre pontificat, l'ànima plena d'angoixa pels mals presents i de temor pels mals futurs, en un moment que semblava decisiu per a la tranquil·litat d'Europa i per a la salut de la societat, us vàrem confiar el mandat d'ésser l'intèrpret dels nostres sentiments i dels vots paternals prop dels representants dels pobles reunits en consell invitant-los a tots a considerar com esdevindria més greu la situació ja prou llastimosa i amenaçadora a Europa, si aquestes temptatives de sincera pacificació i d'acord durable no tinguessin cap resultat.

Encara no fa l'any i no cal pas dir fins a quin extrem el nostre temor era justificat. En aquest breu període de temps, les relacions internacionals no solament no han millorat, com hi havia el dret d'esperar de la Conferència de Gènova, sinó que més aviat han empitjorat, fins al punt de justificar noves i més greus inquietuds per a l'esdevenidor. La pena que això causa al nostre cor, vós la sabeu massa bé, monsenyor cardenal, vós que sou el testimoni quotidià que participa de les nostres penes.

Pare comú i cap de tota la família cristiana, no podem pas restar indiferents a les penes dels nostres fills, als perills que els amenacen, segons l'exemple de Sant Pau, que déia: "Quis infirmatur et ego non infirmor? Quis scandalisatur et ego non uror?".

Doncs, mentre que amb totes les nostres forces, amb tots els mitjans que el nostres fills posen amb aquest fi a la nostra disposició, ens esforcem d'alleujar els patiments tan greus, tan generals de l'hora present, hem d'aprofitar cada ocasió que se'ns ofereix per collaborar, segui com sigui, al fi que hom ha de perseguir, de la pacificació desitjada i de la restauració dels pobles i dels individus en Crist. Es per això que, mentrestant que entre els Governs i les potències més interessades en el conflicte es preparen, sobre noveles proposicions, noves converses diplomàtiques per tal de trobar una solució amistosa a les qüestions que agiten el centre d'Europa i, per una conseqüència inevitable, totes les nacions, ens creiem en el deure d'alçar una veu desinteressada, imparcial i benèvola per a tots, tal com ha d'ésser la d'un pare comú.

Reflexionant sobre la greu responsabilitat que en aquest moment ens pertoca a Nós i a tots aquells que tenen en llurs mans el destí dels pobles, us preguem, una vegada més, d'examinar aquestes diverses qüestions i la de les reparacions amb aquest esperit cristià que no separa les exigències de la justícia d'aquelles de la caritat social damunt la qual es basa la perfecció de la vida dels pobles.

Si amb la intenció de reparar els danys molt greus infligits a les poblacions o als territoris en altre temps pròspers i floreixents, el deutor demostrés una positiva bona voluntat per arribar a un acord equitatiu i definitiu, invocant un judici imparcial respecte als límits de la seva pròpia solvència i assumint el compromís de proporcionar els jutges, per tots els mitjans, un control serios i exacte, en aquest cas, la justícia i la caritat socials, com també l'interès dels mateixos creditors i de totes les nacions fadigades de lluites i àvides de tranquil·litat, sembla reclamar que no s'exigeixi pas al debitor allò que no podria donar sense exhaurir completament els seus recursos i la seva potència de producció, amb irreparable detriment d'ell i fins els seus mateixos creditors, deixant de banda el perill de perturbacions socials, que seria l'extrema ruïna de l'Europa entera i dels ressentiments que es convertirien en una amenaça contínua de noves i més ruïnoses conflagracions.

Igualment és just que els creditors tinguin garanties proporcionades a la importància de llur crèdit, el recobrament del qual asseguren i del qual depenen altres interessos vitals per a ells també, però Nós els deixem la cura d'examinar, si cal, per aquest fi, mantenir en tots els casos les ocupacions territorials que imposen sacrificis greus per als països ocupats i per les nacions ocupants, i si no valdria més substituir-les, encara que fos progressivament, per altres garanties no menys eficaces i certament menys penoses.

Si les dues parts s'acordessin sobre aquestes bases pacífiques, l'ocupació territorial no trigaria pas a endolcir-se; es reduïria gradualment fins a cessar del tot. I aleshores, hom podria realitzar aquesta complexa pacificació dels pobles que és també la condició necessària de la restauració econòmica ardentment desitjada per tothom. Una pacificació i una restauració d'aquesta mena són benifets tan grans per a totes les nacions victorioses o vençudes, que, per obtenir-los, cap sacrifici que es considerés necessari hauria de semblar massa feixuc. Però precisament perquè aquests benifets són tan grans, no poden ésser obtinguts altrament que per un favor especial de Déu, de qui devallen "omne datum optimum" i "omne donum perfectum". Nós elevem, doncs, la nostra oració a Déu, a les mans del qual són els cors dels governants, i invitem alhora tot el poble cristià a unir-se'ns amb una fervor i una concòrdia sempre creixents, per tal que el Senyor inspiri a tots pensaments de pau i no d'aflicció, i, amb aquests pensaments, el desig magnànim de realitzar-los i la força de conduir-los a una bona fi.

Així, veurem realitzar-se feliçment, per a la consolidació de tots, el que l'Església, nostra Mare, demana a tot arreu del món, amb l'oració que la seva litúrgia posa en els llavis dels seus ministres: "Da quæsumus Domini ut et mundi cursus pacifice nobis tuo ordine dirigetur et Ecclesia tua tranquilla devotione letetur".

Renovant l'expressió d'aquests desigs i la d'aquest sentiment que tan sovint us havem manifestat, us donem, monsenyor cardenal, amb efusió, la nostra benedicció apostòlica."

HONGRIA

—o—

Les reparacions :: Pessimisme financier i optimisme privat

—o—

Al "Journal de Genève" han aparegut, signades per Ch. Burky, unes interessants consideracions a proposit de l'actual situació a Hongria.

Segons aquest articulista, la tesi hongaresa, que ja coneixen els nostres lectors, relleva la disminució de la capacitat del país, la sobrefac del qual s'ha trobat reduïda de 72 o/o, la població de 64. Esmenta l'empobriment consecutiu a la guerra, a la revolució, a l'explosió bolxevista, a l'ocupació estrangera, al bloqueig econòmic, a les càrregues, en fi, del tractat de pau. El punt de vista principal és el financier. Insisteix sobre la caiguda i la fluctuació de la corona, estudiant-se la creació d'una nova unitat monetària: el turul. En el pressupost de 1923 s'atura als dotze milions previstos per a l'execució del tractat, les reparacions en bestiar i en carbó, les comissions aliades.

Els impostos, hom diu, han estat reajustats. Hom ha quadruplicat l'impost damunt les terres i creat una taxa sobre el moviment d'afers tres vegades més fort encara. Quan als funcionaris, hom n'acomiadarà una cinquantena d'aci a darreries d'octubre. I, no gens menys, l'Estat es veu amb treballs per plantar cara àdhue al servei dels crèdits acordats per algunes potències en 1920 i 1921. No sap com assegurar el salari mínim dels seus empleats, sostenir tres cents vint mil refugiats, ex-funcionaris dels territoris cedits que, estatjats a la capital, provoquen una crisi intensa de l'allotjament. No hi ha diner per sostenir la divisa nacional, no n'hi ha tampoc per consagrar la reforma agrària. La central de les divises no pot suficientment alimentar el comerç, la banca d'emissió no pot alimentar suficientment el comerç, la banca d'emissió ha d'alçar la taxa oficial del descompte i la circulació fiduciària acaba de depassar els cent miliards.

I aquesta mena de pessimisme no es deduïx tan sols del comunicat financier oficial. Hom el troba en l'encariment de la vida—a les taules del "Pester Lloyd",—en la sots-consumació de la nació, les vagues, la minva de la producció al terç del seu valor, els preus dels transports, i déficit comercial, l'establiment de concordats amb els creditors estrangers.

No tot són ombres, però. Considerant-ho sota el seu aspecte més particularment econòmic, la situació és millor. Hi ha, sobretot, la constatació del caràcter agrícola del país. El realçament hi ha d'ésser més fàcil que en un Estat industrial. Les pluges han estat abundants, la terra és suficientment impregnada i les collites han sofert poc del fred hivernenc. El farratge és abundant, l'estat sanitari del bestiar satisfactori. L'anyada serà bona. Malgrat de les insuficiències de la reforma agrària, més de tres centes mil persones n'han beneficiat.

A les mines, l'extracció millora. La del carbó ha passat, de cinc milions de tones l'any darrer, a més de sis aquest any. La indústria és distingeix. En 1921, Hongria es veié obligada a importar prop de tres mil tones de sucre. En 1922, formà un excedent per a l'exportació. Si les fàbriques de màquines agrícoles hagueren de recórrer a la subvenció de l'Estat, les d'automòbils no pogueren respondre a les demandes i els tallers de construcció de locomotores o de vagons sobreeixiren per les comandes de Romania, de Iugoslàvia, dels ferrocarrils de l'Estat italià i de la companyia Paris-Orleans. Les tèxtils són el gran càrrec passiu d'Hongria. En dos anys, però, més de cinquanta grans establiments han estat creats. A la vegada, un trust, sostingut per un cartel de banquers, és en formació. La mateixa concentració es troba en la fabricació de la cervesa.

L'Hongria oficial sollicita capitals estrangers. L'Hongria privada els està obtenint. Hi ha diner francès en certes teixidores, refineries i en una fàbrica de xampany. N'hi ha també a la companyia del nou port de Budapest i en el servei postal aèri. Els capitals anglesos han presidit la fusió de les dues més grans societats de navegació danubiana. S'interessen també a les banques, a la construcció i en particular a una fàbrica de blanc de zinc. Itàlia té la vista fixada sobre els ferrocarrils, Alemanya sobre la producció destinada a Orient, etc., etc. Fins dinamarca intervé en l'organització de les

El comerç reprèn. El dèficit de la balança s'atenua. En 1921, tres cents milions de corones or; en 1922, dues centes. La fira de Budapest continua la seva tradició brillant, i fa por que obri per catorzena vegada les seves portes. Les relacions econòmiques amb l'estranger mi'loren. Adès, hom signà un tractat amb Austria sobre el principi de la nació més afavorida. Avui, amb els serbis per al lliure trànsit. Demà amb Rússia, de la qual Hongria en coneix les condicions.

En la qüestió Hongaresa, acaba fent constar l'articuliste del *Journal de Genève*, hi fa, com en totes les coses, el pro i el contra. Podria enunciar-se així: "L'estat de les finances permetrà d'atènyer els resultats d'una reconstrucció econòmica incontestable?"

ASSASSINAT DEL VICE-PRESIDENT DE VENEZUELA

Londres, 1.—Comuniquen de Caracas que ahir a la nit fou assassinat en aquella població el primer vicepresident de la República, general Gómez. El finat, que era germà de l'actual president, don Joan Vicens Gómez, gaudia de gran popularitat per tot Venezuela.

S'ha publicat un decret fixant en vuit dies la durada del dol oficial.—Havas.

A RUSSIA

—o—

Després de la dimissió, el patriarca Tikhon substitueix l'impopular Antonin

—o—

Moscou, 2.—Ha estat destituït de la seva dignitat l'arquebisbe Antonin, adversari del patriarca Tikhon.—Havas.

Brusselles, 2.—El Gabinèt Theunis sotmetrà aviat a les Cambres un projecte de llei per resoldre la qüestió de la Universitat de Gant. Segons aquest projecte la llengua flamenca continuarà essent la llengua administrativa de la Universitat.

Malgrat això, a les Facultats els estudiants podran escollir entre les dues llengües. El proper any acadèmic començarà d'emprar-se el flamenc a la Universitat pels cursos del primer any d'estudis i s'estendrà cada any. Si les circumstàncies ho permeten, el Govern apressarà l'organització de l'ensenyança flamenca, sense lesionar, però, el dret dels estudiants que començaren llurs estudis en francès a terminar-los per complet en la dita llengua.—Radio.

LES FINANCES IUGOESLAVES

Belgrad, 2. — S'ha reunit el Parlament serbi, adoptant crèdits suplementaris extraordinaris per un total de dos mil nos cents milions de dinars. Així mateix votà les dotzaves provisionals per a Juliol i setembre.

La Cambra no s'obrirà fins el dia 8 de l'actual.—Havas.

EXPLOSIO D'UN DIPOSIT DE MUNICIONS
6 MORTS I NOMBROSOS FERITS

Londres, 2.—Comuniquen al "Times" de Bucarest estant que als voltants d'aquesta població es produí una explosió en un dipòsit de municions, resultant sis morts i nombrosos ferits.—Havas.

LA PROVA DE VELOCITAT "GRAN PREMI DE L'AUTOMOBIL DRANÇA CLUB" A 197 QUILOMETRES PER HORA. — DE VISCAIA, D'UNA FALSA MANIOBRA, EMBESTEIX EL PUBLIC, CAUSANT 15 FERITS.

Tours, 2. — Per disputar-se el Gran Premi de l'Automòbil França Club, han sortit aquest matí, a les 8, disset corredors anglesos, italians i francesos en prova de velocitat, amb un recorregut de 799 ki òmetres.

Bordina, en la distància de 300 metres, féu 197 quilòmetres per hora.—Havas.

Tours, 2. — Aquest matí es donà la sortida als disset corredors que s'han disputat la prova d'avui, donant 35 voltes al circuit, amb 799 quilòmetres i 50 metres.

Tots els corredors emprengueren la marxa en bones condicions, però en la primera volta De Viscaia féu un fals viratge, a conseqüència del qual el cotxe se sortí de la línia, quedant estabellat i ferint quinze persones que presenciaven la carrera, entre elles tres nens.

El corredor resultà lleument ferit. —Havas.

VAGA GENERAL PACIFICA A SYDNEY

Sydney, 2.—Amb motiu de la vaga general s'han vingut produint alguns lavalots en aquesta població, avalots que ahir cessaren amb motiu de les ordres que ha fet circular el Comitè Sindical, a fi que la vaga transcorregués en mig d'un ordre complet.—Havas.

LA IMMIGRACIO ALS EE. UU.

Nova York, 2.—El vapor danès "Polònia" i els transatlàntics "Stockholm" i "New Amsterdam" han desembarcat part d'un grup de vuit mil emigrants.

Estant esperant permís per desembarcar uns mil sis cents grecs, puix en l'acord de juliol solament s'autoritzà que fossin desembarcats sis cents tretze.—Havas.

NOTICIES DE MADRID

La situació a Barcelona
DECLARACIONS DEL CAP DEL GOVERN

El marquès d'Alhucemas, parlant del conflicte dels transports a Barcelona ha manifestat que segons les noticies rebudes al ministeri de la Governació, circulen més carros.

De la vaga que avui han acordat els obrers del gas i electricitat, ha dit el president que no s'havia declarat.

Hi ha bones impressions perquè els obrers estan en negociacions amb el governador.

MITING SINDICALISTA

Al Cercle Americà se celebrà ahir un miting organitzat pel Sindicat Unic, per tractar de la situació perquè travessa actualment Barcelona.

La concurrència era molt nombrosa.

Les autoritats havien adoptat grans precaucions, que resultaren innecessàries, puix els reunits guardaren el major ordre i a la sortida es dissolgueren pacíficament.

Feren ús de la paraula l'anarquista Gómez, els sindicalistes Amalh Quiles i Garcia Serrano, i els advocats Barriobero i Nicolau Salmerón.

Tots protestaren de la situació de Barcelona, dirigint atacs al Govern i a les autoritats catalanes.

Digueren que de fet està declarat a Barcelona l'estat de guerra per l'actuació de les autoritats militars.

Censuraren les detencions de Pestaña i altres significats sindicalistes.

Elogiaren la tasca de l'Ateneu a favor de la depuració de les responsabilitats polítiques i militars.

Advocaren perquè tots els obrers, formant un front únic, treballin per aconseguir la redempció de la classe.

Anunciaren el propòsit de celebrar aviat una manifestació pública per demanar la llibertat dels detinguts per qüestions socials.

No hi hagueren incidents.

Les responsabilitats : El general Sanjurjo serà ascendit

El fiscal militar del Consell Suprem de Guerra i Marina ha informat favorablement l'ascens del general Sanjurjo a divisionari.

Es té la seguretat que l'informe l'aprovarà el ple que se celebrarà dissabte vinent.

LA CAUSA DELS BARRACONS

D'aquí a'guns dies celebrarà la Sala de justícia del Suprem de Guerra la vista, en audiència pública, d'una causa instruïda amb motiu de la venda d'alguns barracons pertanyents al cos d'Intendència, en la qual apareix com a presunte culpable el comissari de primera del dit Cos, Víctor Rodríguez. Defensarà l'acusat En Soto Reguera.

La qüestió del Marroc
EN MILLAN ASTRAY DEMANA TORNAR A L'AFRICA

El tinent coronel senyor Millan Astray ha visitat aquest matí el ministre de la Guerra, sollicitant que se li concedeixi cobrir la primera vacant de la seva categoria que ocorri al Marroc en les forces indígenes.

PELS SOLDATS DE QUOTA

A l'estatge de l'Associació d'Estudiants es reuniren ahir els pares de soldats de quota i acordaren celebrar diumenge vinent una manifestació a dos quarts dònze del matí, des de la Plaça de Castelar a la Presidència del Consell, per demanar la repatriació.

GESTIONS DE PAU

Avui s'ha rebut a Madrid aquest telegrama:

—"Màlaga.—Per alguns viatgers arribats de Melilla, els quals ho saberen mercès a una casualitat, sabem que a la matinada del dissabte es trobava disposat un vaixell de guerra per marxar a la badia d'Alhucemas, on desembarcarà a la platja d'Aydir l'Amei de la sona, En Dris-Er-Riffi.

Es diu que el viatge obeeix a una crida que ha fet Abd-el-Krim, a l'objecte de tractar de la pau, de conformitat al plec de condicions que trameté per mitjà de l'indígena Amari, que com és sabut evaquà detingudes conferències amb l'Alt Comissari i el Comandament general.

De les condicions que senyala Abd-el-Krim donà compte l'Alt Comissari al ministre d'Estat, i aquest delegà En Silvela perquè, en collaboració amb En Martínez Anido, contestes al cap benturriraguel.

Les condicions que aquell va sometre van retornades amb lleugeres modificacions.

Es diu que una de les bases que demana el mateix Abd-el-Krim és la implantació ràpida de la intervenció civil per poder apreciar la labor que desenrotllarà en l'esdevenidor Espanya al Marroc.

Er Riffi, en aquesta missió, porta la representació del Maghzem.

Pel mateix conducte se'ns dóna la impressió que Abd-el-Krim desitja la pau per a no distreure el diner que se li lliurà per al rescat dels captius per al manteniment de l'naca."

El Consell de Ministres
S'APROVA EL PROJECTE FERROVIARI

A les cinc de la tarda ha començat el Consell de ministres a la Presidència.

El ministre de Gràcia i Justícia ha dit als periodistes que així que la comissió del Congrés hagi dictaminat sobre el projecte de tinença d'armes, serà immediatament llegit i seguidament es discutirà.

El ministre de Marina ha manifestat que el creuer "Cataluña" aniria a l'exposició històrica que se celebrarà a Goetemburg.

El ministre de Finances ha dit que avui corresponia el venciment de 149 milions de pessetes en obligacions 5 per 100; que aquests se n'han presentat a la renovació 4 i mig per cent 138 milions i 11 han demanat el reintegre.

Els periodistes han preguntat al ministre d'Estat sobre els optimismes que reflecteix la premsa sobre una pròxima era de pau a Melilla.

El ministre ha dit:—No puc contestar-los sinó que continua l'acció política.

En arribar el ministre de la Guerra els periodistes li han demanat l'indult del periodista bilbai senyor Escartín.

El ministre de Foment ha dit que continuaria en el Consell informant sobre el seu projecte d'ordenació ferroviària.

Els restants ministres no han fet manifestacions.

A LA SORTIDA

A tres quarts de nou abandonà el Consell el ministre d'Estat, dient que tenia que assistir a un dinar diplomàtic.

Acabà la reunió de ministres a les 9'10.

Tots els ministres coincidiren en afirmar que la major part del temps l'invertiren en l'estudi del projecte ferroviari, que quedà aprovat.

Contestant a preguntes fetes, va dir en Gasset que el Govern estaba disposat a restar tot l'estiu amb les Corts obertes per abordar els problemes de palpitant actualitat.

LA NOTA OFICIOSA

La nota oficiosa diu el següent:

"El Consell segui tractant de les tasques parlamentàries, acordant la seve actuació en relació amb les mateixes.

Es féu un detingut estudi del projecte ferroviari, que quedà aprovat.

Es va despatxar l'expedient de les obres d'ampliació del pts tercmer del ministeri de Finances."

EL QUE DIUEN ELS MINISTRES

El cap del Govern ha manifestat avui que havia despatxat amb el Rei, encara que no ha posat a la signatura cap Decret.

Ha confirmat que al Consell d'aquesta tarda començarà a les cinc i es dedicarà a ultimar el projecte de ferrocarrils, i si hi ha temps es tractarà d'algunes altres projectes de llei, entre ells dos de Finances.

— El ministr de la Governació ha manifestat avui que havia resolt l'expedient concedint una pensió de 12.500 pessetes a la vídua del governador de Biscaia, senyor Regueral, mort a treta a Lleó, que era el seu que gaudia últimament el senyor Regueral, a qui considera com mort en compliment del seu deure.

En l'Assemblea celebrada ahir pels obrers i empleats de Banca i Banys, ha dit també el duc d'Almodóvar que s'acorda donar un vot de confiança al Comitè executiu, per continuar les negociacions amb els banquers.

També ha manifestat el ministre que ahir se celebraren les eleccions a la Universitat Central per a senador pel dit centre, resultant elegit, per 220 vots, el doctor Recasens.

— En d spatxar avui amb el Rei el ministre d'Estat ha posat a la signatura dos Decrets importants: un nomenant ministre d'Espanya a Berna a l'actual sots-secretari d'Estat, senyor Palacio, i un altre nomenant sots-secretari d'Estat l'actual cap de gabinet diplomàtic senyor Espinosa de los Monteros.

— Entre els Decrets de Gràcia i Justícia signats avui pel Rei figuren els nomenaments de bisbe de Tuy a favor d'En Manuel Mora Vidal, de Pamplona a En Joan Muzka i de Salamanca a N'Angel Reguera; canonge de la Seu de Tarragona a En Ramon Salat Buselis.

OBITUARI

Ha mort a Madrid el senador liberal, de Lleyda, comte de Vinatesa.

EL NOU BISBE DE MADRID

Ahir féu la seva entrada a Madrid el nou bisbe de Madrid-Alcalà, senyor Feijóo Garay.

Fou rebut per les autoritats civils i militars, comissió del Capitol, representacions dels centres docents i sindicats catòlics.

A la sala d'espera s'efectuà la presentació de les autoritats.

En un cotxe de París, enviat per la Reial Casa, es traslladà el nou prelat a l'Almudena, entrant al temple sota tàlem.

Estigué orant breus moments davant la imatge de la Patrona de Madrid, i, revestit de pontifical, es dirigí processonalment a la Catedral.

Formaven en la comitiva les banderes i estendarts de totes les congregacions i sindicats catòlics.

Anaven a la comitiva l'Ajuntament i la Diputació, precedits de macers.

A la Catedral es cantà un solemne Te-Deum.

El bisbe dirigí des de la trona una allocució als fidels, agraint la rebuda que se li havia dispensat, sobretot tenint en compte que no es dispensava a la persona sinó al càrrec.

MITING PRO-SANITAT

Ahir se celebrà un miting de propaganda sanitària, parlant els senyors Prieto Pazos, Illana, senyora Gonzàlez Fiori, doctor Navarro Fernàndez i "Azorín".

AUTOMOBILS
I
CAMIONS
OPEL
Agents:
"Unión Comercial Española, S. A.—Rambla de Santa Mònica, 7, primer.—Garatge, Bruch, 166.

La senyora

D.ª Elvira Gasset i Amell

Vídua de D. Manuel Bofill i Martorell

MORI A TARRAGONA EL DIA 29 DE JUNY ULTIM

HAVENT REBUT ELS SANTS SAGRAMENTS I LA BENEDICCIÓ APOSTÓLICA

(A. C. S.)

Els seus fills Joan Manuel i Maria Josefa; fills polítics Maria de les Mercès Amell i Enrique de Allende, néts, germà polític Joan Bofill i Martorell, nebots i cosins, en participar als seus amics tan dolorosa pèrdua els demanen una piadosa oració per l'ànima de la finada.

LA VAGA DELS TRANSPORTS

LA SITUACIO DURANT EL DIA D'AHIR

No ha sofert cap variació la marxa del conflicte del ram dels transports.

Degut a haver-se publicat gazetilles en alguns diaris anunciant que determinats elements projectaven reunir els obrers al Saló de Sant Joan per tal de tractar de tornar a treballar, diumenge al matí diferents comissions de vaguistes recorregueren aquell lloc per avisar els obrers que acudien a *la crida feta, segons es deia*, per un nou comitè de vaga.

Segons manifestacions del governador civil, *ahir va intensificar-se* bastant el moviment de carros i transports, continuant al port la descàrrega de nou vaixells carboners amb 172 carros i 342 obrers, treballant en la descàrrega de mercaderies generals 1,368 obrers i 26 obreres en 16 vaixells.

A la plaça del Palau hi anaren també bastants carros de lloguer afegint que ahir circularen 325 carros *conduits per patrons i esquirols*, i uns 300 per obrers.

DECLARACIONS DEL GOVERNADOR

En la seva entrevista d'ahir a la tarda amb els periodistes, el senyor Portela, després de donar les dades oficials de la vaga, digué, contestant una pregunta, que les forces de seguretat anaven amb tercerola en virtut d'una mesura adoptada per la "Jefatura" de Policia per evitar els atemptats.

Respecte a la seva impressió amb referència a la vaga, digué el senyor Portela que les impressions depenien de les circumstàncies i com que aquestes varien a cada moment, la seva impressió havia de variar forçosament segons les notícies que anava rebent.

Un periodista li preguntà si seguia negociant amb els patrons, contestant:

—Els patrons no volen emprendre cap més negociació perquè creuen que han dit ja la darrera paraula en l'assumpte i que han fet totes les concessions possibles.

Jo crec molt lògic que cadascú defensi els seus interessos, però la missió del governador es evitar que el terrorisme segueixi estenent-se per Barcelona.

Avui han continuat els escorcolls i tinc entès que el cap superior de policia pensa fer-los en abundància.

Respecte a una reunió celebrada diumenge al vespre a la Patronal per un grup de carreters, va manifestar el governador que, malgrat la seva insistència, li havia estat impossible saber quines eren les intencions dels patrons.

Un periodista féu remarcar al senyor Portela que hi ha una gran discrepància entre els petits patrons i els grans empressaris de transports.

—No és la primera vegada—respongué el senyor Portela—que sento dir això; és més: he sentit dir també que l'actual estat de coses és qüestió solament d'una o dues persones i no de tota la massa interessada. Això, són, naturalment, coses que es diuen, però jo no en sé res oficialment.

De totes maneres—afegí el senyor Portela,—qualsevol que sigui la decisió dels patrons jo faré els possibles per mantenir l'ordre.

Al vespre digué el senyor Portela que seguia les seves gestions prop de la gerència i obrers de la Catalana de Gas i Electricitat per tal de trobar una solució al conflicte.

Va manifestar després que se li havia presentat una comissió amb cartells que deien "Obrers sense feina", *els quals li han demanat permís* per celebrar dimecres, a les deu del matí, al teatre Nou, un míting i una manifestació.

—Considero—digué—que això són dos permisos diferents; jo els he donat permís per celebrar el míting, però davant de la gravetat de les circumstàncies actuals no he autoritzat la manifestació.

AIXECAMENT DE LA INCOMUNICACIO D'EN PESTAÑA I EN TRILLA

Diumenge proppassat celebraren municació als detinguts per l'autoritat militar Angel Pestaña i Desideri Trilla.

Aprofitant el ser dia de festa foren en gran nombre els companys que anaren a visitar-los.

EN LLIBERTAT

Han estat posats en llibertat, després d'imposar-los una multa que pagaren tot seguit, els pistolers detinguts dissabte, al carrer del Fresser, per la guàrdia civil, tots armats, i que el senyor Portela creia que podrien ésser processats per temptativa d'assassinat.

EL SINDICAT D'EMPLEATS I OBRERS DE LA CATALANA DE GAS I ELECTRICITAT

Diumenge prop-passat celebraren Assemblea generals els obrers i empleats de la Catalana de Gas i Electricitat. Assistí a l'acte nombrós públic.

Abans de començar l'assemblea, la presidència avisà els concurrents que per trobar-se reunits amb la primera autoritat civil de la "província", l'Empresa i el secretari de la Delegació Règia del ministeri del Treball, per tal de cercar una fórmula d'intel·ligència que evités el conflicte, es retardava l'acte fins a rebre les noves del resultat.

A les dotze se presentà al secretari de l'esmentada Delegació Règia al local on se celebrava l'assemblea, donant compte de les proposicions de l'Empresa, les quals, posades a discussió, foren rebutjades per unanimitat.

Féu ús de la paraula el president de la Corporació general de Treballadors, Ramon Sales, el qual aconsellà que, tenint en compte les circumstàncies per què actualment passa la ciutat, no era convenient anar a la vaga immediatament. Afegí que si l'Empresa continuava la seva actitud intransigent intervindria la Unió Local de Sindicats Lliures per declarar el boicot, iniciant-lo el Sindicat de Banca i Borsa a les operacions financieres de la Companyia.

ESCORCOLLS I DETENCIONS

Diumenge a la nit i ahir al matí agents de policia, ajudats per forces de la guàrdia civil i del Cos de *seguretat, armats amb terceroles*, practicaren nombroses escorcolls i algunes detencions en alguns districtes d'aquesta ciutat, sobretot al districte cinquè, que fou acordonat en part, per tal d'evitar que fugissin alguns individus que cercava la policia.

Fins ahir a les dues de la tarda es veieren nombroses precaucions als carrers Comte de l'Asalto, Arc del Teatre i els que afluexen a aquests, essent escorcollat tothom que passava.

A la "Jefatura" de Policia van donar-nos els noms dels detinguts, que són els següents:

Per la policia de la delegació de la Universitat: Alfred Hermide Lombo, el qual duia una Star del 7'65 i 16 càpsules. Es sereno de la fàbrica Lligué.

Per la de la Barceloneta: Antoni Pérez Bueno, el qual duia un revòlver Smith, amb 6 càpsules.

Per la de la Concepció: Joaquim Mur Degollada, per dur una Star del 7'65 i 5 càpsules.

Per la de Lloja: Joan Bausà Balazan i Silvi Rico Alegre, els quals, amb un altre que va fugir, es van insolentar contra els agents que els volien escorcollar.

Segons va manifestar el senyor Portela el cap superior de Policia té la intenció d'intensificar aquests escorcolls per tal d'acabar d'una vegada amb els atemptats.

DENUNCIA

El fiscal va trametre ahir al Jutjat de guàrdia un exemplar de "Solidaridad Obrera" de divendres, en el qual es deia que després del registre efectuat al local del Sindicat Unic de Metal·lúrgics va observar-se que mancaven 203 pessetes, per si aquesta manca constituia un delicte.

FABRIQUES QUE REPRENEN EL TREBALL

Per haver rebut importants partides de cotó han représ el treball les fàbriques que tenen a Manresa els senyors Francesc Pons Pla i Fermí Roca.

INSTRUCCIONS ALS SOLDATS

Ha estat publicada la següent prevenció de plaça de l'exèrcit d'aquesta ciutat:

"Amb motiu dels serveis eventuals que s'estan practicant per tropes de la guarnició, generalment per parelles soltes, es prevé el següent:

Primer: Que sigui detingut qualsevol paisà que doni als soldats consells i faci advertències i predicacions de les que atanyen solament a llurs caps.

Segon: Que els soldats vetllin per la seguretat de llurs armes i municions, practicant amb el major zel els serveis que els siguin confiats.

Tercer: En presència d'atemptats, atracaments o altres delictes, els soldats es *consideraran en plenitud de* funcions d'agent d'autoritat i intervindran per evitar-los i fer les detencions que calgui.

Signa la present prevenció el governador militar, general Carles Losada."

Els Teatres

ELDORADO. — *Benefici de Margarida Xirgu.* "La niña de Gómez Arias", *de Calderón de la Barca.*

La valor del teatre espanyol del segle XVII ha estat una de les coses més discutides. Des dels professors de retòrica més o menys deixebles de Menéndez Pelayo, incloent-hi tots els professors de retòrica dels Instituts de segona ensenyança i dels Col·legis de jesuïtes, escolapis, etc., etc., que donen al teatre espanyol anomenat clàssic una *importància tan gran com* la que es dóna al teatre de Shakespeare; des d'aquell jesuïta alemany, Junnemann, que *considera Calderón* i Lope de Vega com a valors genials molt superiors a Corneille, a Racine, i a *Molière; des d'aquests apologistes*, fins als detractors, i entre ells algun espanyol com l'Azorín, el teatre calderonià ha mogut una forrolla espantosa i ha enlluernat tot el món. Goethe i Schiller no deixaren de sentir aquesta gran devoció per a l'autor de *La vida es sueño.* Els que, desgraciadament, hem rebut al col·legi una educació espanyola i a la Universitat una educació espanyola poca-solta, ens hem passat la primera joventut pensant que aquests mestres del disset espanyol eren una cosa intangible, indiscutible, i la seva genialitat una mena d'article de fe.

A mida que passen els anys, mi se n'adona una miqueta de les coses, i es pot llegir o presenciar una comèdia de Calderón amb una relativa sang freda i amb un cert desig de crítica. El teatre espanyol del disset és, per mi una cosa respectabilíssima, però mancada d'aquella gran força humana del teatre grec i el teatre shakesperià; al teatre espanyol hi són absents la pura joia, el pur dolor, les situacions dramàtiques no s'hi acostumen de donar senceres i d'una peça, amb tots els caires i tots els matisos; el teatre espanyol és prim en humanitat i universalitat. Són molts els temes que es belluguen dintre d'aquest teatre; per mi, els més interessants són aquells que deriven o bé del romancer popular o bé de la teologia i l'ascetisme de l'època: teatre heroic i teatre religiós, i el religiós més important encara. La *Devoción de la Cruz* i sobretot el *Condenado por desconfiado,* de Tirso de Molina, són obres de primer ordre. A més a més de la idea religiosa, és peculiar i característica del teatre espanyol la idea de l'honor, d'un honor a la castellana; aquest honor és la clau de la majoria dels conflictes, i per aquesta idea de l'honor se salta a altres idees, com passa a *l'obra més acabada i més universal del teatre espanyol: El alcalde de Zalamea.*

Els enemics peculiars del teatre espanyol són els mateixos temes; els prejudicis morals i religiosos, i especialment, quant a la forma i manera de presentar el drama, podríem dir que l'enemic principal és la retòrica, retòrica de fons i d'epidermis. Els trucs del teatre espanyol són trucs retòrics, l'expressió verbal és ofegada per la retòrica; això no vol dir que en aquest teatre hi manquin moments fulgurants, escenes d'una grandiositat i d'una força patètica que enamoren, i petites peces d'antologia escampades entre un ram descolorit de flors de roba.

La niña de Gómez Arias, dintre el teatre de Calderón, és una obra plena de grans qualitats i grans defectes. L'absurda idea de l'honor, el respecte a la Monarquia, la preocupació religiosa, surten a treure el nas. Però Calderón presenta una mena de Don Joan canalla i taül, *sense gens d'heroicitat,* que fa escruixir, i presenta una dona apassionada en un registre *tan agut, que recorda els millors moments* romàntics de Schiller. *La niña de Gómez Arias* pertany al teatre heroic, fill del *romancero.* Aquesta qualitat narrativa del romanç s'hi veu en tota l'obra, que no acaba de prendre prou relleu ni acaba de teatralitzar-se prou.

La senyora Xirgu escollí aquesta obra pel seu benefici, i donà una prova de bon gust, malgrat el seu esforç i l'entusiasme del públic. A la meva manera de veure, la senyora Xirgu va desvirtuar el valor decoratiu de l'obra, carregant massa la nota realista al final del drama

Josep Maria de Sagarra

Del Municipi

VISITA I COMPLIMENT

Ahir visità l'alcalde una nombrosa comissió de la Confederació Esportiva de Catalunya, composta de delegats de totes les federacions que la integren i presidida per l'ex-ministre espanyol senyor Ventosa i Calvell, fent-li lliurança d'una instància demanant que s'augmenti la subvenció que l'Ajuntament concedeix per a esports i acompanyant-li el calendari esportiu general enfortint els punts de vista que han motivat la petició.

També complimentà l'alcalde el diputat a les Corts d'Espanya senyor Miracle.

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 2 de Juliol de 1923

1. SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATI. — (*Observacions d'Europa, Nord d'Africa i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils*):

Continuen les altes pressions dominant a les costes occidentals d'Europa. Les baixes són al Nord d'Anglaterra.

Plou a Alemanya i a gran part de les illes britàniques. A la península ibèrica el temps és bo, amb temperatures altes.

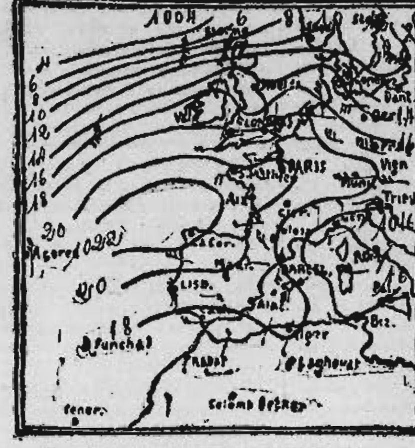

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES 8 DEL MATI. — (*Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon*):

Hi ha alguns núvols a Tarragona i serè a la resta de Catalunya. Les rosades són intenses a la Cerdanya i a la Plana de Vich.

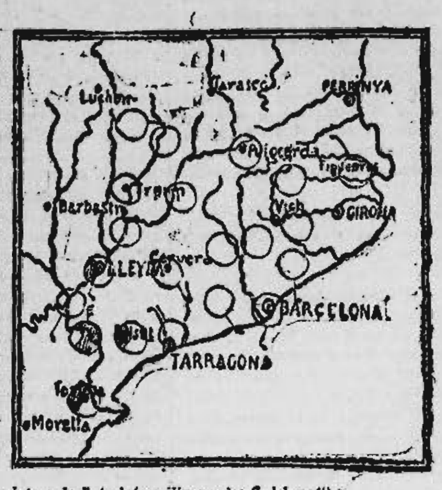

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA. — (*Son datges de l'atmòsfera lliure a les 7 del matí*)

Altitud, metres:	500,	1000,	2000,	3000,	4000,	5000
Direcció:	E,	E,	WNW	WNW,	WNW,	WNW
Velocitat en metres per segon:	1,	2,	3,	9,	11,	8

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació: 7, 13, i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 763'1, 762'8, 761'8. — Termòmetre sec: 23'1, 23'7, 22'3. — Termòmetre humit: 19'6, 20, 20'2. — Humitat (centèssimes de saturació): 71, 69, 81. — Direcció del vent: SSW, SSE, E. — Velocitat del vent en metres per segon: 2, 2, 2. — Estat del cel: serè, quasi serè. — Classe de núvols: cirrus-stratus; cirrus-stratus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 24'2. — Mínima: 18'3. — Mínima arran de terra: 17. — Oscil·lació termomètrica: 5'0. — Temperatura mitja: 21'2. — Precipitació aiguosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 0'0 mil·límetres. — Recorregut del vent en igual temps: 70 quilòmetres. — Observacions particulars: calitxa.

CRONICA SOCIAL

CONSELL PROVINCIAL DE FOMENT

El Consell de Foment d'aquesta ciutat, presidit pel Comissari regi senyor Leonci Soler i March, ha celebrat la seva reunió ordinària mensual i una altra d'extraordinària per tal d'elegir dos vocals propietaris que han de formar part del Consell Superior.

En la primera, ultra diversos assumptes de caràcter interior, s'acordà lliurar el certificat que demanava la Companyia Comercial Ibèrica i adquirir un *bon nombre d'exemplars* del llibre que sobre la Rabassa morta ha publicat l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, per tal de repartir-lo entre les societats agrícoles de la província.

També s'aprovà l'informe que demanava la Direcció general d'Agricultura sobre una petició de la Cambra Agrícola del Penedès; la instància adreçada al Consell Superior sobre la tributació de l'arseniat de sosa, i l'escrit tramès a la mateixa entitat contestant el qüestionari que sobre crèdits agrícoles formulà la Delegació Règia de Pòsits.

En la reunió extraordinària es va elegir, per unanimitat, perquè formin part del Consell Superior, el senyor Antoni Vélez Fernández de la Torre, en representació l'Agricultura, i el senyor Andreu González Alberdi, en representació de la propietat urbana.

CENS PATRONAL I OBRER

Es recorda als patrons no associats d'aquesta capital que, abans del dia 5 de l'actual, hauran de comunicar a la Secció provincial d'Estadística, Trafalgar, 78, primer, les altes i baixes *que s'hagin produït a les plantilles* del personal de llurs establiments *durant el mes de juny proppassat. Els de* la província ho comunicaran a les Juntes locals de Reformes Socials.

Els patrons associats trametran llurs notes a la Federació Patronal, Comissió Mixta o Associació patronal a *què pertanyin, dintre el mateix termini.*

Noves religioses

LA FESTA EXPIATORIA DE LA BLASFEMIA, AL TEMPLE EXPIATORI DE LA SAGRADA FAMILIA

La diada de Sant Pere tingué lloc al nomenat per En Maragall "Temple de la *Idealitat catalana*" la XVI festa eucarística de reparació del vergonyós vici de la blasfèmia, de Catalunya airont, i que tant rebaixa la parla nostrada al devallar el verb, distintiu de racionalitat, a la més fastigosa baixesa.

A la cripta s'acoblaren les entitats de pietat, no mancant-n'hi cap de les que promouen el ressorgiment religiós de Catalunya, i demés molt de veinatge que juntà el cant de la missa "Fons Bonitatis", dirigit pel vicari mossèn Jaume Llonc, amb el de les entitats esmentades. Fou un efecte corprenedor el de la pregària collectiva. Combregaren prop d'un miler de persones, sense parar mai la llonça a Jesús Eucarístic.

En acabar la Comunió, fou exposat el Santíssim Sagrament a l'adoració dels fidels per tal que poguessin invocar-lo durant tot el dia fins a l'hora de la processó. A l'entorn de la Custòdia amb l'Hòstia Sagrada, cremaven els *ciris entre flors blanques* **i vermelles, i en la vetlla s'anaven relevant les associacions del Temple.**

A les cinc de la tarda tingué lloc la funció de *desagravis assenyalada,* predicant el Rvdn. doctor Valentí Martí, *catedràtic del Seminari Conciliar,* sobre l'honor que debem a Nostre Senyor sobre tot agraiment i sobre tota correspondència, *honor que és el fonament* de la Litúrgia, quan major ha d'ésser aquest honor sobre tanta abominació i ingratitud dels homes.

Seguidament s'organitzà la processó eucarística, que fou molt concorreguda. Anaven al davant *obrint camí,* batidors de la guàrdia municipal a cavall, en vestit de gala; seguien els gegans de la ciutat. Precedia a l'acompanyament la creu processonal. Concurrien *les escoles del Patronat* de la Sagrada Família i les del temple; banda de l'Asil Naval i escoles de *l'Immaculat Cor de Maria, Cercle Tradicionalista de Sant Martí, Vetlla Nocturna, Catecisme* del temple de la Sagrada Família, *Catequistes* de la Immaculada i Sant Lluís Gonçaga amb el seu penó, tanda de paisans, obres *post-escolars del temple, Nostre* Casal, banda uniformada titulada La Harmònica Espanyola, collegis de *noies i el Pomell Poncelletes de Nostre Casal,* veïns del Poblet amb la seva bandera de Sant Roc, banda de veterans, acompanyament del penó principal, que portava el regidor senyor Escolà, banda Salesiana, portants del Tàlem, escolanets del Bon Succés i del temple, clerecia i el Santíssim Sagrament sota tàlem. Portava la Custòdia mossèn Torner, vicari que havia estat del temple de la Sagrada Família. Presidia la processó el tinent d'alcalde senyor Massot, amb les representacions cabdals de les institucions al redós del temple establertes.

El veïnatge tenia els carrers amb domasos i en alguns indrets aixecà altars. Es veien onejar molts draps barrats, *i la bandera nostrada* voleiava als centres corporatius de la barriada. Presenciava el pas *de la processó* una gran gentada.

En retornar a l'explanada que ha d'ocupar la Basílica, es féu la Reserva *solemne,* cantant tothom l'himne eucarístic, i des de la part alta damunt de la cripta, *mentres abrandava el foc* a les teieres amb flamerades gegantines i tocaven totes les músiques i la munió de fidels ocupava aquella gran extensió amb ciris encesos, fou beneït el poble amb l'Hòstia Santa. Molta estona després encara flamejaven les teieres, i les bengales donaven colors a les obres dels campanars del gran monument d'expiació *situat al bell mig* de la urbs Barcelonina.

A les funcions del matí i de la tarda es *repartiren fulletes convidant a tothom* a lloar el Senyor, fent raonables consideracions sobre la ignomínia de la blasfèmia a la nostra terra.

Del bisbat

Ahir mort el doctor Isidor Cassanyes, canonge ardiaca d'aquesta Seu, als 68 anys d'edat. Cursà la carrera eclesiàstica al Seminari Conciliar d'aquesta ciutat i en aquest Universitat es llicencià de Dret civil i canònic. Havia exercit el càrrec de secretari, canceller, *actuari fiscal,* professor del Seminari de Barcelona i canonge de la catedral d'Urgell. El desembre de 1903 fou nomenat ardiaca d'aquesta Seu, més tard fiscal general diocesà, jutge sinodal, comissari dels Sants Llocs i havia estat el primer sots promotor de la fe en el procés apostòlic per canonitzar Sant Josep Oriol. (A. C. S.)

— Ha sortit per passar uns quants dies al balneari de Vallfogona de Riucorp el doctor Boada, secretari de Cambra i Govern d'aquest bisbat.

— Nostre venerable prelat, doctor Guillamet, administrà ahir el Sagrament de la Confirmació a 30 nens en la capella pública del palau episcopal.

Crònica de Cultura

L'INSTITUT CATALA DE RITMICA I PLASTICA

L'Institut Català de Rítmica i Plàstica, patrocinat per l'excel·lentíssim Ajuntament d'aquesta ciutat, celebrarà, com de consuetud la seva sessió de fi de curs el vinent dimecres, dia 4 de juliol, en el Palau de la Música Catalana, a les deu de la nit.

Després d'ésser llegida la breu memòria dels treballs realitzats durant el curs 1922-23, el mestre Joan Llongueras, director i fundador de l'esmentat Institut, donarà una conferència sobre el tema: "Consideracions sobre l'educació musical de les noves generacions i la seva iniciació des de l'escola primària", tema de palpitant actualitat que, tractat amb la competència que pot ferho el mestre Llongueras, despertarà, *segurament, un vivíssim interès.*

Seguidament les alumnes de l'Institut faran demostracions de solfeig i rítmica segons el *mètode Jaques-Dalcroze,* finalitzant la sessió amb estudis i interpretacions de *plàstica animada* i algunes cançons i jocs pels petits infants.

A aquesta sessió podrà assistir-hi tothom que s'interessi per les tasques de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica" mitjançant la corresponent invitació que fins per tot el dimarts pot passar-se a recollir a la Consergeria del Palau de la Música Catalana.

Condicions especials per poder ocupar les llotges.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Per Reial ordre han estat creades definitivament les següents escoles: Escola mixta, servida per mestressa, a Joanet (Ajuntament d'Arbúcies). Escola mixta, servida per mestressa, a Vila (Ajuntament de Cabó). Escola mixta, *servida per mestressa,* a Montardit d'Abar (Ajuntament d'Enviny). Escola unitària de nois a Guiamets. Escola unitària per a noies a Mora d'Ebre. Escola mixta, servida per mestressa, a Babesch (Ajuntament de Piera); i Escola mixta, *servida per mestre,* a Torà (Ajuntament de Sort).

— Reial ordre declarant *de mèrit* en la carrera de N'Angel Garcia, professor de l'Escola d'Intendents Mercantils, la seva obra "Caligrafia, mètode teòrico-pràctic".

— Ha pres possessió de l'Escola de nois de Sant Hipòlit de Voltregà el mestre N'Antoni Perramont, i de l'Escola de Fogàs de Montclús N'Antoni Nicolau.

— *El director de l'Institut de Lleyda* comunica al rector que ha pres possessió de la càtedra de Geografia d'aquell Institut En Salvador Roca.

— Ha visitat el rector l'inspector general d'ordre públic, N'Heracli Hernández i el senyor Rubió i Lluch.

— Per absència del director de l'Escola Normal de Mestres de Balears s'ha encarregat de la direcció el professor senyor Lluís Ferbol.

FEDERACIO DE MESTRES OFICIALS DE CATALUNYA

ASSEMBLEA DE GIRONA

L'assemblea se celebrarà a Girona els dies 21, 22, 23 i 24 de juliol, i l'ordre del dia ha quedat distribuït de la manera següent:

Dia 21 de juliol

Matí, a les nou:

a) Lectura de l'acta de l'Assemblea de Rubí.

b) Proclamació dels membres, amb veu i vot, que integren l'Assemblea.

c) *Memòria del secretari,* per ressenyar la tasca corporativa del bienni que acaba: juliol de 1921 a juny de 1923.

d) Presentació de l'estat de comptes *pel tresorer.*

e) *Conferència sobre "Belleses històriques,* artístiques i naturals de Girona" per En Cassià Costal, director de l'Escola Normal de Mestres d'aquella ciutat.

f) Conferència sobre "L'exposició *escolar de Girona",* per En Josep Barceló i Matas, mestre oficial de La Bisbal.

Tarda:

Visita a l'exposició escolar i a la ciutat de Girona.

Dia 22 de juliol

Matí, a les nou:

Sessió històrica, amb assistència de les autoritats, dedicada a figures il·lustres del Magisteri català.

a) *Remembrant: Antoni Balmaña, Marian Pujolar i Francesc Terrasola",* per En Joan Bosch Cusí, director de les Escoles Ribas, de Rubí.

b) "Pilar Pascual de San Juan", per Na Antònia Llop, vídua de *Roig, mestressa oficial* de Barcelona.

c) "Agustí Rius i Borrell", per En Josep Montua Imbert, mestre oficial de Barcelona.

d) "Mestres de las comarques tarragonines: evocació", per En Miquel Bargalló i Sentís, mestre oficial de Reus.

e) *"Marian Aguilar i Mayor i Joan Sanz i Dòria",* per En Felip Solé i Olivé, director de l'Escola Normal de Lleyda.

Tarda:

Excursió a Bell-lloch, per col·locar una làpida commemorativa a la casa en què hem supesa va néixer el reverend Baldiri Rexach, autor de les "Instruccions per l'ensenyança de minyons" encarregant-se En Llorenç Jou i Olió, mestre oficial de Barcelona, de llegir una "Nota biogràfica", alusiva a l'acte.

Dia 23 de juliol

Matí, a les nou:

a) Informes dels delegats de regió:

I.—"L'acció oficial en el Rectorat", per En Pere Blasi i Maranges, mestre oficial de Torroella de Montgrí.

II.—"Actuació de les associacions del Magisteri en la millora cultural de llurs *socis",* **per En Tomàs Vivens i Reginços, mestre oficial d'Anserall.**

III.—"Relació de la Federació amb les institucions de cultura de la terra. La Setmana final de l'Escola d'Estiu", per En Ramon Casares i Aixelà, mestre oficial de Tarragona.

IV.—"L'obra de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona. Els patronats escolars", per En Josep Coll i Mas, mestre oficial de Barcelona.

b) *Informe* de la Comissió de Premsa:

"La Premsa de la Federació: tasca feta i tasca a fer", per En Martí Tonler i Pruneda, mestre de les Escoles Ribas, de Rubí.

c) Lliçó a un grup de nois per En Josep Dalmau Carles, mestre oficial de Girona.

Tarda:

Excursions al Pasteral, Congost, Bañolas i ermita dels Angels.

Dia 24 de juliol

Matí, a les nou:

a) Ponència sobre "Projecte de Mutualitat de la Federació", per En Llorenç Cabós i Badia, mestre oficial de *Barcelona.*

b) Proposicions que presentin els assembleistes per orientar la marxa societària.

c) Elecció dels càrrecs de president, vice-president, secretari, tresorer i comptador per al quatrienni de juliol de 1923 a juny de 1927.

d) *Les sessions se celebraran en el* "Grup Escolar", menys la sessió històrica, que tindrà lloc en el teatre Principal.

e) El Consell Permanent de la Federació constituirà la taula presidencial, dirigint les discusions i donant-les per acabades quan ho cregui oportú per a les necessitats de l'Assemblea.

També resoldrà *tots els dubtes* que es presentin, inspirant-se en els articles *de l'actual reglament de la Federació.*

L'ATENEU EMPORDANES

Dissabte, a les deu de la nit i a la Cambra Agrícola de Perelada, donarà una conferència sobre els diferents aspectes de l'Ateneu Empordanès En Jaume Cabarrocas, secretari de l'esmentada entitat.

Les regates de Tarragona

GRAN VICTORIA D'ALACANT

UN AGOMBOLAMENT DE PROVES I UNA ORGANITZACIO UN XIC DESCOMPOSTA

Els esportius del mar es prengueren amb entusiasme i decisió la participació en les regates que organitzava el Club Nàutic de la vella ciutat catalana, i la concurrència de la nostra gent fou nombrosa per demés.

Els resultats que poguérem recollir són els següents:

Regata creuer Barcelona-Tarragona: Fou vencedor, amb lluita *aferrissada,* el "*Giralda V", del qual és propietari* en Bertran i Serra, permetent-li l'estat de la mar desplegar tota la potència de les condicions navegables d'aquets finíssim balandre.

REGATES A REM

Iols a quatre, debutants

Arribà primer Alacant, en 8 m. 50 s. 2-5.

Segon: Club de Mar, en 9 m. 0 s. 2-5.

Tercer: Club Marítim, en 9 m. 3 s. 1-5.

Iols a dos, campionat

Primer i únic: Club Marítim.

Iols a quatre, campionat

Primer: Alacant.

Segon: Tarragona.

Tercer: Club Marítim.

Quart: Club de Mar.

De la conferència telefònica que ens passà el nostre corresponsal, ens *fou impossible treure'n els temps* corresponents a aquestes dues proves; tan sols sabem que foren corregudes amb un retard de dues hores, cosa que per natural havia de descompossar els bogadors tant com les precaucions informatives preses.

Cal remarcar la neta victòria d'Alacant que ve a posar una afirmació de vàlua esportiva entre les altres valors del nostre rem. I cal tenir present aquest factor en els vinents i importants encontres. Els llorers del rem no s'han pas decantat fermament per a cap costat; les proves van escampant-los *ací i allà,* tot esperant la petjada ferma del cercle que, pel seu encert i pel seu esforç, pugui consolidar-se en el primer lloc definitiu.

Fets Diversos

INTENT DE SUICIDI

Al dispensari del carrer de Sepúlveda, s'auxilià, el diumenge al matí, en Vicens Ulche Pardo, de 18 anys, d'ofici jornaler, habitant en qualitat de rellogat al carrer Salvadors, núm. 7, tercer, segona, el qual havia ingerit dos pastilles de sublimat amb intent de suicidar-se, per trobar-se sense feina i avorrit.

En estat greu fou portat a l'Hospital de la Santa Creu.

ATROPELL

A les set de la tarda d'ahir fou atropellada al moll d'Espanya, per un tren de mercaderies, la nena de tretze anys Enriqueta Hulla, causant-li ferides greus.

Belles jornades de difusió catalanesca

Dissabte, a Olot, En Rovira i Virgili exposa les noves orientacions de la política nacional catalana :: Celebració de la victòria electoral :: El sisè aplec comarcal d'Acció Catalana se celebrà diumenge a Castelló d'Empúries :: Dissabte a Girona i diumenge a Sant Martí d'Ollers les corporacions públiques i els mestres de Catalunya glorifiquen la memòria de Mossén Rexach, mestre de minyons del segle XVIII

Dissabte passat al vespre, N'Antoni Rovira i Virgili donà al grandiós Teatre Principal d'Olot la seva anunciada conferència sobre el tema "El moment actual de Catalunya", organitzada pel "Casal Català" d'aquella ciutat.

Des de primeres hores de la tarda començaren a arribar a Olot nombrosos patriotes de totes les poblacions de la comarca i de Ripoll i Sant Joan de les Abadesses.

A dos quarts de vuit, hora de la conferència, l'espaiós local s'emplenà completament d'un selecte públic, entre el qual abundaven gentils dames. Els passadissos estaven, també, plens.

Ocupaven la presidència el senyor Joan Vilanova, regidor d'Olot i president del Casal Català, els diputats de la Mancomunitat senyors Damià Casanovas, Josep Maria Masramon, els regidors olotins senyors Joan Capdevila i Antoni de Bolós i el de Sant Feliu de Pallarols senyor Cares.

El senyor Vilanova obrí l'acte i presentà al conferenciant.

Senyores i senyors — digué — Les orientacions nacionalistes i l'ideari d'Acció Catalana que cada dia es van estenent més per Catalunya, no podia pas deixar d'ésser sentit a Olot. Veus's-aci perquè el Casal Català ha organitzat aquesta conferència. No us he de presentar N'Antoni Rovira i Virgili. Tots coneixeu al polític infadigable, que fa les excel·lents editorials de LA PUBLICITAT, que col·labora en altres periòdics, que es lliura a la tasca d'escriure una Història de Catalunya, i encara, com si tot això no fos prou, va arreu de Catalunya a explicar a les joventuts les noves orientacions. Escolteu, doncs, la seva paraula.

"ACCIÓ CATALANA" A LES COMARQUES

En alçar-se a parlar En Rovira i Virgili se li tributa una llarga ovació. Fet el silenci, digué:

"Catalans d'Olot: Vinc a la vostra ciutat, rica de alegria i de la fecunditat de l'aigua, a saludar-vos en nom d'Acció Catalana. Des de l'alta llunyania d'Olot, m'han arribat a Barcelona veus amigues, veus de patriotes olotins que senten i pensen com nosaltres davant el magne problema nacional de Catalunya, i per això jo he vingut avui a donar-vos aquesta conferència.

Els homes d'Acció Catalana estem atents, no sols als clamors de victòria que en aquests darrers temps hem escoltat a Barcelona, sinó que estem atents també a les veus de les comarques, veus profundes de la terra que ens diuen: "El camí que seguiu és el bon camí".

Les multituds ciutadanes de vegades sofreixen enlluernaments i desviacions. La gent comarcal és més lenta, però també és més segura. Per guies en el camí són excel·lents. Nosaltres volem posar-nos en contacte amb els catalans de les comarques, per sentir de prop el batec dels seus cors i per prendre consell del seu seny reposat. Potser un dia os demanarem a vosaltres, gent de muntanya, que feu de guies a les legions de Catalunya i que porteu per millor camí muntanyenc els minyons de Catalunya en marxa.

LA GRAVETAT DEL MOMENT ACTUAL

Catalunya pasa avui per uns moments greus. El cap de la Pàtria està malalt. Barcelona, cap i casal de Catalunya, està malalta. Els enemics saben molt bé el que es fan quan ataquen Barcelona, ara a cops de massa, ara amb petites punxades d'agulla verinosa. Aquesta tàctica de tirar contra Catalunya apuntant sobre Barcelona, no és pas nova. Mireu la nostra història i veureu que cada vegada que l'enemic ha volgut atacar la nostra nació, ha dirigit preferentment els seus cops contra Barcelona. Tal succeí en la guerra dels remences, en la guerra dels Segadors i en la guerra de Successió. Aquells reis anticatalans, Joan II, Felip IV i Felip V, van concentrar les seves ofensives contra la capital de la terra catalana. Jo us prego, catalans de les comarques, que comprengueu bé aquest sentit de la guerra que es fa a Barcelona, i que ajudeu la gran ciutat en la lluita per la seva vida, que és també lluita per la vida i per la llibertat de tot Catalunya. (Molt bé, molt bé).

Dic que l'hora actual és greu, i la miro amb certa inquietud, no pas perquè temi pel resultat final del nostre moviment nacionalista, sinó per la possibilitat d'episodis dolorosos i tràgics. Sabeu quin és, davant els perills que ens volten, el punt flac dels catalans? Es la insuficiència de la nostra catalanització. Catalunya no està encara prou catalanitzada. I quan un poble passa per trontolls sense estar ben nacionalitzat, hi ha el perill que una part d'aquest poble se'n vagi darrera d'un demagog, o d'una colla d'aventurers, o d'un sabre brillant.

Per si Espanya s'enfonsés, ens cal encara amb més motiu la força material i espiritual de Catalunya. Si nosaltres o fóssim prou forts, l'endemà de l'enfonsament d'Espanya podria haver-hi a Catalunya, no pas la llibertat, sinó l'anarquia, el desordre, l'explosió brutal de tots els mals instints i de tots els odis de classe.

Ens corre pressa que tots els catalans siguin de Catalunya, per poder contemplar determinats enfonsaments, si arriben, com un espectacle d'altri. Es famosa aquella frase que parla de tallar les amarres. Però us dic que no n'hi ha prou de tallar les amarres. Cal que un pic les amarres fossin trencades, la nostra nau tingués prou força i prou velam per solcar amb seguretat les [ones] de la llibertat i de la pau. (Aplaudiments).

La nostra feina no és la de veure com els altres s'enfonsen, sinó la d'alçar nosaltres l'edifici de la nostra nació. Es aquest el nostre objectiu: és això pel que treballem, sense gens d'odi per ningú. Nosaltres concebem Catalunya com a totalitat dels catalans. Feliç el dia en què, alliberada la nostra Pàtria, no ens calgui ja dir-nos nacionalistes, i que n'hi hagi prou dient-nos simplement catalans. La catalanitat suposa el nacionalisme. I aquell català que avui no és nacionalista, no és ben bé català. (Grans aplaudiments).

LLUITA SOCIAL I LLUITA PATRIOTICA

Els darrers fets socials i polítics de Catalunya ens mostren la coexistència dels dos grans moviments: l'obrer i el nacionalista. I fixeu-vos que, abans, l'esclat d'aquests moviments en un temps mateix semblava impossible. L'any 1919, en mig de la campanya per l'Estatut de l'autonomia, va venir la vaga de la Canadenca, amb les seves complicacions, i aquella campanya va quedar ofegada. Avui, al contrari, veiem com coexisteixen els dos esclats. I és que el moviment català és molt més fort que ara fa quatre anys. Ja no el podran aturar encara que des de Madrid atiïn les lluites socials. Aquesta arma dels enemics ja està oscada. Ajudant a encendre la foguera social, ja no podran ofegar la foguera patriòtica. En tot cas cremaran totes dues simultàniament. Heu's aquí una diferència essencial entre l'any 1919 i l'any 1923.

Aquell gran moviment de quatre anys enrera per l'Estatut de l'Autonomia fou en gran part artificial. Els homes de la Lliga Regionalista, del patriotisme de molts dels quals no he dubtat mai—una cosa és el patriotisme i una altra l'encert— van veure que s'acabava el temps de la seva intervenció ministerial i que no havien aconseguit cap avantatge per als ideals de Catalunya. Aleshores decidiren de crear una agitació per l'autonomia de Catalunya. El nostre poble en aquells moments estava quiet. Els regionalistes van començar a dir que l'autonomia venia de pressa, que estava a punt d'arribar, que ja era cosa de vuit dies. Això responia als seus plans polítics. El poble català va seguir darrera dels capdavanters. Però com que no hi havia en aquella ocasió un sentiment profund, ni una voluntat decidida, l'explosió d'un moviment social va deturar-ho en sec.

Cada dia crec més que les fibres més sensibles de l'ànima del nostre poble no poden ésser commoses per una aspiració d'autonomia limitada. Cal assenyalar un fi més alt: la llibertat incondicionada de Catalunya, que és l'essència de l'Ideari d'Acció Catalana. Quan Catalunya sigui mestressa de casa seva, els catalans diran lliurement quin règim volen, per dins i per fora. Diran si volen viure isolats, o bé si volen unir-se per l'interès comú amb els altres nacionalistes peninsulars o extrapeninsulars. (Ovació).

EL FRACAS DE LA FORMULA AUTONOMISTA: LA QUESTIO DE LA LLENGUA

Avui tenim la impressió que la fórmula de l'autonomia limitada dins l'Estat espanyol ha fracassat. Ara mateix el president del Consell de ministres d'Espanya ha promès que presentaria a les Corts una ponència per oferir a Catalunya un règim d'autonomia estreta. Però en les paraules mateixes del cap del Govern espanyol sabem que aquesta hipotètica autonomia ha de partir de l'oficialitat de la llengua espanyola. Els règims d'autonomia que ens poguessin oferir sense la llibertat de la llengua, els catalans no els podem voler. Per què la llengua catalana, tan bella i tan noble com qualsevol altra, ha d'ésser arraconada a un lloc secundari, mentre les seves germanes d'Europa, algunes d'elles molt més modestes que la nostra, amb vestits literaris menys rics que el de la nostra, han arribat a la categoria de llengües oficials, de llengües d'ensenyament, de llengües d'Estat? (Aplaudiments). Pel seu passat, la llengua catalana és tan alta i tan gloriosa com la que més ho pugui ésser. Pel seu present és humil. Però tenim davant nostre els temps que vindran. I qui sap el secret de la glòria de les llengües el dia de demà?

Els espanyols es vanten de que la seva llengua és parlada per l'Amèrica del Centre i del Sud i que és la parla de cent milions d'homes. Però és cosa sabuda que la valor de la llengua no es calcula pel nombre dels homes que la parlen, sinó pel que significa dins la cultura. No envegem als espanyols l'extensió de la seva llengua. Per què ells, si la llengua seva és parlada en tants de quilòmetres quadrats i per tants de milions d'ànimes ens envegen la petitesa de la llengua nostra, amb el seu territori reduït i amb els seus cinc milions d'habitants que la parlen? Gran o xica, rica o pobre, nosaltres la llengua nostra l'estimem per damunt de tot, perquè la personalitat nacional d'una terra la fa precisament el propi idioma. Nosaltres som catalans perquè parlem el català. Nosaltres hem tornat a ésser catalans perquè ressucità literàriament la nostra llengua. Es la llengua catalana qui ha fet el miracle de la nostra ressurrecció nacional. (Ovació).

Mireu el cas d'Irlanda. Mentre els irlandesos lluitaven en el segle pasat per la seva llibertat nacional, deixaven perdre la llengua pròpia. L'onada invasora de l'anglès entrava per l'Orient, i la parla del país va quedar arraconada a les costes occidentals, on no més la parlaven uns pescadors pobríssims que se'n donaven vergonya d'usar-la davant dels senyors. Al cap d'algún temps els patriotes es van adonar que no hi ha llibertat sense la sobirania de la llengua pròpia. I aleshores fundaren la Lliga Gaèlica per ressuscitar l'idioma irlandès, aprenent-lo com una llengua estrangera. I del moviment de la Lliga Gaèlica, n'ha vingut la llibertat nacional, com un miracle. Sense la llengua, el "Home Rule", i la independència mateixa, eren coses mortes. Sense la llengua, els irlandesos no eren irlandesos. I un poble que no sigui ell mateix, no pot ésser lliure. (Molt bé).

LA LLIBERTAT NACIONAL I LA GUERRA CIVIL

Es veritat que després als irlandesos els van venir hores doloroses de guerra civil. I com que s'ha insinuat que això mateix passaria a Catalunya a l'endemà de tenir la llibertat, jo ara vui parlar-vos-en. Nosaltres no promourem dins la Catalunya lliure cap guerra civil. He dit abans que havia d'ésser el poble de Catalunya qui decidís el règim de la seva vida. Si el poble català, doncs, escollís una autonomia limitada, nosaltres no hi estaríem conformes; però la respectaríem. No ens alçaríem contra un poder fundat en la voluntat de la majoria dels catalans. Contra la voluntat del nostre poble, la independència no la volem. (Grans aplaudiments).

No som extremistes, com alguns han dit. No ens plau aquest nom. No volem dur a Catalunya a cap extrem, sinó al seu punt just, al seu centre nacional. No volem extremar res. Volem centrar la vida de Catalunya. Qui demana tota la llibertat d'un poble no és extremista. Nosaltres creiem que la llibertat és un tot que no es pot partir. El demanar per Catalunya el règim que ella vulgui, no és cap extremisme. Si per aconseguir-ho fos necessari arribar fins a l'heroisme, també hi arribaríem. Però mai no arrossegarem el nostre poble a aventures perilloses. No som partidaris de la violència. Si poguéssim obtenir la nostra llibertat nacional d'una altra manera, més ens ho estimaríem. Estimem Catalunya i estimem, per tant, la sang i la vida dels catalans. Aquesta vida i aquesta sang no volem malversar-les estèrilment.

Se'ns ha dit també que nosaltres, des del moment que no creiem en les solucions harmòniques, som revolucionaris, i que hem d'anar tot seguit a la revolució. Però nosaltres creiem que una cosa no ha d'anar seguida immediatament i necessàriament de l'altra. Hi ha termes mitjans. Hi ha períodes de transició. Si avui no tenim prou força per alçar-nos, almenys ens hem de mantenir vora l'opressor sense ajuntar-nos. Si no podem estendre el braç per alçar l'arma, no l'hem d'estendre tampoc per donar-li la mà. (Molt bé, molt bé. Aplaudiments).

CATALANITAT I HUMANITAT

Que ningú no vulgui oposar a la nostra catalanitat el sentit de la humanitat. Volem restaurar alhora dins Catalunya les valors socials catalanes i les valors universals humanes. Patim tant per manca d'humanitat com per manca de catalanitat.

Mireu l'espectacle de Barcelona: l'odi d'uns homes que maten uns altres. D'això no n'és culpable Catalunya. L'esclavatge polític contribueix a atrofiar la bondat; el cas d'Irlanda no és res més. No hi ha res tan desmoralitzador com l'esclavatge, ni res tan moral com la llibertat. Molts homes malvats, si fossin lliures sentirien la germanor. Avui no podem demanar-la, aquesta germanor entre patrons i obrers catalans, tal com actuen els obrers i els patrons; en canvi, podem posar al fons de l'ànima de cadascú, la catalanitat i la humanitat. I això, precisament, és el que havem de cercar. No podem esperar que la lluita social sigui quieta, però sí que s'encarrili pels camins del respecte. El dia que els obrers i els patrons se sentissin ben catalans, se sentirien també més homes, i estic segur que foren possibles els camins normals per a aquestes lluites inevitables.

No es cregui ningú que Acció Catalana s'aparta d'aquest aspecte de la vida de Catalunya. Creiem que els obrers han de sostenir els seus interessos. Als obrers que creguin que una Catalunya lliure els oprimiria, els demanem que llegeixin la nostra història. Veuran que Catalunya ha estat el primer poble on s'han redimit els pagesos, al segle XV, mentre que a França, el poble de la revolució, els calgué esperar el segle XVIII.

Els patrons haurien d'ésser els primers de tenir interès per concedir millores als obrers i fer-los estimable la vida i la feina. Han de tenir en compte que els obrers de Catalunya, responent a un dels caràcters distintius de la nostra raça, tenen molt viu el sentit de la dignitat personal. I allò que més els revolta per dins, no és pas la setmanada curta, ni la jornada llarga, sinó el sentir-se tractats i considerats com a inferiors. Sobretot els patrons catalans que senten la nostra causa nacional, haurien de comprendre això, en bé d'ells i de Catalunya. Jo voldria demanar als patrons catalans, i sobretot als catalanistes, que tractin bé els seus obrers, que els considerin com a homes iguals que són. Fent-ho així, no solament realitzaran obra de justícia, sinó que ajudaran a que els obrers nostres posin els seus braços i la seva força en la lluita per la llibertat de la nostra pàtria. (Llargs aplaudiments.)

LA RETIRADA D'EN CAMBÓ

I ara permeteu-me, senyors, que faci alguns comentaris a un fet recent que ha causat gran sensació a Catalunya i a fora de Catalunya. Després de les dues victòries electorals assolides per Acció Catalana, En Francesc Cambó, home eminent, els mèrits del qual respecto, s'ha retirat de la política.

Em sembla que els cops adversos que ha rebut en els darrers temps li han fet perdre la serenitat. La seva retirada, en la forma que l'ha feta, no pot justificar-se. Comprenc que se senti desenganyat dels polítics espanyols. Però no té raó si vol presentar-se com a desenganyat del poble de Catalunya. El poble català no li ha donat cap motiu. Si hagués estat lògic, En Cambó no s'hauria retirat de la política catalana. En tenia prou amb retirar-se de la política espanyola. (Ovació.)

El poble català, i assenyaladament el poble de Barcelona, no li ha donat cap motiu perquè li negui el seu concurs en la lluita per la llibertat nacional. L'haver perdut unes eleccions, no és cap motiu vàlid. Qui va a les eleccions, de vegades guanya, però d'altres vegades perd (Molt bé), i una derrota electoral no justifica la retirada.

Aquesta tendència dels polítics catalans a anar-se'n a casa quan senten bufar un vent contrari, és lamentable. Guaiteu la política europea. A Anglaterra, a França, han estat molts els polítics derrotats en eleccions i combatuts aspramant. I per això no s'han retirat. El cap del partit conservador anglès, Balfour, i la majoria dels seus prohoms, van ésser derrotats i es van quedar sense acta en les eleccions generals de l'any 1906. Asquith i Lloyd George, els caps liberals, han sofert consecutivament fortes derrotes en les eleccions. Polítics francesos com Briand, Poincaré i Clemenceau, han estat furiosament combatuts. I cap d'aquests homes s'ha retirat per aquests motius de la política.

En Cambó té la psicologia del polític que guanya, i no sap avenir-se a perdre. Doncs cal saber perdre, també. No estaria bé que entréssim a la política només que per guanyar, i que ens en allunyéssim quan es gira la sort i perdem. Això faria l'efecte d'aquells nois que quan perden diuen: "No vull jugar més". No. Si creiem que el camí nostre és el bo, hem d'insistir, hem de continuar en el mateix lloc a despit de les derrotes electorals.

Va dir En Cambó, abans de les eleccions, en el seu discurs del Poble Nou, que el poble català és sensible, impressionable, inconstant. Aquests retrets no ens semblen prou justos. Fixem-nos en les lluites electorals de Barcelona, i veurem que de vint anys ençà assenyalen la preponderància de dues forces: la catalanista i la republicana. Els dos mots del poble barceloní són Catalunya i República. Barcelona no ha torçat de ruta en aquest temps, però en cada un d'aquests camins ha seguit una evolució. Compareu aquesta persistència de Barcelona amb la volubilitat de Madrid. En el mateix període de temps, han triomfat allí una vegada els republicans, una altra la coalició monàrquica, una altra els mauristes, una altra els socialistes. Sembla que els partits polítics hagin pactat un torn. Qui és, doncs, el poble inconstant? Si feta la comparació entre Catalunya i els pobles europeus, també hi comprovarem més canvis de direcció que no pas a la nostra terra.

Es veritat, això sí, que el poble català és sensible. Hi ha coses que al nostre poble no se li poden fer. No pot ésser que un dia se li digui que ha d'anar a una revolució, i que l'endemà se li digui que ha d'ésser ministerial. No s'ha de donar la culpa al nostre poble d'aquesta sensibilitat, que és precisament una de les seves qualitats més nobles. Els que han sofert derrotes no obren bé culpant el poble. Que es posin la mà damunt del cor, que facin examen de consciència, i potser trobaran que els culpables de certes derrotes són ells mateixos. (Mol bé.)

En el discurs que ara fa sis mesos pronuncià En Cambó a la Barceloneta va reconèixer que els homes d'Acció Catalana no ens movíem impulsats per cap odi a la Lliga ni als seus homes. Quan En Cambó va dir això, estava en el cert. Jo us asseguro per mi i us asseguro pels meus companys, que cap de nosaltres no sent aquests odis. I afegeixo que el català que en plena lluita per la llibertat de la nostra terra tingués com objectiu de la seva actuació l'enfonsament d'una altra força o d'un altre patriota català, seria un català mesquí, seria un català traïdor a la pàtria. (Molt bé.)

ELS AFICIONATS I ELS PROFESSIONALS

S'ha dit que els èxits d'Acció Catalana són passatgers, perquè els directors de la nova unió de patriotes som uns aficionats de la política, i que frassassarem per no ésser tècnics polítics.

Confesso que no tenim cap pretensió en matèria de categoria política, que no ens fan goig els entorxats polítics. No ens ofenen si ens diuen que som uns aficionats. Sí: som uns aficionats, més que uns aficionats, uns enamorats, no pas de la política, sinó de Catalunya. (Grans aplaudiments.) L'aficionat té més idealisme que el professional; té el cor més fresc i més entusiasta. Està bé el posseir l'art dels tècnics. Però el tecnicisme, el professionalisme, no l'hem de fer entrar dintre l'ànima. No tinguem ànima de polítics, ni ànima d'advocats, ni ànima de metges, ni ànima de literats o artistes. L'ànima nostra, per dins de tot, ha d'ésser humana, ben amplament humana.

Convé no oblidar que, en certs aspectes, el tecnicisme està avui una mica en descrèdit. Als professionals i als tècnics, quan actuen en la vida civil, els manca sovint la visió de conjunt. Veuen bé allò que coneixen, allò que tenen aprop, però se'ls escapa sovint la perspectiva. Un amic meu humorista diu que els tècnics són la gent que s'equivoca més. Sota aquesta paradoxa hi ha una veritat, perquè si el tècnic es tanca en el seu clos perd de vista la múltiple realitat del món. El polític que només és polític va a perill de resultar un mal polític. Aquí teniu l'exemple d'un home de Barcelona que fa eleccions de trenta anys ençà, que és especialista en eleccions, que és considerat com el millor especialista electoral, i que fins ha inventat una ciència pròpia, anomenada matemàtiques electorals. Doncs bé, aquest tècnic, aquest professional, aquest matemàtic, cada vegada que fa comptes i prediccions, s'equivoca. (Rialles.)

N'Ildefons Sunyol, en els darrers temps de la seva vida, va escriure una carta molt notable donant el crit d'alarma als catalans contra l'absorció política. Ell considerava monstruós el cas del polític professional, exclusiu. Deia que els catalans, en l'actual període de moviment patriòtic, hem d'ésser tots po[lítics]; però que el professionalisme polític convé evitar-lo. La política sana s'identifica amb el patriotisme. Cada català ha de portar a la política els caires de la seva vida, de la seva professió, de les seves aficions, i així la política pren saba popular.

El tecnicisme i el professionalisme de la seva política ha estat potser un dels defectes de la Lliga Regionalista. Hi ha avantatges en el tecnicisme, però també hi ha perills. Els homes de la Lliga han caigut en un cert menyspreu del poble. S'han acostumat a creure que cinc o sis homes eren Catalunya i que no calia escoltar les veus populars. Nosaltres, els homes d'Acció Catalana, no volem caure en aquest error. Volem escoltar la veu del poble, encara que no parli com a tècnic. Quan es té aquest respecte al sentiment popular, es troba amb més facilitat el camí. Acció Catalana, posant-se en contacte amb el poble català, ha vist que les seves orientacions responen als sentiments de la nostra gent. No hem portat a la política cap fórmula inventada. No hem fet més que po[sar en] els llavis allò que ja havia als cors. (Aplaudiments.)

QUE FAREM?

[illegible] mençós d'aquest nou [illegible] lita i activitat, so[illegible] gunta: "Què farem?" Es difícil de dir, moltes vegades, què farem, d'una manera concreta. Cada dia el sol illumina coses noves, coses que no existien el dia abans a l'hora de la posta. Nosaltres no som profetes, sinó fills de la terra, i no sabem el secret dels temps que han de venir. Per això no podem dir, punt per punt, concretament, què farem demà, perquè tampoc sabem exactament com serà aquest dia. Però si no sabem punt per punt el que farem, en canvi sabem el que volem. Volem la plena llibertat de Catalunya, sense condicions, sense límits imposats, i per assolir aquest objectiu farem el que convingui en cada cas. Si calgués sacrificar la tranquillitat personal, la sang i la vida, també ho faríem, perquè mai no és massa alt el preu que es paga per la llibertat d'un poble. (Gran ovació.)

No som revolucionaris per sistema, però creiem que cap medi humà, lícit, pot ésser rebutjat. (Molt bé.) Si el dia de la lluita arribés, voldríem que la lluita fos portada per tots dos costats amb la màxima noblesa. Voldríem la lluita pit a pit, no pas la lluita de baixesa i traïdora.

COMIAT. — LES MUNTANYES CATALANES

I ara, catalans d'Olot, permeteu-me que prengui comiat de vosaltres. Venint cap a Olot he admirat la vostra terra, he vist la bellesa de la vostra comarca, i davant del vostre paisatge he comprès els pintors olotins. Terra alta és la vostra, alta com el vostre cor, terra de muntanyes.

Les muntanyes són la fesomia de la terra. Sense les muntanyes totes les terres serien iguals. Cada comarca té la ressonia que li dóna la ratlla sinuosa que les seves muntanyes formen en el cel. Jo veig les muntanyes catalanes com els guardians del nostre poble. Passant per davant del vostre Puig Sacalm, m'he fixat en les cases menudes posades als peus del gegant, i he recordat i he sentit aquells versos d'En Maragall:

Dins la cambra xica, xica,
a la nit dormo tot sol.
Part de fora, negra, negra,
la muntanya em vetlla el són.

El Puig Sacalm us vetlla a vosaltres; les muntanyes catalanes guarden Catalunya. Elles han fet la raça. I les generacions successives dels catalans han alçat els ulls cap a elles. Hi ha generacions que les han guaitades amb ulls d'homes lliures, i altres amb ulls d'homes sotmesos, i és aquest un diferent mirar. Volguem, ben aviat, mirar-les altra vegada amb ulls d'homes lliures.

Adéu, muntanyes d'Olot. Adéu, catalans de la muntanya. Potser un dia pujarà de la terra baixa un clam de llibertat. Jo us demano que aquell dia alceu també la vostra veu, i alceu els vostres braços!"

En acabar de parlar En Rovira i Virgili se li tributà una llarguíssima ovació a peu dret. Se sentiren visques al conferenciant, a Catalunya i a Acció Catalana.

El públic anà sortint i esperà al carrer, al Passeig Blai, que En Rovira sortís, tributant-li una nova ovació, que durà fins al local del Casal Català.

L'HOMENATGE ALS SENYORS CASANOVAS I MASRAMON

Immediatament es celebrà un sopar d'homenatge, al local del Casal Català, als senyors Damià Casanovas i Josep Maria Masramon, nacionalistes que sortiren triomfants en les darreres eleccions per a diputats de la Mancomunitat, el primer d'Acció Catalana.

La façana del local estava bellament engalanada amb banderes catalanes.

A la taula presidencial hi havia els senyors Joan Vilanova, Casanovas, Masramon, Rovira i Virgili, Antoni de Bolós, Dorca i Agustí. Hi havia més d'un centenar d'assistents, integrats per gent d'Olot, de les poblacions de la comarca i de Ripoll i Sant Joan de les Abadesses.

L'àpat fou servit esplèndidament pel "Maxim's Hotel" (Cal Xec).

A l'hora del brindis entrà a la sala tanta gent com hi cabia per a escoltar els parlaments.

El senyor **Joan Vilanova** digué que se sentia honorat de poder acabar la seva tasca de president amb aquest homenatge. Es felicità del contacte espiritual patriòtic dels districtes de Puigcerdà i Olot.

Acabà felicitant els senyors Casanovas i Masramon, als quals oferenà l'homenatge, i a En Rovira i Virgili.

El diputat senyor **Josep Maria Masramon** digué que després de la conferència del gran guiador de multituds i mestre de nacionalisme, l'eminent Rovira i Virgili, no podia fer altra cosa que acceptar l'homenatge.

Digué que calia no delectar-se massa amb banquets, amb el fi que no s'adormin els esperits; aquest, però, ha servit per reunir la gent de la comarca.

Diu a En Rovira i Virgili que les muntanyes d'Olot serviran de mur de contenció per a servar l'absoluta i total llibertat de Catalunya.

El diputat senyor **Damià Casanovas** agraí l'homenatge, i digué que el nostre moviment és d'una lluita noble, d'ideals, d'amor, sense odi, i que calia disminuir tot el possible l'exèrcit de catalans enemics.

Acabà felicitant En Rovira i Virgili per la seva conferència i regraciant els consells que conté.

El senyor **Joan Capdevila** explicà el que significa el triomf d'aquestes eleccions, després de la derrota, amb mitjans innobles i caciquistes, que sofrí Puigcerdà en les darreres a diputats a les Corts d'Espanya. Celebrà la desfeta de la Unió Monàrquica Nacional. Aixecà la copa pels diputats i pel líder del nacionalisme, En Rovira i Virgili.

El senyor **Ramon Casanovas** parlà en nom dels nacionalistes de Ripoll.

Després de tributar uns bellíssims mots d'elogi a En Rovira i Virgili, recità uns poemes de Rabindranath Tagore. Al·ludí elogiosament En Rovira i Virgili, i acabà alçant el beire, on hi ha, digué, el suc de les vinyes que porta la vida de totes les generacions de la pàtria, desitjant que arribi aviat l'hora de la llibertat.

El senyor **Rovira i Virgili** digué:

"Amics. L'haver de deixar sovint els meus estudis per a recórrer les terres catalanes, té la compensació d'haver-me fet estimar més Catalunya, aquesta Catalunya que fins fa poc sols coneixia a través de la meva comarca i dels llibres. Ara he copsat la veritable Catalunya. Aquesta terra viva me l'estimo, terra d'arbres i aigua, perquè és el cos de Catalunya. Aquesta terra, amb el cel, ha fet la raça, el cor dels catalans.

Voldria que els vostres ulls miressin aquestes muntanyes amb ulls d'home lliure, que encara les veuríeu més belles i us les estimaríeu més.

Amics, me'n emporto una impressió excel·lent d'aquesta terra i dels seus homes. Fa poques hores que estic entre vosaltres i em sembla que us conegui de tota la vida. Des d'ara jo posaré Olot entre les ciutats preferides.

Aquella guerra carlina, que tan forta fou a Olot, guerra civil entre catalans, ara ja no fóra possible. Ara sabeu que les guerres no es fan per cap rei dels altres. El nom d'un rei, si no és nostre, no ens diu res. Nosaltres no en tenim cap; només tenim una reina, que es Catalunya.

Algú vol fer creure que si Catalunya està sotmesa encara, és per estalviar sang. No hem tingut cap guerra nacional, però sí moltes dels altres. Recordem-nos de la sang catalana vessada al Marroc. Si fes una estadística, veuríem que nosaltres hem vessat més sang per ésser sotmesos que els irlandesos per ésser lliures.

Les lluites entre catalanistes no us han de fer por. Em fan l'efecte d'una divisió de família; mai un bon pare no sent odi pel seu fill. Molts homes de la Lliga estic segur que no veuen amb mals ulls Acció Catalana. Potser sí que alguns cops ens renyen, però en el fons ens estimen.

No cal extremar l'atac als regionalistes. No cal que els convencem, que prou que se'n cuidaran a Madrid. Si els s'uneixen tots en front únic, per anar contra nosaltres, formarem també tots plegats un front únic català.

Aixeco la copa pels dos diputats, de diferents etiquetes però de cor igual; per les nostres dones, que mai no duran la veu de la reculada i que ens guariran si cal les ferides per la Pàtria, per la llibertat.

Tots els parlaments foren molt aplaudits. A En Rovira i Virgili se l'ovacionà, a peu dret, en començar i en acabar; durant el parlament se l'interrompé tot sovint amb ovacions.

La festa acabà cantant-se "Els Segadors" i donant-se visques a Catalunya, als diputats, i a En Rovira i Virgili.

L'HOMENATGE A MOSSEN REXACH

IMPORTANTS ACTES A GIRONA I A SANT MARTÍ D'OLLERS

SIGNIFICACIO DE L'HOMENATGE

Dissabte i diumenge se celebraren a les contrades gironines uns actes d'enlairada significació cultural i patriòtica. Una selecta i nombrosíssima munió de catalans s'aplegà a la capital dissabte i, diumenge, a Sant Martí d'Ollers, per retre esplèndid homenatge a la humil figura del que fou Rector de Sant Martí d'Ollers i pedagog preclar del segle XVIII.

En iniciar aquests actes, celebrats durant tot l'any i als quals n'han de seguir d'altres, el Comitè organitzador ha volgut fer la pública i solemnial afirmació—amb la força de l'adhesió gairebé tots els municipis de Catalunya—que l'ensenyament dels minyons ha de fer-se en la llengua del poble. Es a dir, la consagració del principi pedagògic que Mossèn Baldiri Rexach afirmava al segle XVIII, i que poc després inspirava les disciplines culturals d'Alemanya i Anglaterra.

Vol el Comitè que la consagració d'aquest principi no signifiqui pas l'exclussió de l'ensenyament de les altres llengües, però sí que exigeix que aquest ensenyament—per sentit comú i pedagògic—es doni també en la mateixa llengua materna.

Així, doncs, l'homenatge a Mossèn Rexach vol dir, ultra la consagració del principi abans esmentat, que la jove generació de mestresse i mestres catalans, les corporacions públiques de tot Catalunya, i també totes les entitats culturals i polítiques de la nostra terra, han comprès que l'obra excelsa del gran pedagog, fins ara reclosa en les planes polsoses d'edicions esgotades i posada solament a l'abast dels erudits o dels professionals, calia escampar-la profusament per tal que les pàgines de les seves "Instruccions", sadollades de patriotisme i d'assenyades normes pedagògiques, fossin conegudes i estudiades abastament per tot el poble català; i més a més, perquè en exigir el lloc d'honor que a la nostra Pàtria li correspon en l'Humanitat, poguéssim dir ben alt i amb la fermesa que dóna l'acompliment del deure, que també Catalunya, com cap altre poble, ha fet aportacions ben estimables a la cultura universal.

ADHESIONS A L'HOMENATGE

De com el poble català ha copsat l'alta significació d'aquest homenatge, ho demostren abastament les adhesions rebudes fins avui. S'han adherit tots els Ajuntaments de les capitals i ciutats, poblacions importants i caps de partit de Catalunya i altres més, fins a cinc cents; més de mil mestres "nacionals", mestresses col·legis particulars i altres centres d'ensenyança; cent cinquanta diaris i periòdics de totes classes i tendències; centenars d'entitats agrícoles, culturals, artístiques, professionals, chorals, tècniques, pedagògiques, patriòtiques, etc. També s'han adherit les ciutats de València i Mallorca i molts mestres, distintes personalitats i periòdics d'aquelles terres de llengua catalana.

REPRESENTACIONS

D'acord amb l'itinerari fixat el dissabte, a dos quarts de sis de la tarda, amb l'exprés de França, va marxar a Girona una nombrosa representació de les Corporacións públiques i entitats culturals i polítiques de Barcelona. La Companyia de M. S. A. posà un vagó especial per als expedicionaris. Hi assistiren delegats de l'Escola del Bosc, Deganat de Mestresses, Escola de noies del carrer de Mendizàbal, Escola de Labors i Oficis, Escola Balkeras, Escola "La Farigola", Associació Provincial de Mestres, Associació Barcelonina d'Amics de la Instrucció, Escoles de Villa Joana, Escola del Mar, Ajuntament de Sant Vicens dels Horts, Escola de Bells Oficis, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Institut d'Orientació Professional, Escola Ribes de Rubí, Institut de Química Aplicada, Casal Gironí, Escoles del Patronat Domènech, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, Associació Nacionalista "Els Montserratins", Lliga Regionalista de Tarragona, Orfeó Tarragoní, "El Camp de Tarragona", "Renovació".

Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'E. C., Joventuts nacionalistes, de Sant Carles de la Ràpita, i a més a més En Romà Sol, per la Mancomunitat, En Martí Esteve i En Duran Reynals, per l'Ajuntament de Barcelona; els senyors Ainaud i Gassol, per la comissió de Cultura, i la senyora Baldo i senyor Agell, Gel[illegible] bert, Llorens Dr. Mias, i e[illegible] de la comissió organitzad[illegible]

A més a més, cal r[illegible] l'adhesió telegràfica del diputat pel districte, En Narcís Pla i Daniel, i la representació de la Comissió delegada de l'A. P. de l'E. C., a Sant Feliu de Guíxols, de l'Ajuntament de Palafrugell, de la comissió delegada de l'A. P. de l'E. C. de Santa Cristina d'Aro.

Hi assistiren també representacions de gairebé tota la Premsa diària de Barcelona i el director i redactors-fotògrafs de la Premsa gràfica.

ARRIBADA -:- SALUTACIONS

Les representacions barcelonines foren rebudes a l'estació de Girona per l'Ajuntament en corporació, presidit per l'alcalde senyor Dassols, per una nombrosa representació de la Diputació provincial amb el seu president doctor Riera, Escola Normal de Mestres i moltes altres que seria interminable de nomenar.

Tot seguit es dirigiren cap a l'Ajuntament, i en el Saló de sessions l'alcalde de la ciutat de Girona donà la benvinguda a les representacions que de tot Catalunya s'havien aplegat a la ciutat de Girona, per homenatjar l'il·lustre i humil pedagog Mossèn Baldiri Rexach; diu en nom de la ciutat, que sentia un noble orgull d'hostatjar la selecta representació dels elements culturals de Catalunya, i que desitjava que l'estada dels excursionistes a Girona els fos grata. Felicità els organitzadors de l'homenatge i digué que les comarques gironines tindrien per ells eterna gratitud, per haver exhumat el nom i l'obra de l'humil rectoret de Sant Martí d'Ollers, que tants anys havia romàs en l'oblit o en el més absolut desconeixement.

Va contestar-li En Martí Esteve en nom de l'Ajuntament de Barcelona. Regracià l'afectuosa acollida que l'alcalde de Girona havia donat als excursionistes en nom de la ciutat, i digué que això no l'havia sorprès pas, car era ja proverbial l'extremada hospitalitat i exquisida cortesia de la bella ciutat de Girona.

En venir de Barcelona—diu—per homenatjar Mossèn Rexach, tot nosaltres sentim una íntima i profunda joia. A vosaltres, gironins, heu hagut d'hostatjar als patriotes de tot Catalunya que avui us visiten, aportant una adhessió i molt d'entusiasme, perquè aquest homenatge tingui l'esplendorositat que li pertoca.

L'Ajuntament de Barcelona, que jo m'honoro de representar, ha copsat l'alta significació de l'homenatge i per això presta als actes la seva fervorosa i entusiasta adhessió i Déu faci que d'aquest homenatge s'esdevinguin les conseqüències benefactores que cal esperar, perquè sia un fet la restauració en la pràctica dels principis que el Rector de Sant Martí d'Ollers va proclamar: que l'ensenyament es faci en la llengua nacional. (Molts aplaudiments.)

Després el conseller de la Mancomunitat, En Romà Sol, digué que la Mancomunitat era l'organisme representatiu de la Nació catalana i que ell, en aquest caràcter i representació tenia l'honor d'assistir-hi.

Va dir que el Govern de Catalunya tenia veritable honor d'homenatjar els seus fills il·lustres; molt ms avui que ha calgut enlairar l'obra i la personalitat d'un excels pedagog conegut i llegit abastament a l'estranger i que no obstant, a casa nostra, romania en la més obscura humilitat. Jo—digué—, en nom de la Mancomunitat, m'adhereixo coralment a l'acte i faig vots perquè aquesta propaganda de l'obra de Mossèn Rexach fructifiqui esplenderosament en exemples i nobles estímuls, i porti a la nostra cultura a l'enlairament que li cal per poder exigir la nostra condició de poble lliure.

Tots els oradors foren força aplaudits, donant-se l'acte per acabat.

A continuació els excursionistes s'instal·len als hotels "dels Italians" i del "Centre", i en haver sopat, tingué lloc la

SESSIO NECROLOGICA A HONOR DE MOSSEN REIXACH

Se celebrà al Saló d'actes de l'Ajuntament. Ja molt abans de les deu, la sala estava totalment plena amb les representacions susdites, nombrós i selecte públic i representacions de la secretaria del Bisbat i capítol catedral.

Ocupava la presidència el doctor Agell, seient a la seva dreta els senyors So, Martí Esteve i Barceló, i a l'esquerra, els senyors Rahola, Duran Reynals i doctor Riera.

Obrí la sessió el DOCTOR AGELL, dient que anaven a celebrar-se uns actes en homenatge a l'insigne pedagog Mossèn Baldiri Rexach. Va fer història de la vida humil de rector de Sant Martí d'Ollers, remarcant el sacrifici d'aquell patriota excels, el qual durant cinquanta anys esmerçà totes les seves activitats a la tasca meritíssima de l'ensenyança de minyons. Elogià la seva obra, fent ressortir l'essència pedagògica que l'informava en aquell principi, avui universalment acceptat, que l'ensenyament cal fer-lo en la llengua materna. Fa present al representant de la Mancomunitat de Catalunya, En Romà Sol, del qual fa l'elogi per ésser el que rebé el càrrec d'En Prat de la Riba, el símbol representatiu de Catalunya, que per haver estat Catalunya qui ha organitzat aquest homenatge, a ell lògicament li correspon la presidència de l'acte que s'està celebrant; per això li prega el senyor Sol que accepti aquest lloc d'honor en nom de Catalunya.

En acabar va ésser molt aplaudit, i tot seguit ocupà la presidència En Romà Sol, en mig d'una gran ovació. El senyor Sol va fer ús de la paraula, dient que agraïa aquesta deferència, i l'acceptava com a representant de la Mancomunitat, que avui és la més alta representació de la nació catalana. Fou molt aplaudit, cedint tot seguit la paraula a la secretària dels "Amics de la Instrucció", senyora BALDO DE TORRES.

"Senyores i senyors—digué:

Una figura de relleu en l'actuació catalana ha tingut l'eficàcia d'originar aquest aplec.

Es el selecte esperit de mossèn Rexach, que fent-nos coincidir un pla d'idealitats pedagògiques ens ha reunit a la històrica ciutat del Ter i sota el sostre de la casa pairal de Girona.

Per què la memòria d'un senzill home del segle XVIII ha tingut prou força d'atracció per aplegar-nos i fer-nos sentir la pregona emotivitat d'un intercanvi d'idees i l'encoratjament d'un feinejar en bona companyia?

Començo, doncs. Formant contrast amb les inquietuts de la vida barcelonina, es troben a la capital catalana petits cenacles d'homes d'estudi els quals quietament i intensament treballen en profit de la seva pàtria. Un d'aquests cenacles és la vella societat dels Amics de la Instrucció. I en ella, al caliu de distingits rexacòfils que la féren interessar en la valor pedagògica del rector d'Ollers, s'abrandà la idea de retre homenatge al home culte, al admirable ciutadà que en el segle XVIII, en plena decadència de nostra llengua i de nostra literatura, quan pocs anys enrera el famós Decret de Nova Planta havia foragitat el català del món oficial i de les escoles, tingué la valor cívica d'afirmar que l'ensenyament del poble havia de fer-se en l'idioma matern.

Tot el sistema educatiu de mossèn Reixac b'asmat en el seu llibre "Instruccions per l'ensenyança de minyons", és un seguici de preceptes ponderats, reflexius, que en res desdiuen dels que formen avui el motllo on pren forma l'educació integral de què tant ens vantem.

Diu que l'adhesió unànime de Catalunya a aquest homenatge significa que per aconseguir l'alliberament de la nostra terra no basta fer carreteres, fomentar els telèfons, installar biblioteques: cal començar per l'Escola, per tal que aquesta doni al noi una preparació per la vida que respongui a la seva característica social, i per això s'ha de començar transmetent-li els coneixements amb la nostra gloriosa llengua, que és el seu idioma nadiu.

Acaba amb belles frases, encoratjant a tenir confiança en els resultats esplendorosos d'aquest homenatge, car al fons de la seva realització—diu—hi ha l'esperó de les millors prometences de l'esdevenidor: la infància catalana i la seva formació cultural.

En acabar va ésser llargament aplaudida, i el president cedí la paraula a

EN LLORENS JOU

del Comitè organitzador, el qual va fer un estudi erudit i detallat de la personalitat de mossèn Rexach; l'immens sacrifici que representa els cinquanta anys consagrats a l'ensenyança dels minyons en la solitària rectoria de Sant Martí d'Olers; l'extremada humilitat del seu caràcter esmerçant les seves activitats i tota la seva ànima servint Déu i la humanitat en l'ignorat recó de Sant Martí. Va fer una bella glossa de la seva obra, enaltint la significació d'aquell principi de l'ensenyament amb la llengua materna, base de les seves admirables "Instruccions".

Estudia després els judicis crítics sobre l'obra de mossèn Rexach pels senyors Pin i Soler, Nicolau d'Olwer, Carles Rahola i d'altres, judicis crítics—diu—que justifiquen a bastament els defectes reconeguts en l'obra de mossèn Rexach; però, malgrat aquests defectes, generals en la pedagogia del segle XVIII, l'obra de mossèn Rexach reix notablement de la ciència pedagògica dels seus temps. Elogia les "Instruccions per l'Ensenyança de's minyons", enaltint l'excel·lència pedagògica d'aquelles normes, perfecció que ha merescut l'honor d'ésser traduïda a diverses llengües estrangeres. Estudia després la personalitat de mossèn Rexach com a rector de Sant Martí i com a mestre d'escola. Amb alt sentit tècnic explica quin és el criteri del pedagog respecte l'ensenyament en general, fonamentant totes les seves instruccions en el susdit principi que aquesta ensenyança cal fer-la a base de l'idioma nadiu, que també cal fer-la simultanejant la lectura i escriptura, i afirmant aleshores que no sempre saben més els minyons que millor contesten en tots exàmens.

Diu que avui és difícil i gairebé impossible adquirir exemplars de la seva obra, i que aquest fet dolorós ha impulsat a un patrici de Barcelona a oferir-se a la "Protectora", per costejar una nova edició, i com gràcies a aquesta oferta apareixeran pròximament dos mil exemplars que procuraran escampar arreu de Catalunya, perquè les instruccions de mossèn Rexach siguin les normes pedagògiques de tots els mestres de la nostra terra.

Molts aplaudiments premiaren l'erudit treball del senyor Jou, i en acabar fou cedida la paraula al professor del Seminari Conciliar de Girona

DOCTOR POU

Digué que contribuïa a aquest homenatge al gran pedagog mossèn Baldiri Rexach amb fervorós entusiasme; i és natural aquest entusiasme per ésser ell company d'hàbit de l'homenatjat i professor del Seminari on es va formar el pedagog

Diu que no vol estudiar la personalitat de mossn Rexach, puix altres ho han fet ja i ho faran amb més competència, però vol fer avinent a tots els que l'escolten, a la selecta nombrosa representació de tot Catalunya que assisteix a l'acte, que el cas de mossèn Rexach no és una excepció, sinó regla general; molts altres ministres de Déu han estat excelsos com mossèn Rexach, però també humils com ell, han romàs ignorats, no esperant d'aquesta terra cap honor ni glòria, esmerçant llurs activitats per amor a Déu i a la humanitat.

Molts cops s'ha dit que la religiositat atura les volades de l'esperit, i, si més no, basta l'exemple de mossèn Rexach per a desmentir-ho.

Acaba reiterant la seva adhesió a l'acte per tal com entén que és obra patriòtica enaltir els fills il·lustres que, deliberadament, han volgut romandre en la més gran humilitat. En acabar va ésser molt aplaudit, fent ús de la paraula el regidor de Girona

EN DARIUS RAHOLA

En un breu parlament digué que en representació de l'alcalde s'adheria amb tot el fervor a l'homenatge que se celebrava en honor de l'excels mestre i gran patrici mossèn Baldiri Rexach, i que calia aprofitar els abundosos fruits d'aquest acte per tal que intensificant l'ensenyança catalana preparem a bastament els nostres minyons per aconseguir la llibertat de la pàtria.

Fou molt aplaudit, i la presidència cedí la paraula al regidor de Barcelona

EN MARTI ESTEVE

Venim avui, senyores i senyors, a honorar l'home humil, però fidel a les lleis racials, que nasqué i morí en terres gironines, que visqué en els temps més foscos de la nostra decadència, quan menys aquella fidelitat era compresa i practicada. La vida i la memòria de mossèn Rexach passaren anys i anys inadvertides, i ha calgut que una jove generació de mestres exhumés el seu nom i el fessin esdevenir símbol de les nostres aspiracions i de les nostres necessitats pedagògiques. I aquest símbol hem pogut trobar-lo, no pas en l'època d'esplenderositat de la nostra història, en els segles d'or de Catalunya, sinó en el temps de més pobresa espiritual, en el moment en què la corba de descensió del nostre poble havia arribat al punt més baix. I són, precisament, aquestes circumstàncies el que augmenta la valor personal de mossèn Rexach.

Recorda, amb bells paràgrafs, la humiliació de Catalunya en el segle en què nasqué i morí Baldiri Rexach, el segle XVIII, iniciat per a la nostra Història amb la guerra de Successió, que portà la caiguda de les nostres darreres llibertats polítiques, després d'un suprem esforç, al qual seguí un gran aplanament de l'esperit català, que féu que es trobessin tolerables, quan no desitjables, les servituds de tota mena i és que aquelles generacions havien nat amb l'ànima esclava.

Fou llavors que sucumbí Barcelona. Caigué el règim secular que el poble havia elaborat en les seves lleis; caigueren els atributs d'oficialitat de la nostra llengua, de la qual havien fet anterior voluntària deixació els propis catalans, restant només abandonada a l'ús popular, foragitantla els homes de lletra de les nostres disciplines científiques. La cultura, és clar, caigué amb aquest voluntari oblid de la nostra llengua materna.

Fou aleshores que el rei Felip V publicà el decret de Nova Planta, i fou també aquest mateix rei que llevà les Universitats de Catalunya i pretengué canviar el centre de la nostra gravitació espiritual, traient també els alts estudis de Barcelona i portant-los a Cervera, en una terra àrida, privada de comunicacions, en un recó de la Segarra, difícilment assequible a les joventuts universitàries. I ho féu, segons declaració reial, "...por cuanto las turbaciones pasadas del Principado obligaron mi providència a mandar se arrasasen todas las universidades, por haber los que coucurrían a ellas fomentado muchas inquietudes...", desitjant, per la mateixa providència, premiar l'adhesió a la seva causa de l'esmentada ciutat, "teniendo muy presente mi gratitud cuanto he debido al amor y constante lealtad de la fidelísima ciudad de Cervera...", poca contra natura que no pogué mai llevar fruit, car als pocs anys la mateixa Junta e govern de la Universitat s'adreçava al seu fundador advertint que calia situar-la "en un punt més proporcionat, capaç i útil al servei reial, a la joventut i al profit de la ciència i al de les arts" que no aquell de Cervera, on els estudiants no passaven de cinquanta per les incomoditats que representava aquella ciutat isolada i pedregosa.

En aquests tristos temps per a la cultura catalana, l'obra de Mossèn Rexach representa una excepció a la qual fa digna companyia una altra: el fet que pels mateixos anys que el rector d'Ollers publica les seves "Instruccions per l'ensenyança de minyons", els editors mallorquins de les obres de Ramon Lull, que havien emprat fins aleshores el castellà i el llatí estampen en llengua catalana el llibre de Doctrina pueril, bella coincidència que cal esmentar en aquest acte.

En aquella època tràgica de la nostra posta, solament els homes humils, els innominats servaren el sentit de la terra. Ni en el segle XVIII, ni fins després del segle XIX, Catalunya no dóna noms il·lustres, individualitats fortes, seguidores de la tradició nacional, sinó que cal més més aviat recordar homes, com el rectoret de Sant Martí d'Ollers i els pagesos i la burgesia de ciutat que, amb gust discret, sabé fer, abans d'una vistent Exposició Universal, la plaça Reial de Barcelona i els pòrtics d'En Xifré.

Es avui que comprenem, després de gaire bé dos segles d'oblit, l'alta significació política i el profund sentit pràctic del llibre de les "Instruccions". Ha passat aquest llarg període d'incomprensió, i som nosaltres, a Catalunya, i són altres homes d'arreu del món que coincideixen en aquell principi que com a cosa natural proclamà Mossèn Rexach en el segle XVIII. La seva veu sembla que trobi ressó en l'ambient pedagògic universal i àdhuc és convertida en principi d'Estat. Ara, en el segle XX, [illegible] cor d'Europa, a la Societat [illegible] de Nacions, però pròpiament Societat d'Estats constituïts, com a norma de pau i de justícia, es recomana, en paraules que són més aviat un manament, que els Estats no afectes per cap tractat de pau respectin les minories de raça, de llengua i de religió i assenyalen les dues esferes principals en què ha de majorment respectar-se la parla dels naturals: en l'administració de justícia i en l'ensenyament especificant encara en alguns textos, l'ensenyament dels infants, tal com preconitzava l'humil català del segle XVIII. (Llargs aplaudiments.)

Acaba dient que l'homenat a Mossèn Rexach i l'acatament a la seva doctrina, valorats amb l'adhesió de gairebé tots els municipis catalans i de les principals entitats culturals, tenen, per damunt de tota altra significació, el reconeixement popular i savi a la vegada que l'ensenyament a Catalunya, l'ensenyament de minyons sobre tot, ha de fer-se en la llengua que aprenem de la nostra mare.

Una llarga ovació coronà el parlament del representant de l'Ajuntament de Barcelona.

Fet el silenci, s'alçà a parlar el Conseller de la Mancomunitat de Catalunya.

EN ROMA SOL

Digué:

"La fadiga no em permet de fer un parlament digne de l'acte, i ho deploro, car la importància d'aquest homenatge em fa sentir fonda emoció."

Esmenta la situació de Barcelona i diu que és en aquest moment dolorosa, quan un estol de catalans s'ha aplegat a la històrica ciutat de Girona per retre homenatge a l'home humil que va fer excelsa obra patriòtica. I això és encoratjador, car significa que l'ànima catalana és viva i és la força que ha de salvar Catalunya de les malbestats amb què volen abatre'ns els nostres enemics. (Molt bé.)

Diu el que significa l'obra de Mossèn Rexach; és l'home humil que sense afanys de glòria consagra totes les seves forces, activitats i amor a l'ensenyament de l'infant; l'heroïsme del patriota que, sempre i en tot moment se sacrifica i es dóna a l'obra de l'enlairament de la Pàtria. Es excel·lent pedagog, perquè tot el que contenen les seves Instruccions és obra de l'experiència i del seu gran amor a Catalunya.

Un poble, diu, no pot trucar a la porta del món dient que té dret a ésser lliure, mentre no porti una pròpia cultura enlairada. Aquesta és la feina feta pel rector de Sant Martí d'Ollers i per això també avui l'honorem. I encara la seva obra té una altra valor: patriota excel·lent, ha posat en les seves "Instruccions" un alt sentit de catalanitat: abans d'exigir l'alliberació de la Pàtria, cal reconstruir-la i això cal fer-ho essencialment, per mitjà de la cultura.

Esmenta les institucions de cultura de la Mancomunitat; recorda la trista impressió que produeix l'estat dels nens en arribar de les escoles primàries a les institucions superiors de Cultura.

Aquesta és la feina que cal fer; i per això avui, en retre homenatge a Mossèn Rexach, volem treure com a resultat l'afirmació que el nostre ensenyament ha d'ésser fet en català; ho volem i ho exigim: Jo recullo ara el plebiscit dels municipis de Catalunya i demano a tots i especialment a la digna representació del magisteri, que fem el suprem esforç, per tal que sigui perfectament intensa l'ensenyança nacional de Catalunya. Tots ho hem de fer, ho hom d'exigir, per sentit comú, per amor a Catalunya i sobre tot per amor a la nostra llengua, que és el nostre esperit nacional. (Una xardosa i llarga ovació clogué l'acte).

Diumenge, a dos quarts de vuit del matí, els assistents a l'homenatge ja esmentats i a més els regidors de Girona, senyors Font, Coll, Rahola i Verderi, el professor de la Normal de Mestres, En Joan Gomis, i representació de la Premsa, es traslladaren a Sant Martí d'Ollers, unint-se a Banyoles l'alcalde senyor Dilmer, els regidors senyors Mata, Malagelada, Moran, Masmiquel, el secretari de l'Ajuntament senyor Masgrau, i els mestres i mestresses de la ciutat; també envià representació el Foment de Cultura i Esport, de Banyoles.

A la rectoria de Sant Martí se celebrà un Ofici i tot seguit es descobrí una làpida de marbre fixada a la façana de la casa rectoral, el text de la qual diu: "En aquesta casa, durant mitja centúria, en el segle XVIII, mossèn Baldiri Rexach, mestre de minyons, fou llum, exemple i guia. Honor de la Pàtria."

Pronunciaren bells parlaments enaltint la figura de mossèn Rexach, els senyors Molinà, secretari de l'Ajuntament de Vilademuls; Barceló, president de la Federació de Mestres de Catalunya; doctor Agell, com a president del Comitè organitzador, i l'actual rector de Sant Martí d'Ollers, mossèn Martí Pujolar. Tots ells foren molt aplaudits.

Tot seguit d'aquest acte, els expedicionaris retornaren a Banyoles; van visitar el famós llac, la plaça dels Porxos i altres indrets interessants de la ciutat. A les dues va tenir lloc un àpat, acuradament servit per l'Hotel Flora, i, en destapar-se el xampany, pronunciaren breus parlaments els senyors Martínez Avellan, Tauler i alcalde de Banyoles, glossant tots ells l'homenatge celebrat i fent vots perquè després d'aquests actes no es perdi la llavor, mostrant-se tots força optimistes per l'esdevenidor de la cultura catalana. Tots van ésser molt aplaudits.

Els expedicionaris retornaren a Girona amb els mateixos automòbils, i a Barcelona amb l'exprés de França a dos quarts de sis de la tarda.

HA ESTAT UN EXIT

El comitè organitzador pot restar ben satisfet del resultat dels seus esforços. Aquest homenatge, com els actes que l'han precedit, ha estat un bell èxit, veritablement encoratjador, car l'homenatge ha estat una magnífica demostració que el poble català ha copsat que el problema de l'ensenyament és essencial per a la consecució de la seva llibertat.

L'organització ha estat acuradíssima, fins en els més insignificants detalls; coralment felicitem a la Comissió organitzadora i especialment a En Bertran i Pijoan, secretari d'aquesta Comissió i ànima de l'homenatge.

L'Aplec Comarcal de Castelló d'Empúries

Diumenge se celebrà a Castelló d'Empúries el sisè Aplec Comarcal d'Acció Catalana. Des de ben aviat del matí començaren a arribar a la comtal vila gent de tota la comarca.

A quarts d'una arribaren els oradors. El poble els anà a esperar a l'entrada de la població, tributant-los una entusiasta ovació i acompanyant-los, cantant els "Segadors", fins al Centre Nacionalista.

A quarts de tres, després d'un dinar íntim a l'Hostal Casa l'Anton, se celebrà el míting. Per la molta gent que havien arribat de totes les poblacions de la comarca i fins de Girona, Olot i Ripoll, l'acte tingué lloc al camp de futbol i no a la sala "Foc Nou", on estava anunciat.

Presidí el senyor Josep Bordas de la Cuesta, l'alcalde popular de Castelló que fou destituït pel governador "civil" de Girona. Parlaren els senyors Baldiri Rahola, Carles Pi i Sunyer, Pauli Geli, Lluís Masset i Balaguer, Pelai Vidal de Llobatera, Carles Jordà i Antoni Rovira i Virgili. Tots els oradors foren ovacionants i tot sovint interromputs pels aplaudiments. A la presidència hi havia el diputat pel districte senyor Narcís Pla i Carreras.

Assistiren al míting aprop de cinc mil persones, entre les quals hi havien diversos alcaldes i regidors d'Ajuntaments de la comarca. L'entusiasme que regnà fou immens.

Per excés d'original ens veiem obligats a no donar avui la ressenya de l'aplec amb tota l'extensió que es mereix, cosa que farem en l'edició de demà.

A LAUSANA

—o—

El delegat britànic ha rebut per fi les instruccions del seu Govern

—o—

Lausana, 2.—Avui ha rebut el delegat britànic les instruccions que havia demanat el Foreing Office. Res no s'oposa ja, doncs, a la gestió collectiva projectada, la qual es farà en les millors condicions possibles d'unió interaliada.

La comunicació que es farà a la delegació turca es caracteritzarà per estar-hi presentats simultàniament i en bloc els punts de vista dels Governs aliats sobre les tres qüestions dels cupons, de les concessions i de l'evacuació de Constantinoble.

En ço que es refereix al pagament dels cupens, el Govern francès, d'acord amb els seus aliats, no abandonarà la seva ferma actitud: o bé els turcs acceptaran una de les fórmules reconeixent les càrregues de llurs emprèstits, reservant-se negociar ulteriorment amb els tenedors sobre les modalitats de pagament, o bé, en el cas que rebutgin aquesta fórmula, no hauran de reconèixer llurs càrregues en el Tractat, però s'especificarà que l'evacuació dels territoris turcs no s'efectuaran fins després que el Govern turc hagi arribat a un acord amb els tenedors dels títols.—Radio.

Lausana, 2. — Sir Horace Rumbold rebé aquest matí noves instruccions del Govern anglès, instruccions que permetran segurament la realització d'un acord complet entre els aliats.

La qüestió de les concessions que interessen principalment a Anglaterra, no seran independents de les que interessen a França, considerant-se pròxima, per tant, la conclusió d'una gestió interaliada.

Si els turs no acceptessin la fórmula que els serà proposada, es faria constar d'una manera explícita en el Tratat, que l'evacuació de Constantinoble estaria subordinada a la realització d'un acord amb els tenedors del deute otomà.—Havas.

NOTICIA DESMENTIDA

Lausana, 1.—Es desmenteix que el senyor Massigh hagi comunicat als turcs els noms dels plenipotenciaris signants del Tractat.—Havas.

LA QUESTIO DE TANGER

Londres, 1.—Els pèrits que prenen part a la conferència relativa a l'Estatut de Tànger han celebrat aquest matí llur segona sessió.

Fins al dimarts no tornaran a reunir-se.—Havas.

UN ARTICLE AL "SUNDAY TIMES" SOBRE EL PROBLEMA DE TANGER.

Londres, 2. — Mr. Grawford Price estudia al *Sunday Times* el problema de Tànger, al qual dóna actualitat la conferència oberta aquests dies a Londres. Creu l'autor de l'article que hi han greus objeccions perquè Tànger sigui incorporada a la zona d'influència francesa, ja que el perill militar podria sorgir a causa de les bases marítimes i aèries establertes a la dita ciutat.

Per descomptat que l'actitud britànica tendeix en primer lloc a fer admetre el principi de la neutralitat i el d'una administració internacional de la ciutat i de la zona adjacent, mercès a una mena de consell suprem que exercís la seva autoritat en nom del Soldà.

Resta la qüestió dels interessos espanyols. Ni França ni la Gran Bretanya poden obrar sense Espanya: els seus drets històrics sobre Tànger són irrecusables, i hi han moltes persones a Espanya que pensen que l'actuació de Tànger fa ineficaç el protectorat espanyol.

Cal advertir que en ço que es refereix als principis de neutralitat i la internacionalització, les tres potències que estan més o menys d'acord, però on poden sorgir les dificultats és en l'aplicació daquests principis. Altrament l'Estat d'Europa porta sempre el perill que les discussions es vegin inhibides per consideracions exteriors.

Mr. Price termina suggerint que la solució més pràctica consistiria en confiar l'administració de Tànger a la Societat de les Nacions.—Radio.

Brusselles, 2. — L'exprés de Brusselles a Basilea ha topat amb un tren de mercaderies a l'estació de Genval resultant molts valgers ferits.—Havas.

LA PREMSA ALEMANYA QUE ES CONTRARIA A LA RESISTENCIA

Berlín, 2.—La "Correspondència Parlamentària Socialista" protesta dels atemptats que repetidament cometen a la Ruhr els alemanys, amb el nom de resistència passiva. Acusa al canceller Cuno que tan sols en protesta vagament. Invita al Govern a cessar de mostrar-se solidari amb els assassins i ordenar llur arrestament.—Havas.

LES REPARACIONS

Ha estat tancada la frontera entre les regions ocupades i Alemanya

Després de l'atemptat de Duisburg :: Com fou comès : Les represàlies :: Wiesbaden contra la resistència passiva

Es preveuen noves proposicions alemanyes

Dusseldorf, 1.—Dels últims informes rebuts sobre l'explosió *ocorreguda en el tren en el* qual anaven soldats belgues amb permís, resulta que hi hagué deu morts i quaranta ferits, figurant entre els últims deu alemanys.

Han estat detingudes a Duisburg vint persones, en concepte de represàlies pel dit atemptat. També han estat tancats tots els cafès, cinemas, teatres i altres establiments públics, fins a nova ordre. Ha queda prohibida la circulació de tramvies, automòbils, motocicletes i peatons des de les deu de la nit fins a les cinc de la tarda, i no es concedirà a ningú, per cap motiu, permís per circular durant aquestes hores.—Havas.

Coblença, 1.—Demés de les sancions adoptades anteriorment, l'Alta Comissió interaliada ha decidit que sigui tancada la frontera que separa els territoris ocupats de la resta d'Alemanya.

Aquesta mesura començarà a regir des del dia 2 de l'actual.—Havas.

EL GOVERN BELGA I LA BOMBA DE DUISBURG

Brusselles, 2.—A conseqüència de l'atemptat que tingué lloc a Duisburg, el Consell es reunirà per prendre les mesures necessàries.—Havas.

ELS QUE COMETEN L'ATEMPTAT AL PONT DE DUISBURG SOBRE EL RIN

Dusseldorf. 2.—Respecte de l'atemptat comès la matinada de dissabte al pont de Duisburg, sobre el Rin, en el qual per haver esclatat una bomba en un tren moriren nou soldats belgues, es creu que els autors del crim es disfressaren de soldats belgues per poguer pujar a l'esmentat tren sense despertar sospites. Així ho fa creure el fet que aquests últims dies ha estat detinguda una banda de malfactors alemanys que es disfressaven de soldats belgues per cometre sabotatges.—Radio.

INCAUTACIO D'UNA MINA, LOCOMOTORES I DIPOSITS DE CARBO

Dusseldorf, 2.—Les tropes d'ocupació s'han incautat de la mina "Frelerie el Graud", així com de dues locomotores i diversos dipòsits de carbó molt importants.—Havas.

ELS COMERCIANTS, INDUSTRIALS I FUNCIONARIS DE WIESBADEN PROTESTEN CONTRA LA RESISTENCIA D'ALEMANYA

Maguncia, 2.—Els comerciants, industrials i funcionaris de Wiesbaden han celebrat una important reunió, en la qual tots els oradors han protestat contra la política de resistència d'Alemanya, declarant que aquesta política condueix Renània a la ruïna.

Diversos oradors han preconitzat l'adopció d'una resolució protestant públicament contra les perspectives de ruïna derivades de l'atur de l'activitat econòmica ordenada pel Govern alemany en els territoris ocupats.—Radio.

ELS DARRERS ATEMPTATS EL PAPA DEMANARA QUE CESSI IMMEDIATAMENT LA RESISTENCIA

Brusselles, 2.—Comuniquen de Roma que el cardenal Gasparri ha rebut l'ambaixador de Bèlgica prop de la Santa Seu.

El darrer crim que els alemanys acaben de cometre a Duisburg, o sia haver volat un tren en el qual anaven soldats belgues amb llicència, ha causat penosíssima impressió al Sant Pare, el qual ha telegrafiat instruccions al Nunci apostòlic a Berlín, per tal que faci cessar immediatament aquesta resistència passiva, a causa de la qual s'estan cometent tan execrables atemptats.—Havas.

EL "SUNDAY TIMES" ENTREVEU LA POSSIBILITAT QUE ALEMANYA FACI NOVES PROPOSICIONS

Londres, 2.—El "Sunday Times" entreveu la possibilitat que Alemanya faci noves proposicions en data pròxima. Consistirien, segons l'esmentat periòdic, en l'abandó de la resistència passiva a la Ruhr a condició que es doni a l'ocupació un caràcter tècnic i que hi preguin part tots els aliats.—Radio.

LA RESPOSTA AL MEMORANDUM ANGLES

París, 1.—Els Governs de França i Bèlgica es troben de comú acord en el que es refereix a la resposta que han de donar al memoràndum britànic.

El senyor Poincaré ha enviat a l'ambaixador de França a Londres, senyor comte de Saint-Aulaire, instruccions complementàries, amb l'objecte d'activar les negociacions franco-britàniques.—Havas.

Londres, 2.—L'Agència Reuter diu que Lord Curzon tornà *aquest matí a Londres, per la* qual cosa se suposa que l'ambaixador de França va lliurar-li tot seguit la contesta del seu Govern al qüestionari de la Gran Bretanya.—Havas.

EL GOVERNA BRITANIC INSISTEIX NOVAMENT PER OBTENIR DE FRANÇA UNA RESPOSTA ESCRITA AL QUESTIONARI

Londres, 2. — Segons l'"Observer", el Govern britànic ha insistit prop del Govern francès per obtenir una resposta escrita al qüestionari britànic sobre la contesta a l'última nota alemanya.

En el cas de que el Govern francès no accepti, el Govern anglès *exposarà públicament* el seu punt de vista sobre aquesta contestació.—Havas.

DESMENTINT UNA SUPOSADA ACTITUD DE L'AMBAIXADOR BRITANIC A PARIS

Paris, 2.—El "Temps" desment una informació de procedència anglesa, segons la qual l'ambaixador d'Anglaterra durant la seva darrera visita a M. Poincaré abandonà l'habitual cortesia diplomàtica i reclamà amb certa energia una resposta al qüestionari britànic, no acceptant cap dilació.— Havas.

EL PARTIT CONSEVADOR ANGLES VOL ENDAGAR EL PROBLEMA DE LES REPARACIONS

Londres, 2.—Segons el "Daily Mail", les personalitats del partit conservador establiran oficiosament les bases per l'arranjament del problema de les reparacions, de manera que tots els interessos compresos en el mateix quedin satisfets.

En els cercles francesos no es pren seriosament l'amenaça de "The Observer", relativa a un acord separat entre Anglaterra i Alemanya, en el cas que França es negui a contestar per escrit el qüestionari.—Havas.

EL PROGRAMA POLITIC DE MR. HARDING PER A LES PROXIMES ELECCIONS PRESIDENCIALS

Washington, 2.—En el programa polític que presentarà per les eleccions presidencials pròximes, el president Harding es mostrarà oposat a la Societat de les Nacions i subordinarà l'entrada dels Estats Units en el Tribunal Internacional de Justícia a la reorganització d'aquesta jurisdicció, que ell desitja que sigui autònoma.

En el que es refereix als transports, Mr. Harding proposarà la seva nacionalització. Es de suposar que afirmarà les seves preferències per l'arbitratge en els conflictes entre patrons i obrers.—Radio

EXPLOSIO DE LA MAQUINA D'UN CONTRATORPEDINER QUATRE MORTS I QUATRE FERITS

Newport, Rhode Island (E. U.), 1—A conseqüència d'haver esclatat la màquina d'un contratorpediner en aquest port, han resultat quatre mariners morts i quatre més de ferits, trobant-se aquests en gravíssim estat.—Havas.

HAN ESTAT CONCERTADES LES NOCES DEL PRINCEP HEREU DE LA CORONA DE SUECIA

Estocolm, 2.—El príncep Gustau Adolf, hereu de la corona de Suècia, ha concertat les seves noces amb lady de Mountbatte, filla del difunt marquès de Milford Have.—Havas.

ELS PRINCEPS DE MONTENEGRO A GINEBRA

Ginebra, 2.—Han arribat a aquesta població el príncep i la princesa Danil de Montenegro.—Havas.

EL GENERAL GOURAUD A NOVA YORK

Nova York, 2.—Ha arribat a aquesta ciutat el general Gouraud, essent aclamat d'una manera entusiasta.—Havas.

París, 2. — La senyora Bossard declarà confirmant els càrrecs de l'acusació

Donà extensos detalls respecte de les relacions de Judet amb el seu marit, manifestant que Judet i Bossard tenien correspondència per mitjà d'una clau.

La testimoni recordà les despeses fetes per Bossard que assoliren sumes considerables.—Havas.

DE FRANÇA

—o—

El Senat i la Cambra han aprovat definitivament els pressupostos

—o—

Paris, 2.—El Senat i la Cambra estigueren reunits fins a les sis de la matinada de diumenge, per deixar aprovats els pressupostos.

A la dita hora quedà aprovat a la Cambra el projecte presentat pel senyor Bokanowski, suspenent-se la sessió per tal que el ministre el portés al Senat. A l'Alta Cambra anuncià el ponent que no quedava més que un punt de desacord: l'article relatiu a la transferència al pressupost de despeses recuperables dels interessos de les sumes gastades per compte d'Alemanya. La comissió del Senat acabà per cedir, amb algunes reserves quant al fons, i essent aleshores complet l'acord entre ambdues Assembles, s'aprovà el conjunt del pressupost per 290 vots contra dos. La sessió s'aixecà a un quart de set. Cinc minuts després s'aixecava la de la Cambra en conèixer la notícia.—Radio.

Paris, 2.—La prolongació del debat sobre el pressupost general per *a 1923* ha promogut certes discordàncies entre les dues Cambres, en ço que es refereix a la partida de dos mil cinc cents milions, afectes al servei d'interessos sobre emprèstits que hagueren d'emetre's, degut a la falta *de pagament per part d'Alemanya.* El Senat volia que la dita partida fos inclosa dins els pagaments a reemborsar per Alemanya, i la Cambra dels Diputats s'hi oposà, fent observar que en l'actualitat són els contribuents francesos els que assumeixen aquesta càrrega.

Per últim el Senat s'adherí al punt de vista sostingut pel Congrés.—Havas.

París, 1.—El Senat ha adoptat, en votació de mans enlaire l'article addicional pel qual són aplicades al pròper any les bases del pressupost de l'actual 1923.

La demanda de separació d'aquest article de la resta del pressupost fou rebutjada per 176 vots contra 112.

El cap del Govern, senyor Poincaré es mostrà oposat des del començament a aquesta separació, i plantejà, abans de la votació, la qüestió de confiança.—Havas.

EL PRESSUPOST QUEDA APROVAT PER 478 VOTS CONTRA 65 A LA CAMBRA I PER 290 CONTRA DOS. AL SENAT

Paris, 2.—El Parlament s'ha posat d'acord sobre el pressupost resultant aprovat per 478 vots contra 65 de la Cambra, i per 290 contra dos del Senat.—Havas.

LA MISTERIOSA DESAPARICIO DE M. QUEMENEUR

Paris, 2.—El senyor Sezenac, al qual s'acusa de la desaparició del seu soci, el senyor Quemeneur, ha estat conduït a París, essent interrogat de nou pel comissari de seguretat, general M. Vidal.

En els registres efectuats a Brest en el domicili del detingut, foren trobades algunes robes tacades i vint cartutxos de vuit millímetres i quatre per a pistola automàtica, no trobant-se, però, cap arma. Sezenac continua negant la seva participació en el crim.—Radio.

MASSARYK A MARSELLA

Marsella, 2.—Ha arribat a aquesta, de retorn d'Alger, el president de la República txecoeslovaca, senyor Massaryk.—Havas.

LA GRAN PROVA HIPICA PER DISCUTIR-SE EL PREMI DEL PRESIDENT DE LA REPUBLICA "RUBAN", EL CAVALL DEL REI D'ESPANYA, VENCEDOR A SANT SEBASTIA, ES VENCUT PER TRES QUARTS DE COS

Paris, 2.—Amb un temps esplèndit i nombrosíssima concurrència se celebrà ahir a la tarda, a l'hipòdrom de la Fontleuse, de Saint Cloud, la gran prova hípica per adjudicar el premi del president de la República. Tots els mitjans de transport per traslladar-se a les carreres foren presos per assalt per la multitud. L'interès de la tarda residia en el fet de prendre part a la carrera en la qual es disputava l'esmentat premi el cavall del Rei d'Espanya, "Ruban", que el setembre, a Sant Sebastià, arrebassà a alguns dels millors cavalls francesos el premi del dit monarca, de 500.000 pessetes.

Guanyà el premi del president de la República, dotat amb 200.000 francs i disputat en 2.500 metres el cavall "Bahadur", muntat per Winkfeld i propietat de M. Mantachet, vencent a "Arazïba" per mig cos de cavall, i a "Ruban" per tres quarts de cos.—Radio.

ELS TURCS FAN DESEMBARCS PROP DE CONSTANTINOBLE

Londres, 2.—Comuniquen de Constantinoble a l'Agència Reuter, que les autoritats aliades d'aquella capital han tingut proves faents d'haver-se realitzat recentment als ravals de Constantinoble un desembarc d'oficials turcs, armes i material de guerra.

També ha comprovat que a diferents forts de la riba de l'Alt Bósfor hi han soldats turcs.

En vista d'això els Alts Comissaris aliats han formulat la corresponent protesta, per entendre que aquests fets constitueixen una transgressió del conveni de Mudània.—Havas.

De Catalunya

TARRAGONA

Primera pedra.--Nomenament

Diumenge visitarà la nostra ciutat *el grup excursionista de l'Ateneu de* Girona, presidit pel nostre compatrici En Joan Salvat.

— Per al diumenge, primer de juliol, estava fixada la festa de collocació de la primera pedra de la nova fàbrica de tabacs.

Al dit acte han estat convidades totes les autoritats locals i provincials.

La cerimònia tingué lloc a dos quarts d'onze del matí i a la nit hi hagué un àpat ofert per la corporació municipal al director de l'Arrendatària, En Francesc Bastos.

A la dita hora es disparà un castell de focs artificials a la Rambla de Sant Joan.

— La banda del regiment de Luchana ha sortit cap a Burgos, a fi de prendre part en el concurs de bandes que tindrà lloc a la dita ciutat el dia 5 d'aquest mes.

— Ha estat nomenat general governador militar d'aquesta plaça el general de divisió N Emili Barrera.

— S'ha publicat el cartell-programa de les festes organitzades pel Club Nàutic, que ha cridat molt l'atenció del públic.

La portada és un dibuix del nostre paisà En Francesc Carbó.

REUS

Desgràcies.--Notícies diverses

El veí d'aquesta anomenat Francesc Freixinet Llaberia, de 63 anys d'edat, tingué la desgràcia de caure a les escales de casa seva, amb tant mala sort, que es fracturà el crani, morint als pocs moments.

Acudiren les autoritats i el jutge ordenà l'aixecament del cadàver.

El fet ocorregué a les dotze de la nit del dia de Sant Pere.

— Elvira Torreuts, de 36 anys, estenent roba al terrat de casa seva, carrer de l'Angel de la Guarda, el matí del passat dia 29, tingué la desgràcia de caure a un cel-obert, produint-se greus ferides.

En una llitera fou traslladada a l'hospital.

— Ha mort el senyor Antoni Gabiñau Farigola, ferm lluitador del republicanisme, essent molt sentida la seva pèrdua.

El jutjat d'aquesta ciutat annuncia la mort, sense haver testat, d'En Josep Pena i Cardona.

— El director d'aquesta Estació Enològica, senyor Claudi Oliveras, avui emprendrà el seu viatge cap a Berna, per tal de complimentar les disposicions del tractat de comerç entre Suïssa i Espanya en el referent a la relació d'acids fixos i àcid tartàric en els vins espanyols.

— S'ha autoritzat al director de la sucursal del Banc d'Espanya a Tarragona per fer la transferència del dipòsit de les fiances dels habilitats dels mestres dels partits de Reus, Montblanch i Falset a la caixa general de la tresoreria de Tarragona.

— Ha passat per aquesta ciutat el capità G. Amstrong i dos senyoretes que junt amb ell estant donant la volta al món en automòbil sense diners.

La installació de l'auto estatge ha cridat molt l'atenció del públic.

— La Companyia Electra Reusense, S. A., assabenta als tenedors d'obligacions emeses per l'esmentada Societat que a partir del dia primer de juliol cada dia feiner es procedirà al pagament del cupó que venç en aquella data.

— Al teatre Fortuny ha debutat la companyia Zuffoli-Peña.

Crònica Judiciària

AUDIENCIA PROVINCIAL

VISTES DE CAUSES

A la secció tercera van presentar-se Domènec Ruiz Garcia, Sebastià Nifré Artau i Pere Fàbregas Forcas, acusats d'un delicte de robatori, tots ells condemnats anteriorment.

El jurat va dictar un veredicte de culpabilitat per als processats Domènec Ruiz i Pere Fàbregas, als quals va imposar la sala la pena d'un any i un dia de presidi correccional a cada un.

Davant la secció quarta ha comparegut Josep Llopis Arnau, acusat d'haver comès unes lesions a Joan Bataila Bricamps en el moll del Rebaix amb un ganivet, lesions de les que va curar als 34 dies. El processat estava embriagat. El fiscal va demanar-li la pena de quatre mesos i un dia d'arrest major, més la indemnització de 130 pessetes.

ASSENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—Universitat. Menor quantia. Josep Mons contra Josep Rigau. Lleyda. Incident. Julià Mongrañé contra E. Capdevila i companyia. I Pau Corrò i altres. Audiència. Menor quantia. Juli Rocabert contra "Aceros San Martín".

Sala segona. — Universitat. Menor quantia. Eliodor Gordi contra Josep Planas. Sabadell. Desnonament. Joan Humet contra En Joan Llonch.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera. — Drassanes i Audiència. Dos orals, per furt.

Secció segona.—Oest. Dos orals, per furt i amenaces.

Secció tercera. — Sud. Robatori. Didac Gómez. Jurat.

Secció quarta.—Barceloneta. Delicte contra l'honestitat. Pere Sallarés Lopera. Jurat. Un oral, per furt.

DARRERA HORA

DE MADRID

Ampliació del Consell

Després d'estudiada la proposició que havia de presentar-se al Parlament, aquesta nit en Garcia Prieto ha lliurat el text a en Melquiades Alvarez, president del Congrés, i demà serà signada per set diputats de la majoria, en primer terme l'Alvarez Valdés.

Va precedida d'un preàmbul en el qual es recorda la posició en què es collocaren les formes liberals en quan a les proposicions d'acusació, i per tant consideren que no poden variar de criteri, fins reconeixent que hi ha un ambient en la opinió pública més exaltat al qual no satisfà avui la proposta que aleshores féu la concentració lliberal en les seves propagandes.

A més a més, tenint en compte que aleshores l'expedient Picasso es féu a base d'una responsabilitat exclusivament militar, consideren indispensable abarcar ço relatiu a l'actuació dels governs, amb l'extensió que determini el parlament, el temps i els Governs als que ha d'incumbir la responsabilitat.

En virtud d'aquesta proposició es nomena una comissió de 21 diputats que en un terme de vint dies ha de realitzar tot l'estudi, tenint amples facultats d'investigació en tots els sentits.

En el Consell s'abordà el problema del Marroc.

Son tan bones les impresions que extraoficialment se sap que les proposicions d'Abd-el-Krim per a la sutmissió són: Cessió de la platja d'Aydir i cap Quilates, retornant a Espanya tot el material de guerra; autorització al Govern espanyol per fortificar Alhucemes; nomenament de caid de la zona oriental a favor d'Abd-el-Krim, d'acord amb el Maghzem, i fixament d'una quantitat per a la reconstrucció d'alguns edificis.

Aquestes proposicions no es faran públiques fins que el Alt Comissari se li determini concretament si el Govern espanyol accepta o no les propostes de Abd-el-Krim.

ASSEMBLEA DE SINDICATS

Conforme estava anunciat, ahir, a dos quarts de deu del matí, se celebrà al Cafè Amèrica, i sota la presidència del company Ochoa, que tenia a la seva dreta el president del Sindicat lliure professional d'empleats de Banca i Borsa de Barcelona, l'Assemblea organitzada pel Sindicat de Madrid, per a donar compte als seus afiliats de les gestions realitzades pel Comité directiu en relació amb les bases proposades als banquers d'aquesta Cort.

En la reunió celebrada ahir pel sindicat d'empleats de Banca i Borsa es llegiren les bases que havia redactat el Sindicat i les modificacions que hi introduïren els Bancs

Aquestes són: concessió de dues pagues extraordinàries en compte de tres que sollicitaven; treballar 176 hores anyals extraordinàries, en compte de 120 que és el que marquen les lleis i el Sindicat demanava.

També es modificaren algunes altres bases, quedant amb lleugeres diferències les mateixes que les publicades.

La discrepància entre els bancs i l'assemblea es produí en donar lectura a la base relativa a l'acomiadament de personal.

Les empreses, en acceptar la nova escala de sous que el Sindicat els imposà, digueren a la comissió que els sobraria personal, i per tant, no estaven conformes amb el requisit de la incoació d'un expedient amb intervenció del Sindicat en els moments en què fos obligada la supressió d'una plaça.

Entre els sindicats i els bancs s'acordà que el comiat per supressió de plaça es farà sense l'expedient alludit i amb una petita intervenció del Sindicat, donant a l'acomiadat una indemnització de tres pagues.

En el cas de prescindir-se d'algun empleat per excés de personal, es faria pel mateix procediment relatat, corresponent al més modern dintre de cada secció.

L'assemblea, després d'ampla discussió, veié el perill que això representava, puix podria donar-se el cas que els acomiadaments es fessin en aquelles seccions que tot el personal és antic, deixant, en canvi, íntegres les seccions en les quals presten servei joves recent ingressats.

Per evitar això, s'acordà que la base referida quedi redactada en el sentit que per a l'acomiadament d'un empleat per excreix de personal o supressió de plaça, serà precís que intervingui el Sindicat; que l'acomiadat sigui el més modern, no dintre de la secció, sinó de la plantilla general de l'entitat bancària, i que l'empleat acomiadat quedarà excedent i reingressarà en el moment que es produeixi la primera vacant.

Les empreses i el Sindicat acordaren l'escala de sous que ahir l'assemblea refrendà, i és la següent:

Els empleats de 14 anys d'edat disfrutaran de 60 pessetes de sou mínim, arribant al màxim de 500. Demés tindran un augment de 5 pessetes per cada any de servei a la banca, a partir dels 17 anys d'edat.

Els sots-caps rebran 50 pessetes més que el major sou que disfrutin els empleats.

Els caps 50 pessetes més que els sots-caps.

Els apoderats tindran un sou mínim de 750 pessetes.

Les senyoretes rebran un sou mínim de 300 pessetes i tindran els mateixos augments que els empleats, per raó d'antiguitat.

En el personal subaltern, també s'introdueixen millores que oscilen entre el 40 i 45 per cent.

També fou objecte d'estudi de l'Assemblea el cas dels joves empleats quan van al servei militar. Quan aquests s'incorporin a files se'ls passarà el sou íntegre, sempre que acudeixin al Banc a qualsevol hora del dia, i en cas contrari se'ls reservarà el lloc fins que acabin el compromís a files.

Les altres bases foren aprovades per l'Assemblea entre visques.

Avui han celebrat una entrevista el Sindicat i les empreses, no arribant encara a un acord.

—Amb motiu d'haver estat acomiadats diversos obrers de la companyia Singer, s'han declarat en vaga tots els que treballaven en els seus tallers.

—Els directors dels Bancs es reuniren a les onze del matí amb el personal per estudiar les noves bases de les associacions de banca.

A la una suspengueren la reunió, que ha estat represa aquesta tarda a darrera hora.

DOS TELEGRAMES

"La Correspondencia de España" publica els següents telegrames:

"Tetuan, 1 de juliol, a les 12'20.—Alt Comissari a Director de "La Correspondencia de España".

Text que publica de l'anomenat pacte amb el Raisuni és inexacte, lamentant hagin sorprès la seva bona fe, fent-lo passar com autèntic; i essent inexacte el text, la seva crítica hauria d'ésser, com comprendrà, tan errada com injustificada.

Atesa la nostra bona amistat, i com home d'honor que és, li agrairé faci constar en el seu diari aquest telegrama. — Silvela."

"Alt Comissari Espanya. — *Tetuan.*—Honorat amb el seu radiograma, que publica aquesta nit "La Correspondencia de España", *invoco també la vostra* bona amistat i el seu alt sentiment de l'honor perquè reconeixi com és cert que extracte de conveni publicat en el periòdic el 27 de juny és fidel reflexe del *projecte enviat per vostè al Govern en abril i que fou objecte de deliberació d'aquest del 16 al 25 de maig, fidelitat* que concerneix al nombre d'articles que són 27, al contingut essencial de cada un d'ells, i sols alterat per discreció amb què es féu l'extracte, ometent detalls d'indubtable gravetat, per no alarmar l'opinió, com el referent al ús de armes en l'article 17.

No he assegurat, per no estar-ne cert, *que el pacte estigui* aprovat en iguals termes pel Govern, però em ratifico en que el contingut del publicat per "La Correspondencia de España" el dia 27 és informació exacta del projecte de conveni proposat per l'Alt Comissari.

Fare públic aquest telegrama *per requerir-ho així la tradicional* sanetat d'aquest periòdic.

Desitja-li, confiat en la seva intelligència i patriotisme, els majors èxits en la seva difícil situació. Salut.—Josep Serran, director de "La Correspondencia de España".

N'AGUILERA I EN SANCHEZ TOCA

Aquesta nit s'han tingut notícies que En Sánchez Toca ha rebut una lletra del general Aguilera, *expressant-se aquest en termes bastant durs sobre* la seva actuació en contra del Consell *Suprem de Guerra i Marina* en el transcurs del debat sobre la concessió del suplicatori per processar el general Berenguer.

El senyor Sánchez Toca, *estimant una incorrecció aquest document,* sembla que té *el propòsit* de llegir-lo demà al Senat.

El Govern coneix l'assumpte i està profundament preocupat per les derivacions que pugui tenir i perquè pot involucrar el plet de les responsabilitats, tota vegada que el Govern es troba amb la dificultat de destituir en aquests moments el general Aguilera de la presidència del Consell Suprem de Guerra i Marina.

LES INFORMACIONS D'EN PORTELA

Al Consell de ministres s'ha llegit l'informe previ tramès pel governador civil de Barcelona, anunciant que en remetrà un altre més extens.

Les notícies que transmet En Portela són satisfactòries, abrigant l'esperança que pot reduir-se el terrorisme.

Afirma En Portela que ha probat una assistència concreta en tots els organismes de la ciutat comtal, i que dins de les lleis, emprant tots els mitjans amb energia, es podrà resoldre el conflicte de Barcelona.

INFORMACIO D'ESPORTS

(Extractat de la nostra Edició especial de dilluns)

FUTBOL

ELS PARTITS DE TERRASSA

PRIMER DIA: SABADELL I TERRASSA EMPATEN A TRES GOLS

Amb tot i que el Terrassa al segon temps ha pogut refer el seu marcador, aconseguint nivellar-lo amb el del seu contrincant, ens ha satisfet més pel conjunt a la primera part.

Sobretot hem de constatar que de no ésser per causa del porter, el Terrassa, no obstant i tot, hauria sortit triomfant i, per tant, guanyador del Trofeu.

En Barceló no és jugador per a un equip com el Terrassa i a ell únicament hem de culpar dels tres gols que li foren entrats.

Quant a la defensa, hem pogut veure novament el gran i elegant joc d'En Massaguer, el qual ens ha meravellat amb les seves intelligents jugades. El seu company, complidor.

Els mitjos, a la primera part, desfets completament; en canvi, a la segona, al revés dels seus companys d'equip, han sabut entendre's i passar bones pilotes al davant.

Aquest, poc eficaç; només hi hem sabut veure que En Santolària, N'Argemí i En Canals; la resta ha secundat més o menys voluntariosos.

Del Sabadell, En Taché ha defensat amb molt d'encert la seva porta; solament hem de culpar-lo del tercer gol, que hauria evitat amb una més gran voluntat.

La defensa, molt bé Cabedo i voluntariós el seu company; no obstant, han desenrotllat un conjunt notable, el qual ha desbaratat tota intenció de la davantera terrassenca.

Dels mitjos, que han actuat en un conjunt variat, hem vist relluir la figura d'En Desveus, que cada dia es va formant millor jugador.

La davantera ha jugat molt cohesionada, la intelligència de la qual els ha portat a un domini moral damunt els seus contrincants. A la segona part, però, han decaigut un xic, de la qual cosa s'han aprofitat els terrassencs amb escreix.

De l'arbitratge se'n cuidà En Peris, el qual, bastant passada ja l'hora anunciada per començar el partit, ordenà l'arrenglerament dels equips.

El Terrassa es presentà: Barceló, Massagué, Torella (A.), Torrella (J.), Papell, Segarra, Parera, Redín, Argemí, Canals i Santolària.

El Sabadell: Taché, Cabedo, Sorribas, Morera, Llumà, Desveus, Molins, Bertrand, Arnet, Font i Sans.

SEGON DIA: TERRASSA I BARCELONA TAMBE EMPATEN A TRES

El partit fou durament disputat, tenint a darrera hora els barcelonins que emprar-se a fons per contrarrestar el joc dels locals, quen en arribar al mig temps portaven avantatge d'un gol a zero.

Després En Samitier, fent un gran esforç, aconseguí tres gols, que, amb altres dos d'En Redín foren l'empat.

A MASNOU EL BARCELONA VENÇ EL JUPITER PER 10 A 0

Al camp del Club Deportiu de Masnou contengueren ahir el F. C. Barcelona i el C. D. Júpiter, en l'avinentesa d'escaure's la Festa Major d'aquella població.

Havia despertat el partit una gran expectació, i fou nombrosa la concurrència que hi acudí tant de Barcelona com de tots els pobles de la rodalia.

Es disputaven una magnífica copa donatiu del marquès de Masnou, el qual senyor fou convidat pels capitans d'ambdós equips per tirar el kik-off.

Defensaven els colors del Barcelona: Platko, Torralba, Conrad, Bosch, Apariçi, Carulla, Vinyals, Martí, Pascual, Samitier i Cella I.

Lluitaren pel Júpiter: Vallespí, Calvo, Reyes, Umbert, Calbeó, Bumbau II, Gil, Ventura, Sotillos, Martínez-Sagi i Gimeno.

La part interessant de la lluita fou la primera part, en el sentit esportiu, puix que a la segona tan sols podien sentir-se complaents els partidaris a ultrança del club blau-grana en veure que el marcador avançava d'una manera prodigiosa un nombre de gols que no és molt corrent, es conseguixen tractant-se d'una lluita entre clubs de primera lliga.

El joc del Club Deportiu Júpiter fou excellent al primer temps per part de tots els seus components, i únicament Vallespí no estigué a l'altura, flaquejant un xic d. defensa Calvo.

Tan mateix, però, no pot pas hom inculpar-se el porter de tots els gols entrats, quix. a la segona part hi hagué moments que els defenses el deixaren sol i pogueren els contraris fer el que se'n de materialment afusellar-lo.

L'ala esquerra fou superior a la dreta, en conjunt sobressortint Gimeno i Ventura.

Tocant al joc del Futbol Club Barcelona, el conjunt desenrotlla... quan veiérem la distribució i composició de l'equip a la sortida al camp.

... Bru Cella I, especialment el primer temps, el que estigué més insegur, refent-se un xic a la segona part, i tots els restants compliren a bastament, essent una llàstima que Pascual el pes de la carn li produeixi tan aviat el cansanci.

Jutjà el partit Sampere, i no veiérem ningú que en quedés content.

LA UNIO ESPORTIVA DE SANS BAT EL "METEOR", DE PRAGA, PER 4 A 4

Amb motiu de celebrar-se el partit a benefici de la Germandat dels Carters de la "provincia" de Barcelona, el camp vell del F. C. Barcelona es veié força concorregut.

Es tractava de presenciar una nova exhibició de joc txec, al qual tan aficionat hi és el nostre públic: el nou equip "Meteor", sense posseir, de molt, la formosa tècnica d'altres del seu país que ens han visitat (puix si entràvem en el terreny de les comparacions caldria convenir en una evident inferioritat), ni exhibint tampoc la riquesa de combinacions d'aquells altres a què ens referim, té, no obstant, un bon conjunt i dominen la bala de bella faisó. Llur complexió atlètica el fa també un gran equip en presentar-se al terreny i en què l'individu es destaca amb vigor.

Els mitjos complelxen, sense arribar mai a igualar-se a d'altres línies conegudes pel nostre públic; potser que el centre sigui el millor.

Quant als defenses, no són més que regulars, i el porter en general se'ns aparegué inseguir. La seva actuació, ahir almenys, fou desastrosa.

La Unió Esportiva de Sans, en conjunt, jugà encertadament; feu gala d'una gran fogositat, i l'entusiasme dels seus components la feu, a vegades, superar-se als txecs, amb tot i que la formació atlètica d'aquests darrers era per a imposar-se davant d'ells.

Cal remarcar que En Pedret tornà a fer gala d'una gran seguretat; d'ençà algun temps que semblava decaure en les seves facultats, mes ahir, contra els txecs demostrà que no és pas així, la qual cosa celebrem de veres. Deturà boles de molt perill.

En general, ja hem dit que l'entusiasme fou la nota sobresortint en la tasca d'aquest equip; afegim-hi que la seva davantera semblà mostrar-se més decidida i menys dubtosa, qual defecte tantes volteshavíem hagut d'assenyalar-li.

Els equips s'arrenglararen de la següent manera:

"Sans": Pedret, Borràs, Molió, Mascarell, Badal, Calvet, Laga, Tonijuan, Felip, Jeva i Oliveras.

"Meteor": Sabak, Sana, Novacek, Sinabl, Soukoda, Paulen, Uchvicka, Rysavy, Zdasky, Kostrounek i Rohlicek.

EL BADALONA I EL GRACIA SPORTS CLUB FAN MATCH NUL

Amb un ple a vessar tingué lloc aquest partit.

Sota l'arbitratge de l'Ainó s'alinen pel Badalona:

Bru, Vila, Moscardó, Rodrigo, Mauricio, Ganes, Ricardin, Martí, Giró, Longas, Allen.

I pel Gràcia:

Solé, Saura, Vidal, Cortés, Brunet, Plazas, Lapena, Peidró, Pineda, Orriols.

Surten els locals, arribant fins a la porta d'en Solé, xutant en Ricardin i anant la pilota a kik.

S'animen els gracienes, posant en perill la porta d'en Bru, qui detura un xut fortíssim d'en Pineda. Corner contra el Badalona, tirant-lo l'Orriols fora. Domini dels gracienes i gol de Pedró, d'una bonica centrada d'Orriols.

Continua l'atac local, tirant-se una altra corner contra el Gràcia. Saura envia la pilota a Orriols, arribant aquest fins als defenses locals, xuta i envia l'esfèric als núvols.

Anoten encara dues magnífiques parades d'en Bru, lluint-se pels locals Roncé i Ricardin, i pels forasters Solé, Saura i Peidró.

En començar, en Pineda s'ha retirat, substituint-lo en Calatayud. Centrada la pilota, apoderen de la mateixa els gracienes, posant en perill la porta local, salvant els defenses a córner. Altra córner es tira sense resultat pràctic. Avanç local, passa de Martí a Giró xutant aquest, però l'envia un metre alta. Free-kik contra Badalona, que tira Orriols i para Bru fàcilment.

L'Arbitre, amb molta voluntat.

EL CAMPIONAT DE CATALUNYA DE SEGONA CATEGORIA A REUS

S'ha jugat el primer partit eliminatori del Campionat català de segona categoria, davant d'un públic molt nombrós.

Ha constituït una victòria neta i contundent dels Campions llevdatans que han guanyat per quatre a dos.

Els reusencs, a la primera part, han dominat força, però inútilment, a causa de la manca de cohesió en els seus davanters. S'arribà al descans amb el resultat de dos a un, favorable al Tàrrega.

A la segona part, aquests s'han crescut talment, que no han fet més que accentuar llur esclatant victòria.

L'arbitratge d'En Castillo ha resulta encertat.

Els equips s'havien arrenglerat com segueix:

Tàrrega: Pont, Bonastre, Segul, Santamaria, Balcells, Llobera, Güell, Ribot, Janoro, Segura i Busquets.

Reus: Pellicé I, Fuguet, Vernet, Blai, Pellicer II, Salvadó, Magrinyà, Oliva, Pallejà, Fort i Domingo.

El Tàrrega ha jugat amb gran entusiasme, desenrotllant un joc de ràpida combinació, però desapassionadament hem de fer constar que el resultat del marcador no ha correspost el partit, ja que el domini del Reus ha estat ben palesat.

Del Reus, la línia de mitjos la millor, els davanters indecisos i poc ràpids en el xut.

REM

A TARRAGONA TRIOMFEN NETAMENT ELS ALACANTINS

Resultat de les regates a rem organitzades pel Club Nàutic d'aquella capital i que han constituït un èxit complet, si bé esportivament, pels equips locals ha estat la jornada ben penosa.

Yola a quatre remers i timoner, debutants (inter-clubs)

Primer.—"Arrea", del C. de Regates d'Alacant, tripulat per Garcia, Guakines, Berenguer, Pagan; timoner, Porcel; temps: 8 m., 50 s., 2 quints.

Segon. — "Salou", del C de M. de Barcelona, tripulat per P. Perez, Aubi, Valls; timoner, Auglada; temps: 9 minuts, 2 quints.

Tercer.—"Morató", del C. de M. de Barcelona, tripulat per Sala, Compte, Rafel, Taullot; timoner, Domingo; temps: 9 m., 3 s., 1 quint.

Quart.—"Tarragona", del C. N. de Tarragona; temps: 9 m., 13 s.

Yola a dos remers i timoner (Campionat d'Espanya)

Aquesta regata perdé tot l'interès, ja que solament es presentà l'equip del C. de M. de Barcelona, tripulant el yol "Cambridge" l'Otin i Lamarca, timoner Viladot, que feren el recorregut en 11 m., 27 s., 4 quints.

Yola a quatre remers i timoner (Campionat d'Espanya)

Resultat:

Primer.—"Arrea", del C. de Regates d'Alacant, tripulat per Cartetalà, Schlalter, Jordà, timoner Porcel, temps 8', 33", 2 quints.

Segon.—"William Tarlo", del Club Nàutic de Tarragona, tripulat per Alasan, Dalmau, Galofré, Piñol, timoner Aymerich, temps, 8', 40", 2 quints.

Tercer.—"Morató", del Marítim de Barcelona, temps, 8', 50", 4 quints.

Quart.—"Salou", del C. de Mar de Barcelona, temps, 8', 54", 4 quints.

De sortida tots els equips emprenen un tren fortíssim, avalant la davantera Tarragona i seguit d'Alacant; els barcelonins segueixen quasi junts: els tarragonins són els que inicien primer la virada, però la perícia d'En Porcel fa que sigui Alacant el que primer en surti, el Club de Mar i el Marítim surten simultàniament. els del C. de M. es disposen a fer un màximum esforç, però Tarragona, amb l'ard[illegible] de la lluita que té entaulada amb Alacant, es posa en les seves aigües i sense altra variació és marcada l'arribada en l'ordre consignat.

WATER-POLO

EL CAMPIONAT DE TERCERA CATEGORIA

C. N. ATLETIC, 2 — C. DE MAR, 2

El primer gol l'aconseguí En Gibernau, fruit d'una bona jugada d'ell mateix.

No tardaren els del Club de Mar en assolir l'empat, obra d'En Cardiel, finint al cap de poc el primer temps.

Represà el partit, el Club de Mar dominà, degut al defalliment d'alguns novells jugadors de l'Atlètic. Aquest domini es tradueix en un gol que obté l'excellent davanter Cardiel.

La victòria del Club de Mar semblava assegurada, però a causa d'una falta d'un defensa, En Sierra llIura la pilota a En Muntané, qui, estant completament desmarcat, aconsegueix l'empat.

I sense poder-se variar el resultat, finí l'encontre.

Jugaren pel Club de Mar: Font, Cabanes, Cortina, Sennyà, Queralt, Cardiel, Ferreras.

Per l'Atlètic: Fèlix, Ferrer, Sierra, Muntané, Gibernau, Artigas i Díaz.

Els millors jugadors foren En Font i En Cardiel pel Club de Mar, i En Fèlix i En Gibernau, per l'Atlètic.

Arbitrà En Ludwing, amb la seva habitual discreció.

C. N. SABADELL, 3 — C. N. BARCELONA (B), 2

El Barcelona presentà els següents jugadors: Feu, Palau, Izquierdo, Bellavista, Ribas, Balcells, Montserrat, i el Sabadell arrenglerà els següents: Font, Vila, Ausió, Planell, Blanes, Ramonet i Galan.

Fou el partit un domini del Sabadell, el puntal del qual és En Galan, que lluità molt i gràcies a ell aconseguí el seu equip la victòria per tres a dos.

Abans d'acabar-se el partit, En Balcells es retirà indisposat, fent-ho poc després En Montserrat, i quan l'equip del Barcelona quedava solament l'equip derrotat.

C. N. BARCELONA (A), 4 — C. N. MATARO, 0

Sota l'arbitratge d'En Balbes, s'arrenglaren els equips en la forma següent:

Barcelona: Casanellas, Bona, Sa[illegible], Galilea, Fanés, Estapé i Tort.

Mataró: [illegible], Alberti, Julià, C[illegible], Pons, Ciró, Tuné i [illegible].

Començat el partit, tot seguit es veié la superioritat del Barcelona, que dominà tot el temps. No desmaiaren els mataronins, defensant-se molt bé.

Quedaren 4 a 0, entrats tots a la primera part, obra d'En Ferrés el primer, l'Estapé dos i un En Tort.

En l'equip del Barcelona cada cop que el veiem actuar notem un millorament de tècnica i més gran concepció de joc. De continuar així, els esperen esclatants victòries en l'esdevenidor.

ESTAT ACTUAL DEL CAMPIONAT

3.ª Categoria	P. J.	Punts
Barcelona (A)	3	9
Sabadell	3	7
Atlètic	3	6
Club de Mar	3	5
Mataró	3	3
Barcelona (B)	2	2

ATLETISME

LA II SEGONA REUNIO D'ENTRENAMENT

Nosaltres, en conèixer els temps emprats a cobrir algunes distàncies, objectàrem als organitzadors que sens dubte els cronografs no estaven degudament comprovats, a lo qual se'ns contestà que les dites marques havien estat registrades per qualques cronometradors i que, per tant, no calia dubtar de les mateixes.

Amb tot, i pel que respecta als 5.000 metres, qual temps registrat fou de 16 minuts, 11 segons, segurament se sofrí una equivocació en comptar les voltes. Els 60 metres foren coberts en 6 segons, marca que no pot tampoc acceptar-se.

La lluita despertà molt d'interès, obtenint-se els següents resultats:

60 metres

1. Badias (C. N. B.).
2. Serradell (R. C. D. E.).
3. Baudes (C. N. A.)

Fou en aquesta prova en la qual el cronometratge no respongué com calia, cobrint el vencedor la distància en 6 segons (?).

150 metres

1. Badias (C. N. B.), 19" 4-5.
2. Dasca (R. C. D. E.).
3. Baudes (C. N. A.)

Després de formosa lluita resultà també vencedor En Badias, el qual s'ha mostrat, en els entrenaments fins avui celebrats, com un excellent *sprinter*, que aquesta temporada pot donar més d'un disgust.

300 metres

1. Badias (C. N. B.), 41 s.
2. Aiximeno (idem).
3. Dasca (R. C. D. E.).

Com en els 150 metres, guanyà netament En Badias, amb tot i portar dos primers llocs.

800 metres

1. Barbarà (R. C. D. E.), 2' 16".
2. Balaguer (C. D. E.).
3. Baudes (C. N. A.).

En aquesta prova es revelà el novell corredor de l'Espanyol En Barbarà, qui sense ésser inquietat, si bé atluixant considerablement a la segona meitat, arribà a la meta bastant tres[illegible].

5.000 metres

1. Vives (R. C. D. E.).
2. Alabert (F. C. B.).
3. Carlos (R. C. D. E.).

El temps emprat pel guanyador, el qual cada dia es més avença en les curses de fons, no pot acceptar-se per les causes que exposem anteriorment.

5.000 metres (marxa)

1. Solé (U. E. S.), 25' 40".
2. Farell (F. C. A. S.).
3. Sirvent (F. C. B.).

La victòria d'En Solé fou el premi merescut a la seva constància, resultant la prova molt interessant.

Llançament del pes

1. Algé (F. C. B.), 11,22 metres.
2. Giménez (C. N. B.).
3. Ferro (C. D. E.).

Fàcil victòria de l'Algé sobre els seus contrincants, si bé ens diuen que el pes no era reglamentari.

Llançament del disc

1. Giménez (C. N. B.), 28,25 m.
2. Algé (F. C. B.)
3. Aiximeno (C. N. B.).

Resultà la prova força interessant, aconseguint En Giménez batre el probable vencedor per 37 centímetres solament, després de freqüents igualades.

PILOTA BASCA

FINAL DE TEMPORADA

Al Frontó Comtal es jugaren ahir al matí dos partits de pilota a cistella, entre socis de la Societat d'Esport Basc, final de la seva brillant temporada.

A les onze lluitaren Zamora i Mas (*roigs*), contra Ferrer i Palmada (*blaus*).

De bell antuví avançaren els blaus fins al punt 0, en el qual els roigs igualaren sortint endavant i, a força d'un gran joc, arribaren a portar fins a dotze punts d'avantatge arribant als 40 quan els blaus en tenien 23.

A les dotze sortiren a la canxa En Jaumà i En Bo (Joan), amb faixa vermella, i En Balet i En Rovirosa, blava.

El partit fou força interessant i portava traces d'acabar amb una victòria de la parella Jaumà-Bo per trobar-se 37 per 31, quan una pilota lesionà seriosament En Rovirosa, suspenent-se l'encontre.

Amb aquest partit ha finit, doncs, la temporada d'esport basc.

CICLISME

UNIO CICLISTA DE TERRASSA

CURSA DE 50 QUILOMETRES

A tres quarts de nou es donà la sortida. Hi són [illegible] els millors corredors de tercera categoria i neòfits, en nombre de 31.

A la segona volta novament En Casas és perseguit per la dissort, una pana de la màquina produeix una caiguda, caient-li damunt En Reguit i resultant lesionats, motiu pel qual hagueren d'abandonar.

Les baixes dels corredors són continues degut al mal estat de les carreteres, que estan intransitables.

A la volta tercera En Bisbal accelera la marxa desfent-se de l'escamot i classificant-se en primera posició, amb 6 minuts d'avantatge a la resta.

LA CLASSIFICACIO

1. Josep Bisbal, 1 h. 40 m. 20 s.
2. Prat, 1 h. 46 m.
3. Riera, 1 h. 46 m. 1/5.
4. Vilaseca, 1 h. 46 m. 2/5.
5. Segalés, 1 h. 46 m. 3/5.
6. Aragts, 1 h. 46 m. 10 s.
7. Carbonell, 1 h. 48 m.
8. Cruz, 1 h. 48 m. 20 s.
9. Sanz, 1 h. 49 m.

ESTRANGER

AUTOMOBILISME

EL GRAN PREMI DE BRESCIA

Brescia, 2.—En la carrera per a dos litres ha arribat Carles Masetti, el qual recorregué [illegible] quilòmetres en cinc hores, tres minuts i vint-i-dos segons. En la carrera per a tres litres ha triomfat Juli Masetti, per cinc hores disset minuts.—Havas.

EL DE TOURS

Tours, 2.—Gran Premi de l'Automòbil.

Vint-i-tres concursants s'han disputat el premi corresponent a un recorregut de 298 quilòmetres.

El primer en arribar ha estat Labma, que ha fet el trajecte en tres hores, 41 minuts, 17 segons 4 quints de segons, portant una velocitat mitja per hora de 80 quilòmetres 497 metres.

El segon ha estat Boeckl, que ha emprat tres hores, 49 minuts i 21 segons.

Ha arribat en tercer lloc Desvaux, amb tres hores, 52 minuts i 45 segons. —Havas.

TENNIS

EL CONCURS DE WIMBLEDON

Wimbledon, 1.—Campionat de lawn-tennis. Segon partit eliminatori.

El comte de Gomar i el senyor Flaquer, espanyols, venceu a Mauro Dordato i Davson, per 9-7, 6-3, 4-6 i [illegible].—Havas.

AVIACIO

HA ACABAT EL CONGRES INTERNACIONAL

Londres, 1.—Ha acabat el Congrés Internacional d'Aviació amb una grandiosa desfilada aèria, en la qual prengueren part un centenars d'avions.

L'acte fou presenciat pels Reis d'Anglaterra.—Havas.

Foment Hipotecari
MANCOMUNITAT DE PRESTECS DE CATALUNYA
HIPOTEQUES
PRESTECS PERSONALS
Ajudada per la majoria dels Ajuntaments i Rectors de Catalunya
Condicions més ràpides que les del Banc Hipotecari d'Espanya
Despatx de l'ADVOCAT ASSESSOR: Carrer de la Canuda, 12, 2.
Hores d'oficina de 8 a 1

SUBSCRIPCIÓ PÚBLICA

DE

50.000 Obligacions

DE LA

Unió Elèctrica de Catalunya S. A.

al 6 per 100 d'interès

Lliure d'impostos vigents i garantides subsidiàriament per les Companyies

BARCELONA TRACTION LIGH & POWER C.° I ENERGIA ELÉCTRICA DE CATALUNYA

"La Unió Elèctrica de Catalunya, S. A.", amb un capital accions de 20 milions de Pessetes, completament desemborsat, ha estat constituïda per tal d'assumir la direcció del subministre de la producció elèctrica de les dues Societats productores, la "REGADIUS I FORÇA DE L'EBRE, S. A." i l'"ENERGIA ELECTRICA DE CATALUNYA, S. A." que en l'any darrer ha arribat a 331 milions de K. w. hs.

En remuneració de la intervenció esmentada, ambdues Societats esmentades productores han garantitzat a la "UNIO ELECTRICA DE CATALUNYA, S. A." per tot el període de vida d'aquestes Obligacions la percepció d'un cànon d'1,1 cèntims de pesseta per k. w. hs. venut, summe que importa sobre les xifres de 1922, Pessetes 3.669.000, ha estat afectada per la Unió Elèctrica de Catalunya, S. A. en garantia del pagament de l'anualitat d'interès i amortització de les seves Obligacions.

L'esmentat cànon és revisable periòdicament de tal faiso que en tot temps cobreixi l'anualitat d'interès i amortització de les esmentats Obligacions.

La venda de k. w. hs. de la "REGADIUS I FORÇA DE L'EBRE, S. A." i de l'"ENERGIA ELECTRICA DE CATALUNYA, S. A.", en els cinc anys darrers és com segueix:

Anys	K. w. Hs. venuts
1918	269.326,188
1919	233.787,098
1920	257.370,543
1921	266.143,766
1922	331.913,444

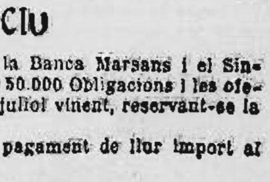

La Unió Elèctrica de Catalunya, S. A. ha adquirit la totalitat del capital accions de l'Energia Elèctrica de Catalunya, S. A., i els valors de la qual, així com el restant actiu social, queden especialment afectes a les Obligacions que s'han creat, sense que pugui la Companyia crear cap títol de caràcter igual o preferent que gravi els bens que en l'actualitat posseeix la Companyia.

Les 50.000 Obligacions que s'emeten forman part de les 100.000 creades són al portador, de 500 Pessetes nominals, al 6 per 100 d'interès anual, lliures d'impostos vigents, amortitzables a la par per sorteigs anuals en un termini de 40 anys a comptar del dia primer de juliol de 1926, reservant-se la Societat el dret d'anticipar l'amortització de totes o d'una part de les esmentades Obligacions, bé per sorteig o per compra en Borsa.

CONDICIONS DE SUBSCRIPCIO

Un Sindicat integral per la Societat Anònima Arnús-Garí, la Banca Marsans i el Sindicat de Banquers de Barcelona, ha adquirit en ferm aquestes 50.000 Obligacions i les oferirà en la subscripció pública que s'obrirà el dia 3 del mes de juliol vinent, reservant-se la facultat de declarar-la coberta en tot temps.

Les demandes se serviran per l'ordre que es rebin, contra pagament de llur import al tipus de

93 per 100, o siguin 463 Pessetes

per Obligació i remesa de les carpetes provisionals representatives de les matoixes, proveïdes de cupó de primer d'octubre.

La cotització a la Borsa de Barcelona serà sollicitada immediatament.

Barcelona, Juny de 1923.

Llocs de subscripció:

Societat Anònima Arnús-Garí
Banca Marsans, S. A.
Banca Tusquets, S. A.
Fills de F. Mas Sardà
Jover i Companyia
Banc de Catalunya
Soler i Torra Germans
Banc de Préstecs i Descomptes
Banc Urquijo Català
Banca Mir, S. A.
Garriga Nogués Nebots, S. en C.
Fills de Magí Valls
Nonell Germans
Nebots de Parassols i Companyia
Rosés i Companyia

CASSA DE LA SELVA: Bosch i Codolà, Jubert i Presas.
GRANOLLERS: Banc de Granollers.
REUS: Banc de Reus de Descomptes i Préstecs.
RIPOLL: P. Suñer Ferrer.
SABADELL: Banc de Sabadell.
TARRAGONA: Banc Comercial de Tarragona.
TARRASSA: Banc de Tarrassa.
TORTOSA: Banc de Tortosa.
VALLS: Banc de Valls.
VILANOVA I GELTRU: Banc de Vilanova.

Gaseta local

Enriqueta Uriach Serra, de tretze anys, fou agafada entre dos vagons, al moll d'Espanya. A la casa de socors del Passeig de Colomb se li apreciá una congestió pulmonar de pronòstic greu.

Per a cines de família

no hi ha com la Casa Cuyàs: Portal de l'Angel, 11.

Josep Pedros Mengual, de trenta nou anys, fogoner, caigué de la coberta del vapor "Barcelona", de la Companyia Pinillos, a la fogonera, trencant-se la cama dreta i produint-se una ferida greu a la regió occipito-parietal.

AIGUA IMPERIAL

Tricot seda, vestit 25 pessetes, 6 pams d'ample. Mitges i mitjons seda extra, 1'50 parell. Còrsega, 318, entre Passeig de Gràcia i Claris.

CORDILLERA

Vi blanc, 0'75 amp. litre
Cellers **ARNO & MARISTANY**

Al bar "Can Paco", del carrer del Comte de l'Assalto, un desconeguts que fugiren agrediren amb un ganivet a Ramon Xillada Anelo, de vint-i-set anys, produint-li una ferida contusa a la regió occipital.

PARAIGÜES Ferran, 14, casa **CLAPES**

Prosseguint la tasca educadora que l'Obra de Max Bembo s'ha imposat, ha reorganitzat l'orfeonat que havia creat, havent nomenat director del mateix al jove i entusiasta mestre En Josep Abir. Actualment l'orfeonat està compost de 200 nens i nenes, als quals se'ls dóna classes de solfeig gratuïtament. Aquests infants han estat escollits de la fundació "Reis Max Bembo", els infants de la qual reben assistència mèdica i farmacèutica a càrrec dels facultatius de l'Obra.

DESSUADORS IMPERMEABLES PER A VESTITS

Extens assortit

CASA ROSICH

Ronda de St. Pere, 7
Plaça Santa Anna, 6
Tapineria, 33

Encerats i Impermeables
ROSICH S. A.
BARCELONA

Ha estat premiat amb diploma de Gran Premi al XI Concurs Exposició Internacional d'Alimentació, Higiene i Agricultura, el distingit enginyer industrial N'Alfons Garcia Font.

VANOS CARDUS
Portaferrissa, 10

La Secció Barcelona del Sindicat de Metges de Catalunya, es dirigeix a tots els metges associats que posseeixin automòbil dedicat exclusivament a l'*exercici de la professió, pregant*los l'assistència a la reunió que tindrà lloc a l'estatge social, Santa Anna, 28, primer, *el propvinent dijous*, dia 5 de juliol, a les deu de la vetlla, per acordar els mitjans d'obtenir una tarifa única *i rebaixada* respecte d'impostos i contribució.

CARTUJANO

Vi blanc, 0'85 amb lit.
Cellers **ARNO & MARISTANY**

Presidida pel tinent d'alcalde senyor Vilaseca, se celebrà la subhasta per adjudicar els llocs vacants als mercats. Molts d'ells ho foren a preus superiors al de la subhasta.

Si encara no useu la làmpara

VULCAN 1/2 WAT

assageu-la i l'adoptareu

Rambla Flors 26, botiga

A l'Ajuntament es rebé una instància de l'Agrupació de veins del carrer de la Boqueria i tranversal, sollicitant autorització per poder collocar fanals artístics en substitució dels actuals, amb exempció de drets.

Aparells fotogràfics

garantitzats i econòmics els trobareu a la Casa Cuyàs: Portal de l'Angel, 11.

El comte de Sert ha passat les darreres festes a Terramar (Sitges).

A dos quarts d'onze d'ahir fou portada al dispensari de Sant Andreu la nena Maria Penalva, d'onze anys, que vint-amb els seus pares a la plaça Mercadal, núm. 8, baixos, la qual estant enfilada a un reixa de la Societat "La Luz Andresense" de l'esmentada barriada, tingué la desgràcia de què se li enganxés un dels ferros de la reixa amb un anell que portava, produint-se l'amputació traumàtica del dit anular dret, de pronòstic reservat.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te

cada dia te **dansant** de 5 a 2/4 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

Han ingressat a la Caixa de Pensions, durant l'última setmana, les següents quantitats:

Per particulars i pomell "Flors d'Ametller, 1.273 ptes.; pomell "Violetes, 69'60 ptes.; pomell "Angelic de la Verge Maria", 15 ptes.; pomell "Flors de Taronger", 100 ptes.; pomell "Vers el Cim", 200 ptes.

Fins ara, el total ingressat és de 6.815'60 ptes.

La llista de donants serà detallada en els Suplements d'*Amfora*, que pupublicarà el Patronatge.

Esperem que els Pomells seguiran ingressant cada quinze dies les quantitats recaptades, encara que no arribin a cent pessetes.

JOIES VILANOVA UNIO, 6

L'esposa del nostre particular amic senyor Miquel Bohart i Munnè ha infantat una formosa nena. Enhorabona.

Diumenge, a les onze de la nit, tingué d'ésser auxiliat al dispensari del carrer de Sepúlveda en Bibià Torres, habitant al carrer de Ramelleres, número 5, quart, primera, d'ofici tramviaire, el qual en anar a pujar a un tramvia en marxa, tingué la desgràcia de relliscar i caure, produint-se, segons el diagnòstic, probable fractura de la onzena costella esquerra, i ferida contusa a la regió occipital esquerra, de pronòstic greu.

El fet ocorregué a la Ronda de Sant Pau, davant del carrer de Parlament.

El pacient fou traslladat a l'Hospital Clínic.

El millor obsequi per a les vacances és un aparell fotogràfic de la Casa Cuyàs: Portal de l'Angel, número 11.

Rebaixes veritat

Només de l'1 al 15 del corrent, en loas d'olles, casseroles, pots, etc., etc., en alumini extra.

REVERAS I GELADORES
Llorens Gns, Rbla. Flors, 30

Xampany Baqués
El de millor bouquet
Guardiola de Fontrubí

CASA AMOBLADA
a Santa Coloma de Farnès.
Detalls: Portal Nou, 46, segon primera.

Al carrer de Pere IV, passat el fielat de consums, hi hagué diumenge una topada entre els tramvies, ascendent i descendent, números 452 i 327.

De resultes de la topada, hagueren d'ésser auxiliats als dispensaris de Sant Martí i del Taulat, les següents persones:

Estela Mañé Garcia, de 14 anys, contusió abdominal, pronòstic reservat; Maria Morató Morella, de 39 anys, contusions lleus; Catarina Capella Expòsito, de 46 anys, vàries ferides al cos, reservat; Pérez Martinez Sauludo, de 28 anys, fractura del fèmur dret, pronòstic greu; Antoni Vencerrey, de 40 anys, ferida incisa a la mà dreta, pronòstic lleu; Encarnació Recio Gómez, de 24 anys, sis ferides a diferents parts del cos i contusions i escoriacions regió esquerra, de pronòstic lleu; *Pere Puray Fari, de 50 anys,* contusió al tòrax, de pronòstic greu; Dolors Pons Prio, de 51 anys, contusions de pronòstic lleu; Josep Nicolàs Aparicio, de 31 anys, habitant a Badalona, i Maria Saludas Gómez.

La guàrdia civil es féu càrrec dels dos conductors que tenen els números 1.181 i 1.227.

Acudí al lloc del sinistre el tinent d'alcalde del districte, senyor Martí Matons.

Els ferits foren portats al seu domicili.

ELS ESPECTACLES

TEATRES

Teatre Català Romea

Telèfon 3500 A. Companyia **Martínez Sierra.** Primera actriu, CATARINA BÁRCENA

Avui, en honor i benefici de la genial actriu **Catarina Bárcena.** Dos grans espectacles. Tarda, a les cinc. Dues grans creacions de la eminent actriu:
EL DILEMA i
HABLE V. CON MI MAMA
Preus econòmics. Nit, estrena de
CORAZON DE MUJER
de H. Maura.—Demà, comiat de la companyia. Tarda i nit. **Corazón de mujer.** Es despatxa a comptaduria.

Gran Teatre Espanyol

Telèfon 1242 A

Diumenge, 8 de juliol, a dos quarts de cinc de la tarda i a les deu de la nit, inauguració dels 8 únics dies que es projectarà les sensacionals pellícules (exclusives d'aquesta Empresa)

EL MISTERI D'ORIENT
i
LANDRU
EL MODERN BARBA AZUL
(4,000 metres)

TOTS ELS DIES, a dos quarts de cinc de la tarda i a les deu de la nit, es projectaran espatarrants pellícules.

Aquest teatre el perfumen diàriament amb perfum ASTRA les [illegible] IDEAL, del carrer de Sant Pau, 74 bis, Sant Ramon, 9 i carrer Nou, 73.

Teatre Còmic

Gran companyia lírica de sarsuela, opereta i revistes, dirigida pel primer actor **Enrio Beut.**

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts de cinc, gran matinée popular: I, La sarsuela **La alegría de la huerta,** pel notable tenor senyor Sanchiz; II. La sarsuela en un acte **La viejecita;** III. Reposició de la sarsuela en un acte **Molinos de viento.** Butaques de primera classe, 2 *pts.*; de segona, 1'50, franques les altres localitats.

Nit, a dos quarts de deu, exitàs colossal de la farsa lírica en tres actes, del mestre Lleó,

¡AVE CESAR!

Títols dels quadros: I. **Las Gamelas;** II. **La Via Patricia;** III. **El circo romano;** IV. **La orgía.** Riquíssim vestuari nou. Superb atrezzo. Decorat de Morales i Vars i *Batlle* i Amigó. Augment de cors. Nombrosa comparseria. Banda de trompetes i tambors per les segones tiples. **Imponderable bellesa de presentació! El mai vist al Paral·lel!**

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia del Teatre Infanta Isabel de Madrid

Direcció, Artur Serrano

Avui, dimarts, tarda:
La Pimpinela Escarlata
Nit, **Planchall** i
Currito el de las guitarras
o **El gordo de Navidad**
Totes les tardes:
La Pimpinela Escarlata
Ultimes representacions

ELDORADO

Companyia còmico-lírica
PRADO-CHICOTE

Demà, dimecres, tarda, a les cinc. Nit, a les deu
Presentació de la companyia

Amb cinc quadros, en vers i prosa, de Lluís Linares Becerra i Xavier de Burgos, música dels mestres Quislant i Badia,

QUE TE CREES TU ESO!...

La sarsuela en un acte i quatre quadros, d'Angel Caamaño, música de Quislant i Badia,

De Miraflores y... a prueba!

CIRC DEL BOSC

(Parc d'Istiu). Deliciosa temporada. Deliciós jardí. Avui, a les deu nit. Grandiós èxit, **Guy,** formidable èxit del **Bòlido,** en el seu emocionant salt a 32 metres al jardí; **Els homes ocells. La Foca** amb servell humà, canta, riu, aplaudeix, fa malabars, meravellosa atracció. Nota: Dijous, a dos quarts de cinc tarda. Grandiosa matinée infantil, amb presents als nens.

Teatre Barcelona

Telèfon 314 A
COLISEU DE VARIETATS
Temporada 1923-24

Avui, dimarts, tarda i nit. Projecció de notables pellícules. **Succés** de la simpàtica ballarina **Alondra**

Debut dels cèlebres comediants excèntrics
Franck Pichel & Scales
L'ovacionat transformista **Lampo.** Grans ovacions a la eminent tonadillera

LA GOYA

Repertori nou i exclusiu. Riquíssima presentació en decorat i vestuari.

CINEMES

Saló Catalunya

Avui, dimarts, el millor programa de Barcelona. Tres estrenes. Grandiós triomf del Programa Ajuria: **Un promes massa perfecte,** pel simpàtic Bryan Washburn; **Fatty en un dia de camp,** de molta broma, **Visita a Vila Paramount;** penúltim dia de l'èxitas **Carnestoltes,** assumpte emocionant, presentació esplèndida. Dijous, una altra estrena: **La sombra del pare,** per Charles Ray, i la desitjada represa **L'amor no admet jocs,** per Constance Talmadge.

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, dimarts, tarda i nit, grandiosos programes: IX jornada de la gran serie **L'home sense nom;** la divertida pellícula **Qui tingues un Ford; El cadàver vivent;** la formosa comèdia **A la porta de l'escenari,** per diverses notabilitats del cinema. Dijous, estrena de la darrera jornada de **L'home sense nom,** i primera jornada de l'interessant film **La filla dels drapaires.**

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA

PROGRAMES SELECTES

Avui, dimarts, tarda i nit, tot estrenes. El emocionant **La venjança del boix;** l'interessant film **El cadàver vivent;** el divertit **Qui tingues un Ford,** i la preciosa pellícula **A la porta de l'escenari,** per diverses estrelles de la pantalla.

Diana Argentina Excelsior

Avui, 9 **L'home sense nom, El cadàver vivent, A la porta de l'escenari, Pare sense fills, Qui tingues un Ford.**

Teatres Triomf i Marina
I CINEMA NOU

Avui, **A la pista del culpable, Falsa alarma, Llei de llops, Nicomedes advocat, Moda i cor, L'home sense nom,** 9.

KURSAAL

ARISTOCRATIC SALO
PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Dijous, estrena:
MILITONA
producció espanyola "Principal-Films". — Divendres, altra estrena:
Resistència vençuda
creació de Frank Mayo

Cinema Princesa

Gran via Layetana
El local més fresc i còmode

Avui, dimarts, escollit i variat programa. Sempre de gran èxit: **La clau de l'enigma,** per la cèlebre artista *Marion Davies.* Programa Rialts; **L'home sense nom,** 9 llibre, titulat **El triomf de l'amor,** pel simpàtic artista que tan aplaudit està, Harry Liedke; **La pista del culpable,** importantíssim film dramàtic, pel gran protagonista *Harold Lockwood;* **Stanley a l'Àfrica inexplorada,** interpretant-se la segona jornada pel tan desitjat George Walsh; **Charlot esquirol,** còmica de broma contínua. — Dijous, tot estrenes, important programa.

Monumental - Pedró - Walkyria

Avui, dimarts, **Stanley a l'Africa inexplorada,** segona jornada: **Esser o no esser, El Quitxot modern,** per En Douglas Fairbanks; **Sang de bohemi, L'herència d'En Lechuguina.** — Dijous, estrenes, **Stanley a l'Àfrica inexplorada** tercera jornada. **De mal aiguat,** Programa Ajuria. **La filla dels drapaires,** primera jornada, i altres.

ESPORTS

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, tarda, a un quart de cinc. Dos grandiosos partits a cistella. Nit, a un quart d'onze. Colossal partit de pilota. **Oscar, Urquidi** i **Martín** contra **Vicente** i **Salsamendi.** Després es jugarà un segon partit per aplaudits pelotaris.

DIVERSOS

TURO-PARK

PARC DE MODA

Jardins, atraccions i exhibició del Nen Francisquet. Totes les nits concert per la Banda de Caçadors de Barcelona. Cafè-restaurant de primer ordre. Autobusos des de la plaça de Catalunya (davant el Casino Militar) al Turó-Park. [illegible] de la Federació dels de la [illegible] de Catalunya al Turó-Park.

PARC
PISTA DE GEL

TRES SESSIONS DE PATINATGE DIARIES

D'11 a 1 especial per lliçons. De 6 a 8 tarda, sessió te. A les 10 de la nit, patinatge i exhibició pels professors **Derksen i Angola.** Jazz-band Vergilira. Esmerat servei de cafè - restaurant. De 1 a 3 i de 8 a 10, coberts de 10 pessetes en amunt.

Nota.—Per complaure algunes famílies, el dia de moda d'aquesta setmana es trasllada al proper dijous.

CALÇAT

higiènic amb SOLA DE GOMA marca FORD, Box-calf, tall anglès, doble plantilla de cuiro

14'50 i 15'50 Ptes. parell

Tipus de luxe a preus baratíssims. Espardenyes de goma des de 2'50 pessetes parell.

VENDES AL DETALL

Carrer ANSELM CLAVÉ, 9 **(Final de les Rambles)**
(Abans carrer Dormitori Sant Francesc).

CATARROS
antiguos y recientes
TOSES, BRONQUITIS
CURADOS **radicalmente por la**
Solución Pautauberge
que procura **PULMONES ROBUSTOS** y preserva de la **TUBERCULOSIS**
L. PAUTAUBERGE, 10, R. de Constantinople, PARIS

G. Alomar Vies urinàries. Curació ràpida i segura mitjançant aparell especial. **Aribau, 5.** — De 12 a 2 i de 4 a 6. Festius, de 10 a 12 (econòmica: Unió, 20, de 7 a 9.

LA PUDA DE BANYOLES

Aigües sulfhídriques, sulfhidratades sòdiques, silicatades i radioactives. Anàlisi del doctor Oliver i Rodes.

Són les que contenen més silice colloïdal i silicat sòdic.

La Puda de Banyoles, per les seves Sales d'inhalacions i pulveritzacions, departaments de banys i dutxes, és de les millors d'Espanya.

La seva temporada comença el primer de Maig i fineix el 31 d'Octubre.

Produeix miraculosos efectes: en les dolències de la pell, en l'escrofulisme i pretuberculosis, en les afeccions cròniques de l'aparell respiratori, en la litiasi renal, en la faringitis de caràcter artrític i demés manifestacions de l'artritisme.

Per als avariòsics i mercurialitzats, les aigües de Banyoles són substitutives de les d'**Archena.** En tres hores es va de Barcelona a Banyoles, trobant-se situada "**La Puda**" prop del seu formosíssim llac, de vuit quilòmetres de perímetre.

Planxa ondulada de 120 per 75 cm. Ptes. 7'50 m.2

ROCALLA
PER A TEULADES

Plaques de 40 x 40 cm. Ptes. 5'05 m.

Materials armats ab amiant exclusivament
JOSEP ESTEVA I Cia.
Portal de l'Angel, 1 i 3 pral. :: Telèfon 3344-A
Fàbrica a Sarrià **BARCELONA**

LABORATORI ESPECIAL PER **ANALISIS** MODERNS D' **ORINES** DR. VELLVE UROLEG [illegible]

Casa BALTÁ

Ultims 15 dies

de la LIQUIDACIO de totes les existències d'istiu. Secció especial de saldos a PREUS senzillament RUINOSOS. :- -: Talls i retalls a meitat del seu valor.

AVIS: Essent el nostre desig que tot **Barcelona** pugui beneficiar-se de les nostres positives **Rebaixes** no regiràn els preus de **Liquidació** per als acaparadors

GENERES BLANCS

Llenços, Madapolans, Llençols, Tovalloles, Estovalles, Bànoves, Mocadors, etc.

PREUS DE FABRICA -- Banys Nous, 11 :: Telèfon 779 A. :: Cecs Boquería, 8.

BALNEARI DE CALDES DE BOHI (LLEYDA)

Les millors aigües del món en la seva classe, reconegudes com a tals per les eminències mèdiques. 74 manantials diferents, tots medicinals, i febre estada natural a 69°. L'acció altament beneficiosa d'aquestes aigües s'observa en totes les manifestacions de l'artritisme (reumes, gota, diabetes, etc.) i en les alteracions cròniques de l'aparell respiratori, tub digestiu i ànoves. Visiteu en comodes automòbils des de Tàrrega i Lleida fins a Capdella, d'allí fins al Balneari delicioso excursió en hores i ben aparellades cavalleries, que proporciona l'Administració mitjançant avis. Clima delicios i manifestament durant els mesos de juliol, agost i setembre. Lloc de sortida per a pintoresques excursions als llocs més notables del Pirineu. Inf.: Llorenç i Valmitjana, Banys Nous, 9.

Es la reina de les aigües de taula

LA DE LA VALL DE SANT DANIEL

Depositari: JOSEP PAGANS, Ponent, 28

L'HERNIA

curada sense operació

Veigi'a el que diu el senyor **Jaume Germain, de Terrassa.**

"Senyor J. Notton, cirurgia herniòleg.

"Molt senyor meu i de la meva distingida consideració: Amb la present vinc a testimoniar-li el meu agraiment per l'excellent resultat aconseguit amb el seu coneegut tractament anti-herniari. Per espai de llarg temps patia una hèrnia, i ara, gràcies als grans coneixements que vostè té sobre el particular i el bon encert en efectuar les cures, em trobo lliure dels dolors i molèsties que l'hèrnia em produïa. Fa un parell de mesos que, observant el seu tractament, em trec l'aparell i em trobo com si mai hèrnia hagués tingut.

"Li estic molt agraït, senyor Notton, i per tot arreu em plau fer constar que si he curat és gràcies al tractament de vostè."

Llegiu tots els diumenges un nou testimoni d'agraiment i sol·licitiu, de franc, el **Tractat d'hèrnies**, amb innombrables certificats de curació. **J. NOTTON**, cirurgià especialista. RONDA DE LA UNIVERSITAT, 7. **Barcelona.** De 10 a 1 i de 3 a 7

CERVELLÓ: Tres xalets per vendre o per llogar, a cinc minuts del bosc i de la fonda, molt sa i amb gran panorama. Raó: Forn de J. Bassons.

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A.

Fàbrica de Productes Ceràmics

Rajoles de València i articles de construcció

Casimir Vicens

Despatx: Tallers, 72

Telèfon A. 5060

Fàbrica: Carrer Benavent (pròxim a la Travessera de Sans)

BARCELONA

La Mutual Agrícola de Propietaris S. A.

per a l'extracció de letrines. Dirigir-vos per a avisos, Passeig de Sant Joan, número 30, pral., i telèfons números 1378 S. P. i 529 H.

Aigües de Sant Hilari

Gran Hotel d'Espanya

de **Miquel Martí**

Confort modern. Cambres de bany. Nombroses i espaioses habitacions. Servei escuradíssim. Cuina de primer ordre.

Per encàrrecs i detalls al propietari de l'Hotel, a la "Splendida Pension", carrer de Pelayo, 8. **Barcelona.**

TORRE

per vendre, amb tot confort i esplèndid jardí, als afores de Barcelona.

Raó a LA PUBLICITAT.

SEGELLS DE GOMA

Gravats de totes classes en metalls i fustes. Relieves en els entrecos. Cotis Catalans, 642 (entre Bruch i Lauria).

Clínica Vies Urinàries

del Dr. Guinó, Rambla de la Boquería, núm. 6, 1er (entre Hospital i Sant Pau). — Venèri, impotència, sífilis. Especialitat tractamental per el guariment ràpid de les malalties secretes. Matíns petit Coleta pròstata. Consulta: de 9 a 12 i de 3 a 8, econòmica per a empleats i obrers. Plaça del Sol, 6.

Casa amoblada

per llogar a Santa Coloma de Farnés. A deu minuts de les "Termes Orion". Detalls: Portal Nou, número 46, segon, primera.

Ferré. - Pintura - Decoració

Sant Domènec del Call, 4-Tel. 4916 A

ANUNCIS, ROTULS, FAÇANES I OBRES DE TREBALLS D'ISTIL

VIES URINARIES

Poll-Sífilis-Pròstata-Impotència

Nous mètodes alemanys de tractament sense medicament ni dolor.

PREUS ECONOMICS

Examen amb Raigs X. . . . 10 pts.
Salvarsan 606-914 . . . . 10 "
Análisi de sang . . . . . 25 "

Tractaments a preus limitats

POLICLÍNICA

Ronda de la Universitat, 5

(prop del carrer Petit)

D'11 a 1 i de 4 a 8.

Restaurant LES COLUMNES

Corts, 578, xamfrà Muntaner

Coberts a 3 i 4 pessetes

Especialitat de la casa a 2'50 pts.

ABONAMENTS ECONOMICS

Se serveix a la carta

Llet condensada

EL PAGES

Sofre SANT JORDI

J. ESPUÑAS :. TLAVE, 17

SOCIETE GENERALE

de Banque pour l'Etranger et les Colonies

Sucursal de Barcelona

Plaça de Catalunya, 20

Tota mena d'operacions de Banca i de Borsa

CAIXES DE LLOGUER

CALÇATS SIMON

Liquido a la fàbrica mateix les mostres i calçats amb tares que no podem lliurar als comerciants

PREUS DE SALDO

Fàbrica de calçat: — **LLULL, 21**

(darrera el Parc)

GRANS MAGATZEMS

DAMIANS

BANY, PLATJA, CAMP I ESPORT

Gran Exposició **Mireu les nostres escaparates**

Vestit bany amb cinturó, vicunya, rics i originals brodats, per a senyora	14'—	pessetes
Vestit bany amb cinturó, estam, rics i originals brodats, per a senyora	26'—	"
Vestit bany, alpaca, rics i originals brodats, per a senyora	33'—	"
Gran assortit en mocadors bany, bona grandària, dibuixos novetat	3'25	"

BARNUSSOS I CAPES DE TOTES CLASSES I PREUS

	Pessetes
Mallots semifil, per a senyora,	6'50
Vestit bany semifil, per a senyor	6'75
Vestit bany semifil, senyor, slip	6'50
Vestit bany semifil, per a nen...	4'25
Gorres, sandàlies bany, etc., etc	
Pilotes cromades, reglament ...	11'50
Bombes per a ídem	3'50
Passadors...	0'60

	Pessetes
Càmares angleses...	2'75
Samarretes...	2'50
Colanes boxa...	5'50
Raquetes...	8'75
Sacs anglesos pegamoid...	6'20
Sacs anglesos pell	1'—
Sacs ballesta	32'—
Portamantes	4'50

	Pessetes
Maletes pegamoid	16'50
Motxila lona...	12'50
Bastó amb virolla per a camp ...	1'90

Botes futbol, sabates per a carreres, boxa, ciclisme, pilotes per a water-polo, etc., etc.

Hamaques, trapezis, mosquiters, neveres, geladores, etc., etc.

Ombrel·les cretona japaneses - Gran novetat en joguines per a platja - Barrets de paller gran moda, des de 1'95 pessetes - Sostenim encara els preus anunciats en bateria de cuina i cristall

¡¡NINGÚ MES BARAT!!

Les malalties de l'estómac i vies digestives produïdes per la

CALOR

es curen amb el **Gastrobiol Rossell**

De venda a la FARMACIA INTERNACIONAL: Rbla. del Centre, 17.